

Бюлетинът е изготвен по последни данни публикувани към Януари 2019 г.

Цитираните данни в бюлетина са последните данни, публикувани в официалните източници: Министерство на финансите, Българска народна банка, Национален статистически институт, Национална агенция по заетостта.

Електронната система, използвана за теглене на данни от официалните източници е CEIC Data Manager.

Обединена българска банка
Структура
Главен икономист

За контакти:

Петя Цекова
Главен икономист
e-mail:
Petia.Tsekova@ubb.bg
тел.:+359 2 811 2980

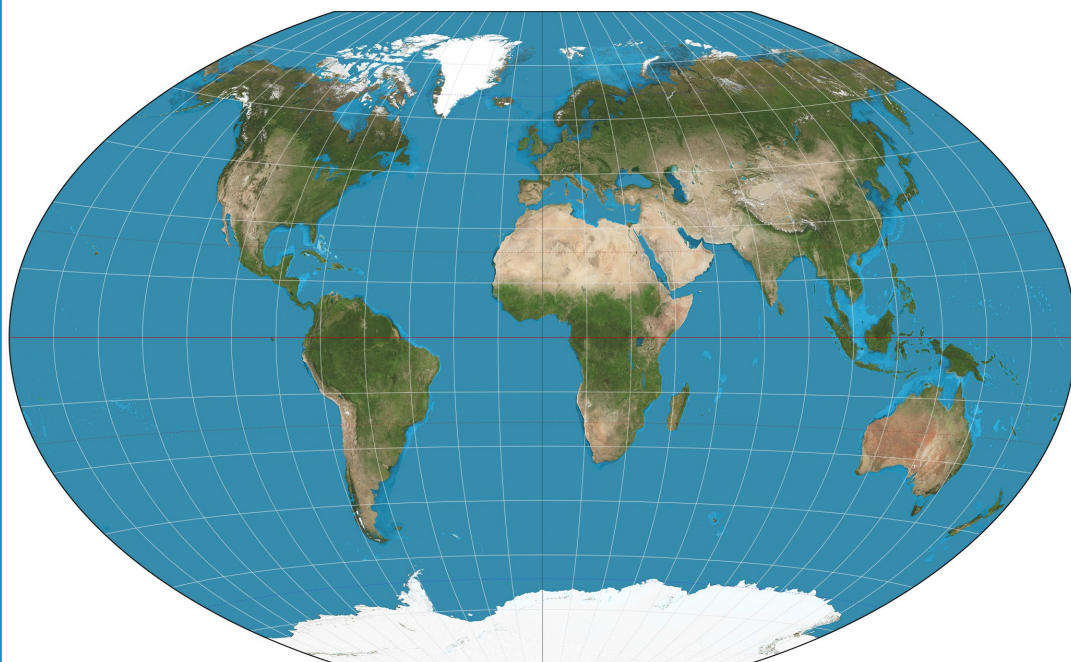
Зафира Бюклиева
Главен анализатор
e-mail:
Zafira.Boyuklieva-Petrova@ubb.bg
тел.:+359 2 811 2981

Петър Игнатиев
Главен анализатор
e-mail:
Petar.Ignatiev@ubb.bg
тел.:+359 2 811 2982

Източник: https://en.wikipedia.org/wiki/World_map

АКЦЕНТИ И ПРОГНОЗИ

МЕСЕЧЕН ИКОНОМИЧЕСКИ БЮЛЕТИН

Януари 2019 г.

гр. София

- Индикаторът за икономическите настроения в еврозоната се понижи до 107,3 пункта през декември, най-ниското ниво от януари 2017 г. Отделно индикаторът за бизнес климата (BCI) за еврозоната се понижи с 0,22 пункта до 0,82 през декември, най-ниското ниво от март 2017 г. Полошият от очакваният индикатор за икономическите настроения потвърждава прогнозите на икономистите, които прогнозираха забавяне на растежа на еврозоната през последното тримесечие на годината. Индустриалното производство през ноември спадна значително в Германия (-1.9% на месечна база), Франция (-1.3% на месечна база), Италия (-1.6% на месечна база) и Испания (-1.5% на месечна база). Годишната инфлация в еврозоната намаля до 1,6% през декември 2018 г. от 1,9% през предходния месец. Това е най-ниската инфлация от април 2018 г.. Сезонният коефициент на безработица в еврозоната се понижи до 7,9% през ноември 2018 г. от ревизираните надолу 8% през предходния месец. От октомври 2008 г. той остава най-ниският процент на безработица. Въпреки че твърдят Brexit не е най-вероятният изход, икономическите рискове, които той създава и политическите последици, на които той излага еврозоната, означава, че този процес ще бъде основен фокус за пазарите в началото на 2019г.;
- Европейската централна банка (ЕЦБ) на 02 януари 2019 г. назначи трима временни администратори и тричленен комитет за наблюдение, за да поемат управлението на Banca Carige и да заменят Съвета на директорите. Италианското правителство отбеляза готовността си да помогне на Banca Carige, като одобри на държавните гаранции по всички бъдещи облигационни емисии и сигнализира за подкрепа при евентуална предпазна рекапитализация. Годишната инфлация в Италия спадна до 1,1% през декември 2018 г. от 1,6% през предходния месец. Това е най-ниската инфлация от май. Нивото на безработица в Италия спадна до 10,5% през ноември 2018 г. от 10,6% през предходния месец;
- Парламентът на Обединеното кралство гласува с 432 гласа "против" и 202 „ за ", за да отхвърли споразумението, което определя условията за излизане на Великобритания от ЕС на 29 март 2019 г. Има три основни алтернативи за излизане от ситуацията: 1.) Няма сделка: тази алтернатива е малко вероятна, тъй като мнозинството от членовете на Парламента са демонстрирали своята решимост да го предотвратяват. 2.) Договорено споразумение: Нашата основната прогноза остава, че договорена сделка (или сегашната, или изменена версия) в крайна сметка ще премине в Камарата на общините. 3.) Оставане в ЕС: Нов референдум или решение на Обединеното кралство за оттегляне на Брекзит, въпреки че не е нашата основна прогноза, може да стане изход от парализата. Годишната инфлация в Обединеното кралство спадна до 2,3% през ноември 2018 г. от 2,4% през предходния месец. Нивото на безработица в Обединеното кралство е 4,1% през трите месеца до октомври 2018 г., като остава близо до най-ниското си ниво от 70-те години на миналия век;
- Брутният вътрешен продукт (БВП) в САЩ се увеличи с 3% през третото тримесечие на 2018 г. спрямо същото тримесечие на предходната година. Годишната инфлация в САЩ се понижи до 1,9% през декември 2018 г. от 2,2% през ноември. Нивото на безработица в САЩ се повиши до 3.9% през декември 2018 г. от най-ниското ниво от 49 години от 3,7% през предходния месец;
- Прогнозите на МВФ предвиждат годишният реален БВП на Япония да се увеличи с 1,1% през 2018 г. и с 0,9% през 2019 г. Тези прогнози предвиждат инфлацията в Япония да се увеличи с 1,2% през 2018 г. и 1,3% през 2019 г. Инфлацията в Япония се понижи до 5-месечно дъно от 0,8% на годишна база през ноември 2018 г. от 1,4% през предходния месец. Равнището на безработица в Япония достигна 2,5% през ноември 2018 г. от 2,4% през предходния месец;
- Китайската икономика отбеляза ръст от 6.4% на годишна база през декември 2014 г., след ръст от 6.5% през предходното тримесечие. Това е най-ниският темп на растеж след глобалната финансова криза. Инфлацията в Китай се забави до шестмесечния минимум от 1.9% на годишна база през декември 2018 г. от 2.2% през предходния месец. Китай предприема действия в подкрепа на забавящата се икономика с пакет от данъчни облекчения за малките предприятия и по-високи публични разходи. Международният валутен фонд заяви, че глобалният икономически растеж се очаква да се забави през 2019 г., като китайската икономика се очаква да нарасне с 6,2% спрямо 6,6% през 2018 г. Китай вероятно ще успее да стабилизира икономиката и да постигне меко кацане. Китай е въвлечен в търговски спор със САЩ, който постави спирачка на световната търговия;

- До края на ноември всички големи турски банки са подновили международните си синдикирани заеми, падежиращи през есента. За да се възползва от подобрените настроения, турският суверен се върна на пазара на облигации. За следващата 2019 г. прогнозата на КВС за Турция е спад на реалния БВП -0,5% и стойност на хармонизираната инфлация от 18,6%. Свиването през ноември в промишленото производство на Турция е с -6,5%. Най-малко 846 фирми са подали молба за закрила на несъстоятелност през 2018 г., според правителствени данни. Строителният сектор се сви с -5,3% на годишна база през третото тримесечие на 2018 г. Турската инфлация се понижи до 20,30% на годишна база през декември 2018 г. от 21,62% през предходния месец. Това е най-ниската инфлация от август 2018 г.;
- Спредовете на държавните облигации в еврозоната бяха до голяма степен стабилни, с изключение на тези за Италия, които показаха значителна нестабилност. Макроикономическите прогнози на служителите от Евростат през декември 2018 г. за еврозоната предвиждат годишният реален БВП да нараства с 1,9% през 2018 г., 1,7% през 2019 г., 1,7% през 2020 г. и 1,5% през 2021 г. Макроикономическите прогнози на служителите от Евростат през декември 2018 г. за еврозоната предвиждат годишна инфлация по ХИПЦ е 1,8% през 2018 г., 1,6% през 2019 г., 1,7% през 2020 г. и 1,8% през 2021 г. Очаква се общата фискална позиция за еврозоната да бъде до голяма степен неутрална през 2018 г., да се разхлаби през 2019 г. и 2020 г. и отново да се превърне в неутрална през 2021 г.;
- Комитетът за парична политика на Банката на Англия (MPC) определя паричната политика за постигане на целта за 2% инфлация и по начин, който помага да се поддържа растежа и заетостта. На заседанието си, приключващо на 19 декември 2018 г., Комитетът за парична политика гласува единодушно, за да запази банковата лихва на 0,75%. Брекзит несигурността тежи на британските финансови пазари. По-нататъшното засилване на несигурността на Брекзит, в съчетание с забавящата се световна икономика, също оказва влияние върху краткосрочните перспективи за растежа на Великобритания.
- Федералният комитет за открит пазар (FOMC) е твърдо ангажиран да изпълни законовия си мандат от Конгреса за насърчаване на максимална заетост, стабилни цени и умерени дългосрочни лихвени проценти. Инфлацията в дългосрочен план се определя предимно от паричната политика и следователно Комитетът има възможност да определи по-дългосрочна цел за инфлацията. Комитетът потвърждава своята преценка, че инфлацията в размер на 2%, измерена чрез годишната промяна в индекса на цените за личните потребителски разходи, е най-последователен в дългосрочен план със законовия мандат на Федералния резерв;
- За Централната банка на Япония ще е необходимо време за постигане на целта за стабилност на цените, е необходимо да се продължи упорито със сегашното мощно облекчаване на паричната политика, тъй като стремежът към инфлация от 2% се запазва. Опитът да се нормализира паричната политика преждевременно, преди да се постигне целта за ценова стабилност, може да утежни страничните ефекти. В съответствие с укрепването на рамката за непрекъснато мощно облекчаване на паричната маса през юли, дългосрочните доходности следва да се оставят временно отрицателни. Ще бъде по-трудно да се преодолее дефлацията напълно, ако посоките на фискалната и паричната политика са различни. По-нататъшната координация между двете политики е важна;
- Размерът на задължителните резерви, които китайските банки държат в централната банка, ще бъдат намалени с 1%, намалявайки с 0,5% на 15 януари и с още 0,5% на 25 януари. Последното намаление е първото задължително намаляване на задължителните резерви от март 2016 г. Съответно намалява ставката за големите банки на 14% от 15 януари и 13,5% от 25 януари. На 15 януари китайската централна банка инжектира нетна CNY 560 млрд. (USD 83 милиарда) в банковата система, най-високата досега регистрирана за един ден в знак, че икономиката може да бъде изправена пред съществен стрес;
- Комитетът по паричната политика (Комитетът) на Турската централна банка реши да запази основният лихвен процент (едноседмичен процент на репо сделките) постоянен на стойност 24%. Въпреки че развитието на цените на вноса и условията на вътрешното търсене са довели до известно подобрене на прогнозата за инфлацията, рисковете от ценовата стабилност продължават да преобладават. Съответно Комитетът реши да запази строгата позиция на парич-

ната политика, докато прогнозата за инфлацията не покаже значително подобрение;

- *Суровият петрол се увеличи с 0,41 USD / BBL или с 0,79% до 52,48 във вторник 18 декември от 52,07 по време на предишната търговска сесия. Брент се увеличи с 0,40 USD / BBL или 0,65% до 61,58 във вторник 18 декември от 61,18 на предишната търговска сесия. Производството в САЩ е нараснало с 2,4 млн. барела на ден от януари 2018 г., предизвиквайки по този начин опасения за пренасищане на пазара. За да спре пренасищането на пазара Организацията на страните износителки на петрол (ОПЕК) заедно с Русия полагат усилия за ограничаване на предлагането;*
- *В периода 08-11 01.2019 г. няма големи промени в цените на основните зърнени култури по световните борсови пазари. След известни колебания надолу, в Чикаго цената на пшеницата сега се повиши с USD 3,00 до 224,00 USD/тон, във Франция, Украйна и Русия промяната е нулева и котировките останаха както преди – съответно 209,00 EUR/тон, 237,00 USD/тон и 248,00 USD/тон. У нас в подкръг „Зърно“ на Софийска стокова борса АД търговците започват годината на по-бавни обороти. Хлебна пшеница се търсеше от 350,00 до 360,00 BGN/тон, продавачите оферираха 380,00-390,00 BGN/тон.*

- За януари – ноември 2018 г. текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 3257,2 млн. евро и заема 5,9% от БВП;
- За януари – ноември 2018 г., преките инвестиции в България възлизат на 795,4 млн. евро (1,4% от БВП), като са по-ниски с 40,9% на годишна база, когато са били в размер на 1345 млн. евро (2,6% от БВП);
- Към края на декември 2018 г. международните резерви на БНБ възлизат на 49,0 млрд. лева (25,1 млрд. евро) и нарастват с 3,8% на месечна база и с 6% на годишна база;
- През декември 2018 г. общият показател на бизнес климата намалява с 0,5 пункта в сравнение с предходния месец до 25,9% в резултат на по-неблагоприятния бизнес климат в промишлеността;
- По предварителни данни през ноември 2018 г. индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, се увеличава с 0,4% в сравнение с октомври 2018 година. През ноември 2018 г. при календарно изгладения индекс на промишленото производство е регистриран ръст от 1,2% спрямо съответния месец на 2017 година;
- По предварителни сезонно изгладени данни през ноември 2018 г. оборотът в раздел Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети по съпоставими цени нараства с 0,8% спрямо предходния месец. През ноември 2018 г. оборотът в търговията на дребно, изчислен въз основа на календарно изгладени данни, бележи ръст от 6,5% в сравнение със същия месец на предходната година;
- По предварителни данни през ноември 2018 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 1,2% под равнището от предходния месец. През ноември 2018 г. в сравнение със същия месец на 2017 г. календарно изгладеният индекс на строителната продукция намалява с 1.8%;
- През декември 2018 г. годишната инфлация в България се забавя до 2,7%;
- Общият индекс на цените на производител през ноември 2018 г. се понижава с 0,3% в сравнение с предходния месец и се покачва с 3,4% спрямо ноември 2017 г. Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през ноември 2018 г. остава непроменен спрямо предходния месец, а спрямо съответния месец на предходната година е регистриран ръст от 3,5%;
- Пътуванията на български граждани в чужбина през ноември 2018 г. са 426,3 хил., или с 2,1% над регистрираните през ноември 2017 година. През ноември 2018 г. посещенията на чужденци в България са 575,2 хил., или с 3,4% повече в сравнение с ноември 2017 година;
- Приходите от нощувки през ноември 2018 г. достигат 38.1 млн. лв., или с 1.9% повече в сравнение с ноември 2017 година;
- През 2018 г. средногодишната безработица в България е 6,2% и намалява с 1 процентен пункт на годишна база
- По данни на МФ салдото по КФП на касова основа към месец ноември 2018 г. е положително в размер на 2 896,5 млн. лв. и заема 2,7% от прогнозната БВП;
- Към края на ноември 2018 г. дългът на подсектор „Централно управление“ възлиза на 12 233,2 млн. евро и заема 22,1% от прогнозната БВП;
- През януари-ноември 2018 г. широките пари (паричния агрегат М3) са в размер на 91,999 млрд. лв. (89,1% от БВП) и се увеличават на годишна база с 9,3%. Вътрешният кредит, възлиза на 56,997 млрд. лв. и нараства с 6,5% на годишна база;
- Към края на декември 2018 г. четирите индекса на борсата SOFIX, BGBX 40, BG TR30 и BGREIT) отчитат повишение съответно до 595,65 пункта, 116.10 пункта, 496.59 пункта и 121,19 пункта;

- *За периода януари-ноември 2018 г. агрегираната печалба на банковата система е в размер на 1470 млн. лв. и нараства с 35,1% на годишна база. БНБ предупреждава банките за рискове заради бързия ръст на кредитирането в България*

Съдържание

I. ГЛОБАЛНИ ТЕНДЕНЦИИ

Икономики на развитите страни	8
Евро зона	8
Италия	9
Обединено кралство Великобритания	9
САЩ	10
Япония	10
Китай	11
Турция	12
Политика на Централните банки	13
ЕЦБ	13
Централна банка на Англия	14
Федерален резерв на САЩ	15
Централна банка на Япония	16
Народна банка на Китай	16
Централна банка на Турция	17
Международни цени на борсови стоки	17
Петрол	17
Селскостопански продукти	18

II. БЪЛГАРИЯ

Външен сектор	19
Платежен баланс	19
Преки чуждестранни инвестиции	20
Международни резерви	21
Реален сектор	21
Бизнес климат	21
Индекс на промишленото производство	22
Търговия на дребно	23
Строителство	23
Туризм	24
Безработица	25
Инфлация	26
Общ индекс на цените на производител в промишлеността	26
Фискален сектор	27
Бюджетно салдо	27
Държавен дълг	28
Паричен сектор	29
Капиталов пазар	30
Банков сектор	31
Приложение	34
Дефиниции и методологически бележки	52

ГЛОБАЛНИ ТЕНДЕНЦИИ

Икономики на развитите страни

Евро зона

Индикаторът за икономическите настроения в еврозоната се понижи до 107,3 пункта през декември, най-ниското ниво от януари 2017 г. Отделно индикаторът за бизнес климата (BCI) за еврозоната се понижи с 0,22 пункта до 0,82 през декември, най-ниското ниво от март 2017 г. По-лошият от очакваният индикатор за икономическите настроения потвърждава прогнозите на икономистите, които прогнозираха забавяне на растежа на еврозоната през последното тримесечие на годината. Индустиалното производство през ноември спадна значително в Германия (-1.9% на месечна база), Франция (-1.3% на месечна база), Италия (-1.6% на месечна база) и Испания (-1.5% на месечна база). Годишната инфлация в еврозоната намалю до 1,6% през декември 2018 г. от 1,9% през предходния месец. Това е най-ниската инфлация от април 2018 г. Сезонният коефициент на безработица в еврозоната се понижи до 7,9% през ноември 2018 г. от ревизираните надолу 8% през предходния месец. От октомври 2008 г. той остава най-ниският процент на безработица. Въпреки че твърдят Brexit не е най-вероятният изход, икономическите рискове, които той създава и политическите последствия, на които той излага еврозоната, означава, че този процес ще бъде основен фокус за пазарите в началото на 2019г.

Индикаторът за икономическите настроения в еврозоната се понижи до 107,3 пункта през декември от 109,5 през ноември. Европейската комисия отбелязва 12-ия пореден месечен спад на показателите и най-ниското ниво от януари 2017 г. Икономистите, анкетирани от Ройтерс, очакваха по-слаб спад до 108,2. Слабият оптимизъм сред мениджърите в индустрията и потребителите влоши картината. Отделно индикаторът за бизнес климата (BCI) за еврозоната се понижи с 0,22 пункта до 0,82 през декември 2018 г., доста под пазарните очаквания от 0,99. Това е най-ниското ниво от март 2017 г., като оценката на мениджърите за миналото и очакваното производство се влоши значително, както и оценката на техните общи и експортни поръчки. В допълнение, техните виждания за запасите от готови продукти се влошиха до известна степен.

По-лошият от очакваният индикатор за икономическите настроения потвърждава прогнозите на икономистите, които прогнозираха забавяне на растежа на еврозоната през последното тримесечие на годината., след като растежът на БВП се понижи до 0,2% през третото тримесечие от 0.4% през април-юни. Индустиалното производство през ноември спадна значително в Германия (-1.9% на месечна база), Франция (-1.3% на месечна база), Италия (-1.6% на месечна база) и Испания (-1.5% на месечна база). Данните от германската Федерална статистическа служба показват, че промишленото производство на германските фабрики се е свило с 1,9% на месечна база през ноември, в сравнение с очакванията за увеличение от 0,3%. На годишна база промишленото производство спадна с тревожните 4,7% през ноември. Октомврийският спад също бе ревизиран надолу, от -0,5% на месечна до -0,8%. Икономиката на Германия се забави миналото лято, като през юли-септември 2018 г. БВП се сви с 0,2%. Годишната инфлация в еврозоната намалю до 1.6% през декември 2018 г. от 1,9% през предходния месец и под пазарните очаквания от 1,8%. Това е най-ниската инфлация от април, главно поради забавяне на цените на енергията и храните, алкохола и тютюна. Ако се разгледат основните компоненти на инфлацията в еврозоната, цените се очаква да се увеличат с по-слаби темпове за енергията (5,5% спрямо 9,1% през ноември); храна, алкохол и тютюн (1,8% спрямо 1,9%). От друга страна, инфлацията ще остане непроменена за услугите (1.3%, същите като през ноември) и неенергийните промишлени стоки (0.4%). Годишната основна инфлация, която изключва колебливите цени на енергията, храните, алкохола и тютюна и която ЕЦБ разглежда като своя цел, вероятно ще остане стабилна на 1%, без промяна спрямо предходния месец и в съответствие с пазарния консенсус. Сезонният коефициент на безработица в еврозоната се понижи до 7,9% през ноември 2018 г. от ревизираните надолу 8% през предходния месец и под пазарните очаквания от 8%. Това е най-ниският процент на безработица от октомври 2008 г., тъй като броят на безработните продължава да намалява. За Европейският съюз като цяло, нивото на безработица е 6,7% през ноември, без промяна спрямо предходния месец и спад от 7,3% преди година. Това остава най-ниският процент, регистриран в ЕС28 от началото на месечната безработица в ЕС през януари 2000 г. Равнището на безработица сред

младите хора е 15,2% в ЕС28 и 16,9% в еврозоната, в сравнение съответно с 16,1% и 17,8% през ноември 2017 г. Въпреки че твърдят Brexit не е най-вероятният изход, икономическите рискове, които той създава и политическите последици, на които той излага еврозоната, означава, че този процес ще бъде основен фокус за пазарите в началото на 2019г.

Италия

Европейската централна банка (ЕЦБ) на 02 януари 2019 г. назначи трима временни администратори и тричленен комитет за наблюдение, за да поемат управлението на Banca Carige и да заменят Съвета на директорите. Италианското правителство отбеляза готовността си да помогне на Banca Carige, като одобри на държавните гаранции по всички бъдещи облигационни емисии и сигнализира за подкрепа при евентуална предпазна рекапитализация. Годишната инфлация в Италия спадна до 1,1% през декември 2018 г. от 1,6% през предходния месец. Това е най-ниската инфлация от май. Нивото на безработица в Италия спадна до 10,5% през ноември 2018 г. от 10,6% през предходния месец. Въпреки че италианското правителство и Европейската комисия постигнаха споразумение за планиран италиански бюджетен дефицит от 2,04% от БВП през 2019 г., Италия също е изправена пред нерешени структурни въпроси и КВС очаква проблемът с бюджета да се появи отново през тази година. Европейската централна банка (ЕЦБ) на 02 януари 2019 г. назначи трима временни администратори и тричленен комитет за наблюдение, за да поемат управлението на Banca Carige и да заменят Съвета на директорите. Решението дойде след като мнозинството от членовете на борда на Banca Carige подадоха оставка. Банката разполага с активи на стойност около 25 млрд. евро. Италианското правителство отбеляза готовността си да помогне на Banca Carige, като одобри на държавните гаранции по всички бъдещи облигационни емисии и сигнализира за подкрепа при евентуална предпазна рекапитализация. Декретът на правителството дава възможност Carige да се възползва от мерки за увеличаване на ликвидността, включително държавна гаранция за облигации, които ще бъдат емитирани в бъдеще, или за финансиране, предоставено от Банката на Италия. Всички гаранции са в съответствие с правилата на Европейския съюз за държавните помощи, каза правителството. Декретът включва възможността кредиторът да получи достъп чрез специална молба до публична рекапитализация за предпазни цели. Годишната инфлация в Италия спадна до 1,1% през декември 2018 г. от 1,6% през предходния месец. Това е най-ниската инфлация от май, на фона на по-ниските цени на транспорта и нерегулираните енергийни продукти. Годишната основна инфлация, която изключва енергията и непреработената храна, спада до 0,6% от 0,7% през ноември. На месечна база, потребителските цени трябва да спаднат с -0,1%, след спада с -0,2% през ноември и в сравнение с пазарните очаквания от + 0,1%. Равнището на безработица в Италия спадна до 10,5% през ноември 2018 г. от 10,6% през предходния месец, но над пазарните очаквания от 10,1%. Броят на безработните намалява с 0,9%, докато заетостта остава непроменена.

Обединено кралство Великобритания

Парламентът на Обединеното кралство гласува с 432 гласа "против" и 202 „ за ", за да отхвърли споразумението, което определя условията за излизане на Великобритания от ЕС на 29 март 2019 г. Има три основни алтернативи за излизане от ситуацията: 1.) Няма сделка: тази алтернатива е малко вероятна, тъй като мнозинството от членовете на Парламента са демонстрирали своята решимост да го предотвратят. 2.) Договорено споразумение: Нашата основната прогноза остава, че договорена сделка (или сегашната, или изменена версия) в крайна сметка ще премине в Камарата на общините. 3.) Оставане в ЕС: Нов референдум или решение на Обединеното кралство за оттегляне на Брекзит, въпреки че не е нашата основна прогноза, може да стане изход от парализата. Годишната инфлация в Обединеното кралство спадна до 2,3% през ноември 2018 г. от 2,4% през предходния месец. Нивото на безработица в Обединеното кралство е 4,1% през трите месеца до октомври 2018 г., като остава близо до най-ниското си ниво от 70-те години на миналия век.

Парламентът на Обединеното кралство гласува с 432 гласа "против" и 202 „ за ", за да отхвърли споразумението, което определя условията за излизане на Великобритания от ЕС на 29 март 2019 г. Това тежко поражение с огромно мнозинство от 230 депутати оставя британското правителство уязвимо и от него произтича Брекзит парализа. След поражението, правителството ще трябва до понеделник, 21 януари да изложи какво възнамерява да направи и депутатите ще гласуват и ще могат да променят плановете на правителството. ЕС заяви, че ще продължи процеса на ратификация на договореното споразумение. „Компромисът, който постигнахме след 18 месеца с британското правителство, днес остава

най-добрият възможен компромис.“ - каза главният преговарящ на блока Мишел Барние. Има 3 основни алтернативи за излизане от ситуацията: 1.) **Няма сделка:** Невъзможна сделка е малко вероятно, тъй като мнозинството от членовете на Парламента демонстрираха решимостта си да го предотвратят. При този сценарий прогнозата на Bank of England е БВП да спадне между 4,75% и 7,75% по-ниско до края на 2023 г. Това е придружено от повишаване на безработицата между 5,75% и 7,5%. Инфлацията при този сценарий се покачва между 4,25% и 6,5%; 2.) **Договорено споразумение:** Нашата основната прогноза остава, че договорена сделка (или сегашната, или изменена версия) в крайна сметка ще премине в Камарата на общините. Паундът нарасна след отхвърлянето на сделката и британските държавни облигации - традиционна инвестиция в убежище - се продават активно. Сега финансовите пазари са на мнение, че е по-вероятно „мек“ и може би по-късен Брекзит. Този неравен път в общи линии е в съответствие с дългогодишното ни очакване за „мек, но не гладък“ Брекзит; 3.) **Оставане в ЕС:** Нов референдум или решение на Обединеното кралство за оттегляне на Брекзит, въпреки че не е нашата основната прогноза, може да се превърне в изход от парализата, ако в парламента все още има безизходица в края на март. Годишната инфлация в Обединеното кралство спадна до 2,3% през ноември 2018 г. от 2,4% през предходния месец, в съответствие с пазарните очаквания. Това е най-ниската инфлация от март миналата година, главно поради забавяне на разходите за транспорт; храни и безалкохолни напитки и отдих и култура. Равнището на безработица във Великобритания е 4,1% през трите месеца до октомври 2018 г., като остава близо до най-ниското си ниво от 70-те години на миналия век и съответства на пазарните очаквания. Броят на безработните се е увеличил с 20 хиляди от периода май до юли, докато заетостта се е увеличила със 79 000, а броят на свободните работни места е близо до най-високото време. Средните седмични доходи, включително бонусите, са нараснали с 3,3% на годишна база, което е най-голямото им покачване от три месеца до юли 2008 г.; без премиите, заплатите също нараснаха с 3,3%, най-много от края на 2008 г.

САЩ

Брутният вътрешен продукт (БВП) в САЩ се увеличи с 3% през третото тримесечие на 2018 г. спрямо същото тримесечие на предходната година. Годишната инфлация в САЩ се понижи до 1.9% през декември 2018 г. от 2.2% през ноември. Нивото на безработица в САЩ се повиши до 3.9% през декември 2018 г. от най-ниското ниво от 49 години от 3.7% през предходния месец.

Брутният вътрешен продукт (БВП) в САЩ се увеличи с 3% на годишна база спрямо същото тримесечие на предходната година. Икономиката на САЩ нарасна с 3.4% на тримесечна база през третото тримесечие на 2018 г., малко под предходните оценки за ръст от 3.5%. Този растеж следва увеличението от 4.2% през предходния период, което е най-високото ниво от третото тримесечие на 2014 г. Разходите за потребление са ревизирани малко по-ниски, а нетната търговия се свива по-силно от първоначално оценената, докато натрупването на запаси е по-високо от очакваното. Годишната инфлация в САЩ е спаднала до 1.9% през декември 2018 г. от 2.2% през ноември, като съответства на пазарните очаквания. Това е най-ниската инфлация от август 2017 г., главно поради спад в цената на бензина. На месечна база, потребителските цени спаднаха с -0.1% след нулева стойност през предходния месец, както и в съответствие с прогнозите. Това е първият месечен спад на потребителските цени за девет месеца, дължащ се на 7,5% спад в цените на бензина. Нивото на безработица в САЩ нарасна до 3,9% през декември 2018 г. от най-ниското ниво от 49 години от 3,7% през предходния месец и над пазарните очаквания от 3,7%. Това е най-високата безработица от юли, като броят на безработните се е увеличил с 276 хил. до 6.3 млн., а заетостта е нараснала със 142 хил. до 156.9 млн. души. Равнището на участие на работната сила, което е 63,1%, се е променило слабо през декември, а коефициентът на заетост - население е бил 60,6% за трети пореден месец. И двете стойности са се увеличили с 0,4% през годината.

Япония

Прогнозите на МВФ предвиждат годишният реален БВП на Япония да се увеличи с 1,1% през 2018 г. и с 0,9% през 2019 г. Тези прогнози предвиждат инфлацията в Япония да се увеличи с 1,2% през 2018 г. и 1,3% през 2019 г. Инфлацията в Япония се понижи до 5-месечно дъно от 0,8% на годишна база през ноември 2018 г. от 1,4% през предходния месец. Равнището на безработица в Япония достигна 2,5% през ноември 2018 г. от 2,4% през предходния месец.

Прогнозите на МВФ предвиждат годишният реален БВП на Япония да се увеличи с 1,1% през 2018 г. и с 0,9% през 2019 г.

Тези прогнози предвиждат инфлацията в Япония да се увеличи с 1,2% през 2018 г. и 1,3% през 2019 г. Инфлацията на потребителските цени в Япония се понижи до 5-месечно дъно от 0,8% на годишна база през ноември 2018 г. от 1,4% през предходния месец, в съответствие с пазарните очаквания. Цените на храните и транспорта нараснаха с по-бавни темпове, а разходите за жилища продължиха да падат. Базовият темп на инфлация, който изключва пресните храни, се забави до 0,9% през ноември от 1% през предходния месец и малко под очакванията от 1%. Той отбеляза най-ниската стойност за три месеца. На месечна база, потребителските цени спаднаха с -0,2% през ноември, като първият месечен спад от април, след 0,2% увеличение през октомври. Равнището на безработица в Япония достигна 2,5% през ноември 2018 г. от 2,4% през предходния месец и малко над пазарните очаквания от 2,4%. В същото време съотношението работни места към кандидатите достигна ниво от 1,63 от 1,62 през октомври, съответствайки на очакванията.

Китай

Китайската икономика отбеляза ръст от 6.4% на годишна база през декември 2014 г., след ръст от 6.5% през предходното тримесечие. Това е най-ниският темп на растеж след глобалната финансова криза. Инфлацията в Китай се забави до шестмесечния минимум от 1.9% на годишна база през декември 2018 г. от 2.2% през предходния месец. Китай предприема действия в подкрепа на забавящата се икономика с пакет от данъчни облекчения за малките предприятия и по-високи публични разходи. Международният валутен фонд заяви, че глобалният икономически растеж се очаква да се забави през 2019 г., като китайската икономика се очаква да нарасне с 6,2% спрямо 6,6% през 2018 г. Китай вероятно ще успее да стабилизира икономиката и да постигне меко кацане. Китай е въвлечен в търговски спор със САЩ, който постави спирачка на световната търговия.

Китайската икономика отбеляза ръст от 6.4% на годишна база през декември 2014 г., след ръст от 6.5% през предходното тримесечие и в съответствие с пазарните очаквания. Това е най-ниският темп на растеж след глобалната финансова криза, на фона на силния търговски спор със САЩ, отслабването на вътрешното търсене и тревожните задбалансови заеми от местните власти. За цялата 2018 г., икономиката се е увеличила с 6,6%, който е най-слабият растеж от 1990 г. насам. Китайската икономика е нараснала с 1,5% спрямо тримесечието през трите месеца до декември 2018 г. в сравнение с 1,6% за предходния период и в съответствие с пазарните оценки. Това е най-слабият темп на тримесечна експанзия от първото тримесечие на годината. Инфлацията в Китай се забави до шестмесечния минимум от 1.9% на годишна база през декември 2018 г. от 2.2% през предходния месец и под пазарния консенсус от 2.1%. Забавянето на инфлацията се дължи основно на цените на нехранителните стоки, докато инфлацията на храните се запази на най-ниското си ниво за последните три месеца. Китай обеща да предприеме действия в подкрепа на забавящата се икономика с пакет от данъчни облекчения за малките предприятия и по-високи публични разходи. Длъжностни лица заявиха, че ще намалят данъците „в по-голям мащаб“, за да засилят бизнес активността си, обявени на фона на разочароващите данни за промишленото производство и първия спад в продажбите на автомобили за почти три десетилетия. Интервенциите, предназначени да успокоят притесненията на международните инвеститори, идват след официални данни в понеделник, които показват спад на износа от 4,4% през декември - най-големият спад от 2016 г. - на фона на колебливото търсене в повечето от основните пазари. Вносът също е намалял с 7,6%, тъй като вътрешният апетит намалява. Доходността на 10-годишните китайски държавни облигации падна под 3.1% до най-ниската за повече от две години, според финансовата база данни Wind. Доходността пада, когато цените на облигациите се повишат, а спадът в доходността обикновено сигнализира за очаквания за забавяне на икономическия растеж. Докато точните подробности за пакета за стимулиране все още не са обявени, китайското министерство на финансите предложи мерките да включват намаляване на данъка върху добавената стойност за някои компании, особено в производствения сектор, както и отстъпки за други предприятия, за да се предотврати по-силното забавяне на икономиката. Китай е въвлечен в търговски спор със САЩ, който постави спирачка на световната търговия. Новият кръг от преговори следва търговското примирие, договорено от президентите Тръмп и Си в Аржентина на 1 декември. По силата на това споразумение САЩ преустановяват увеличаването на тарифите на китайския внос до USD 200 млрд. до март. Китай обеща да намали тарифите, да закупи повече стоки и услуги в САЩ, да облекчи ограниченията за чуждестранни фирми, работещи в Китай, и да отвори други сектори за чуждестранен капитал. Китайски служители също така посочват, че Пекин е готов да въведе механизъм за измерване на начина, по който изпълнява тези обещания. Но подробностите за пълния търговски пакт все още не са изработени. Въпреки че Пекин и Вашингтон се приближават по-близо до сделката, опасенията за подновяване на търговската война

продължават. Международният валутен фонд заяви, че глобалният икономически растеж се очаква да се забави през 2019 г., като китайската икономика се очаква да нарасне с 6,2% спрямо 6,6% през 2018 г. Китай вероятно ще успее да стабилизира икономиката и да постигне меко кацане.

Турция

До края на ноември всички големи турски банки са подновили международните си синдикирани заеми, падежиращи през есента. За да се възползва от подобрените настроения, турският суверен се върна на пазара на облигации. За следващата 2019 г. прогнозата на КВС за Турция е спад на реалния БВП -0,5% и стойност на хармонизираната инфлация от 18,6%. Свиването през ноември в промишленото производство на Турция е с -6,5%. Най-малко 846 фирми са подали молба за закрила на несъстоятелност през 2018 г., според правителствени данни. Строителният сектор се сви с -5,3% на годишна база през третото тримесечие на 2018 г. Турската инфлация се понижи до 20,30% на годишна база през декември 2018 г. от 21,62% през предходния месец. Това е най-ниската инфлация от август 2018 г.

Всички големи банки в Турция редовно заемат на международния пазар на синдикирани заеми два пъти годишно, за срок от една година или през последните години, за срок от две или три години. Това означава, че има редовен двумесечен сезон на рефинансиране на кредитите, при който пазарът на заеми преразглежда мнението си за риска на турските банки. До края на ноември всички банки от най-висок клас бяха подновили международните си синдикирани заеми падежиращи през есента. Турските банки успяха да преодолеят дълга си при спред на стойност от 275 базисни точки над Libor. Въпреки много по-високите спредове, банките преминаха теста и показаха, че международните банки все още са склонни да отпускат кредити на Турция. Турското правителство също се намеси, за да застане зад турските банки с проблеми, вливайки капитал под формата на подчинен срочен дълг. За да се възползва от подобрените настроения, турският суверен се завърна на пазара на облигации не веднъж, а два пъти, като продаде емисия от петгодишни държавни облигации на стойност от USD 2 млрд. през октомври и втора седемгодишна емисия три седмици по-късно на стойност от EUR 1,5 млрд. Двете сделки бяха добре продадени при първичното, но бяха коментирани със смесени отзиви от банкери и инвеститори относно преценката при сключване на сделки за дълг на цената на исторически високите разходи. За следващата 2019 г. прогнозата на КВС за Турция е спад на реалния БВП -0,5% и стойност на хармонизираната инфлация от 18,6%. Прогнозата на Европейската комисия е спад на реалния БВП с 1,5% и инфлация на стойност 15,7%. Свиването през ноември в промишленото производство на Турция е с -6,5%, което далеч надхвърли очакванията. Свиването на промишленото производство през ноември се основава на производствения сектор (-7.1%) и най-вече е фокусирано върху свиване на междинните стоки на стойност -11.9% на годишна база и свиването на сектора на капиталовите стоки на стойност -8.3% на годишна база. Турция е изправена пред нарастващ брой молби за закрила от несъстоятелност, тъй като спадът в икономическия растеж оказва влияние върху бизнеса. Исканията за конкордат, санкционирано от съда споразумение, което позволява на компаниите да се опитват да избегнат пълен фалит, като реструктурират плащанията си по дълга, скочиха през последните месеци. Най-малко 846 фирми са подали заявления за закрила от несъстоятелност през 2018 г., според правителствени данни. Експертите твърдят, че броят им може да бъде хиляди. Някои от най-големите конгломерати в страната трябваше да предоговорят дългове на стойност милиарди долари. Компаниите, които са кандидатствали за закрила, включват добре известни имена от сектора на търговията на дребно, строителството, производството и енергетиката. След дълъг период на стабилен растеж, икономиката на Турция се сви с -1,1% на годишна база през третото тримесечие. Амбициозното развитие е засегнато от финансовата криза, както и от спада в турската строителна индустрия - ключов сектор. Строителният сектор е движещата сила на турската икономика от началото на този век, при който от 2003 г. насам се наблюдава растеж, надвишаващ средния за света. Но строителният сектор се сви с -5,3% на годишна база през третото тримесечие на 2018 г. Индексът на доверие в строителството на турския статистически институт (TurkStat) е спаднал с 2,1% през декември на 55.4, след 56.6 през предходния месец. Всяка стойност под 100 показва песимистична перспектива. Инфлацията в Турция се понижи до 20,30% на годишна база през декември 2018 г. от 21,62% през предходния месец и малко под пазарните очаквания от 20,52%. Това е най-ниската инфлация от август 2018 г., главно поради по-слабото повишение на цените на храните, жилищата и транспорта. Годишната базова инфлация, която изключва енергийните, хранителните и безалкохолните напитки, алкохолните напитки, тютюна и златото, намалява до 19.53% през декември от 20.72% през предходния месец. На месечна база потребителските цени спаднаха с 0,40% през декември.

Политика на Централните банки

ЕЦБ

Резюме на икономическия бюлетин на ЕЦБ, брой 8 / 2018. Спредовете на държавните облигации в еврозоната бяха до голяма степен стабилни, с изключение на тези за Италия, които показаха значителна нестабилност. Макроикономическите прогнози на служителите от Евростат през декември 2018 г. за еврозоната предвиждат годишният реален БВП да нараства с 1,9% през 2018 г., 1,7% през 2019 г., 1,7% през 2020 г. и 1,5% през 2021 г. Макроикономическите прогнози на служителите от Евростат през декември 2018 г. за еврозоната предвиждат годишна инфлация по ХИПЦ е 1,8% през 2018 г., 1,6% през 2019 г., 1,7% през 2020 г. и 1,8% през 2021 г. Очаква се общата фискална позиция за еврозоната да бъде до голяма степен неутрална през 2018 г., да се разхлаби през 2019 г. и 2020 г. и отново да се превърне в неутрална през 2021 г.

Резюме на икономическия бюлетин на ЕЦБ, брой 8 / 2018. Дългосрочните безрискови лихви намаляха в контекста на засилената геополитическа несигурност и очакваното влошаване на макроикономическите перспективи след заседанието на Управителния съвет през септември 2018 г. Спредовете на държавните облигации в еврозоната бяха до голяма степен стабилни, с изключение на тези за Италия, които показват значителна нестабилност. Въпреки че очакванията за корпоративните печалби остават стабилни, някои ревизии надолу, в допълнение към преоценката на риска, доведоха до по-ниски цени на акции и облигации на корпорациите от еврозоната. На валутните пазари еврото като цяло е отслабнало в търговско-претеглени условия. През третото тримесечие на 2018 г. реалният БВП на еврозоната се е увеличил с 0.2% на тримесечна база през третото тримесечие, след ръст от 0.4% през предходните две тримесечия. Последните данни и резултатите от проучването са по-слаби от очакваното, което отразява намаляващия принос на външното търсене и някои специфични за дадена страна и сектор фактори. Макар че някои от тези фактори вероятно ще се развият, това може да доведе до по-бавен темп на растеж напред. В същото време вътрешното търсене, подкрепено също от позитивната парична политика на Управителния съвет, продължава да подкрепя икономическата експанзия в еврозоната. Силата на пазара на труда, отразена в продължаващите печалби от заетостта и увеличаването на заплатите, все още подкрепя частното потребление. Освен това бизнес инвестициите се възползват от вътрешното търсене, благоприятните условия за финансиране и подобряването на балансите. Жилищните инвестиции остават стабилни. Освен това все още се очаква разширяването на глобалната дейност да продължи, подкрепяйки износа на еврозоната, макар и с по-бавни темпове. Тази оценка е широко отразена в макроикономическите прогнози на служителите от Евростат от декември 2018 г. за еврозоната. Тези прогнози предвиждат годишен растеж на реалния БВП с 1,9% през 2018 г., 1,7% през 2019 г., 1,7% през 2020 г. и 1,5% през 2021 г. В сравнение с макроикономическите прогнози на персонала на ЕЦБ за септември 2018 г. прогнозата за растежа на реалния БВП бе леко понижена за 2018 и 2019 г. Рисковете около перспективите за растеж в еврозоната все още могат да бъдат оценени като общо балансирани. Балансът на рисковете обаче се движи в посока надолу поради постоянната несигурност, свързана с геополитическите фактори, заплахата от протекционизъм, уязвимостта на нововъзникващите пазари и нестабилността на финансовите пазари. Според предварителната оценка на Евростат годишната хармонизирана инфлация в еврозоната е спаднала до 2,0% през ноември 2018 г., от 2,2% през октомври. Въз основа на текущите фючърсни цени на петрола, общата инфлация вероятно ще намалее през следващите месеци. Мерките на базисната инфлация остават като цяло приглушени, но натискът на вътрешните разходи продължава да се засилва и разширява при високите нива на използване на капацитета и затягането на пазарите на труда, което увеличава растежа на заплатите. Очаква се в средносрочен план основната инфлация да се увеличи, подкрепена от мерките на паричната политика на ЕЦБ, продължаващата икономическа експанзия и нарастващия ръст на заплатите.

Тази оценка е широко отразена и в макроикономическите прогнози на служителите от Евростат от декември 2018 г. за еврозоната, които предвиждат годишна хармонизирана инфлация на стойности от 1,8% през 2018 г., 1,6% през 2019 г., 1,7% през 2020 г. и 1,8% през 2021 г. В сравнение макроикономическите прогнози на служителите на ЕЦБ от септември 2018 г., прогнозата за годишна хармонизирана инфлация е ревизирана леко нагоре за 2018 г. и надолу за 2019 г. Годишната хармонизирана инфлация без енергията и храните се очаква да нарасне от 1,0% през 2018 г. до 1,4% през 2019 г., 1,6% през 2020 г. и 1,8% през 2021 г. Ръстът на широките пари (M3) се повиши през октомври 2018 г., на фона на продължаващата промяна към по-самостоятелни източници на създаване на пари, тъй като месечните нетни покупки на активи

по програмата за закупуване на активи бяха намалени. Кредитирането на частния сектор продължи да нараства и остава най-големият двигател на растежа на широките пари, макар и с някои признаци на забавяне, главно за кредити за нефинансови предприятия. В същото време банковото финансиране и условията за кредитиране остават много благоприятни. Провеждането на мерките на паричната политика, въведени от юни 2014 г., продължава значително да подпомага условията за получаване на заеми за фирмите и домакинствата, достъп до финансиране - особено за малките и средни предприятия - и кредитните потоци в еврозоната. Очаква се дефицитът на консолидирания държавен бюджет на еврозоната да намалее значително през 2018 г., но да нарасне до известна степен през следващата година. Спадът през 2018 г. е главно в резултат на благоприятни циклични условия и намаляване на лихвените плащания. Очаква се общата фискална позиция за еврозоната да бъде до голяма степен неутрална през 2018 г., да се разхлаби през 2019 г. и 2020 г. и отново да се превърне в неутрална през 2021 г.

Централна банка на Англия

Комитетът за парична политика на Банката на Англия (МРС) определя паричната политика за постигане на целта за 2% инфлация и по начин, който помага да се поддържа растежа и заетостта. На заседанието си, приключващо на 19 декември 2018 г., Комитетът за парична политика гласува единодушно, за да запази банковата лихва на 0,75%. Брекзит несигурността тежи на британските финансови пазари. По-нататъшното засилване на несигурността на Брекзит, в съчетание с забавящата се световна икономика, също оказва влияние върху краткосрочните перспективи за растежа на Великобритания.

Комитетът за парична политика на Банката на Англия (МРС) определя паричната политика за постигане на целта за 2% инфлация и по начин, който помага да се поддържа растежа и заетостта. На заседанието си, приключващо на 19 декември 2018 г., Комитетът за парична политика гласува единодушно, за да запази банковата лихва на 0,75%. Комитетът гласува единодушно да запази активите от финансови инвестиции от корпоративни облигации, финансирани от емитирането на резерви на централните банки, на 10 млрд. британски лири. Комитетът също гласува единодушно, че активите от покупки на държавни облигации на Обединеното кралство, финансирани от емитирането на резерви на централните банки, възлизат на 435 млрд. британски лири. От предишното заседание на Комитета по паричната политика краткосрочните перспективи за глобален растеж намаляха и рисковете за растежа се увеличиха. Глобалните финансови условия са се засилили значително, особено на корпоративните кредитни пазари. Цените на петрола обаче са спаднали значително, което би трябвало да осигури известна подкрепа на търсенето в развитите икономики. Спадът в цените на петрола също означава, че инфлацията във Великобритания вероятно ще падне под 2% през следващите месеци. Комитетът смята, че разхлабването на фискалната политика в бюджета за 2018 г., обявено след финализирането на прогнозите за инфлационния доклад през ноември, ще увеличи БВП на Великобритания до края на прогнозния период на Комитета по паричната политика с около 0,3%, при равни други условия. От последното заседание на комисията несигурността по Брекзит се засили значително. Тази несигурност натежава на британските финансови пазари. Разходите за финансиране на британските банки и нефинансовите спредове на високодоходни корпоративни облигации рязко се повишиха и с повече, отколкото в други развити икономики. Цените на британските акции са намалели съществено. Паундът се обезцени още повече и колебливостта му се повиши значително. Пазарните показатели за инфлационните очаквания в Обединеното кралство са се повишили, включително за по-дълги периоди. По-нататъшното засилване на несигурността на Брекзит, в съчетание с забавящата се световна икономика, също оказва влияние върху краткосрочните перспективи за растежа на Великобритания. Бизнес инвестициите са спаднали за всяко от последните три тримесечия и е вероятно да останат слаби в близко бъдеще. Пазарът на жилища остава потиснат. Показателите за потреблението на домакинствата като цяло са по-устойчиви, въпреки че разходите за търговия на дребно може да се забавят. Комитетът по паричната политика вече отбеляза, че промяната в очакванията за Брекзит сред финансовите пазари, бизнеса и домакинствата може да доведе до по-голяма от обичайната краткосрочна нестабилност на данните в Обединеното кралство. Преценката за подходящата позиция на паричната политика изисква отделянето на тези краткосрочни развития от други по-устойчиви фактори, влияещи върху инфлацията, и динамиката на икономиката, след като се появи по-голяма яснота за естеството на оттеглянето от ЕС.

Федерален резерв на САЩ

Декларация за по-дългосрочните цели и стратегията за паричната политика. Федералният комитет за открит пазар (FOMC) е твърдо ангажиран да изпълни законовия си мандат от Конгреса за насърчаване на максимална заетост, стабилни цени и умерени дългосрочни лихвени проценти. Инфлацията в дългосрочен план се определя предимно от паричната политика и следователно Комитетът има възможност да определи по-дългосрочна цел за инфлацията. Комитетът потвърждава своята преценка, че инфлацията в размер на 2%, измерена чрез годишната промяна в индекса на цените за личните потребителски разходи, е най-последователен в дългосрочен план със законовия мандат на Федералния резерв. Комитетът разглежда широк кръг от показатели при извършването на тези оценки. Информацията относно оценките на участниците в Комитета за по-дългосрочните нормални темпове на растеж на производството и безработицата се публикува четири пъти годишно в обобщението на икономическите прогнози на Федералният комитет за открит пазар. Например в най-новите прогнози средната оценка на участниците във Федералният комитет за открит пазар за дългосрочния нормален процент на безработица е 4,6%.

Федералният комитет за отворения пазар (FOMC) е твърдо ангажиран да изпълни законовия си мандат от Конгреса за насърчаване на максимална заетост, стабилни цени и умерени дългосрочни лихвени проценти. Комитетът се стреми да обясни публично своите решения за паричната политика възможно най-ясно. Подобна яснота улеснява вземането на информирани решения от домакинствата и предприятията, намалява икономическата и финансовата несигурност, увеличава ефективността на паричната политика и повишава прозрачността и отчетността, които са от съществено значение в едно демократично общество. Инфлацията, заетостта и дългосрочните лихвени проценти се променят във времето в отговор на икономическите и финансовите смущения. Освен това действията на паричната политика имат склонност да влияят върху икономическата активност и цените с лаг. Следователно политическите решения на Комитета отразяват неговите дългосрочни цели, неговата средносрочна перспектива и оценките на баланса на рисковете, включително рисковете за финансовата система, които биха могли да попречат на постигането на целите на Комитета.

Инфлацията в дългосрочен план се определя предимно от паричната политика и следователно Комитетът има възможност да определи по-дългосрочна цел за инфлацията. Комитетът потвърждава своята преценка, че инфлацията в размер на 2%, измерена чрез годишната промяна в индекса на цените на личните потребителски разходи, е най-последователна в дългосрочен план със законовия мандат на Федералния резерв. Комитетът би бил загрижен, ако инфлацията продължава да се движи над или под тази цел. Ясното информиране на обществеността за тази симетрична цел за инфлацията помага за стабилизирането на дългосрочните инфлационни очаквания, като по този начин се насърчава стабилността на цените и умерените дългосрочни лихвени проценти и се повишава способността на Комитета да насърчава максималната заетост в условията на значителни икономически смущения. Максималното равнище на заетост до голяма степен се определя от немонетарни фактори, които влияят върху структурата и динамиката на пазара на труда. Тези фактори могат да се променят с времето и може да не са директно измерими. Следователно не би било уместно да се посочва фиксирана цел за заетост; по-скоро политическите решения на Комитета трябва да бъдат информирани чрез оценки на максималното равнище на заетост, като се признава, че такива оценки са непременно несигурни и подлежат на преразглеждане. Комитетът разглежда широк кръг от показатели при извършването на тези оценки. Информацията относно оценките на участниците в Комитета за по-дългосрочните нормални темпове на растеж на производството и безработицата се публикува четири пъти годишно в обобщението на икономическите прогнози на Комитета за открит пазар. Например в най-новите прогнози средната оценка на участниците в Комитета на Федералния комитет за открития пазар за дългосрочния нормален процент на безработица е 4,6%. При определянето на паричната политика, Комитетът се стреми да смекчи отклоненията на инфлацията от дългосрочната си цел и отклоненията в заетостта от оценките на Комитета за максималното му равнище. Тези цели като цяло се допълват. Въпреки това, при обстоятелства, при които Комитетът преценява, че целите не са взаимно допълващи се, той следва балансиран подход при насърчаването им, като взема предвид големината на отклоненията и потенциално различните времеви хоризонти, за които се очаква заетостта и инфлацията да се върнат на равнища в съответствие с нейния мандат.

Комитетът възнамерява да потвърди тези принципи и да направи необходимите корекции на годишната си организационна среща на всеки януари.

Централна банка на Япония

Резюме на становищата на срещата на паричната политика на Японската централна банка на 19 и 20 декември 2018 г. Въпреки че ще е необходимо време за постигане на целта за стабилност на цените, е необходимо да се продължи упорито със сегашното мощно облекчаване на паричната политика, тъй като стремежът към инфлация от 2% се запазва. Опитът да се нормализира паричната политика преждевременно, преди да се постигне целта за ценова стабилност, може да утежни страничните ефекти. В съответствие с укрепването на рамката за непрекъснато мощно облекчаване на паричната маса през юли, дългосрочните доходности следва да се оставят временно отрицателни. Ще бъде по-трудно да се преодолее дефлацията напълно, ако посоките на фискалната и паричната политика са различни. По-нататъшната координация между двете политики е важна.

Резюме на становищата на срещата на паричната политика на 19 и 20 декември 2018 г. Въпреки че ще е необходимо време за постигане на целта за стабилност на цените, е необходимо да се продължи упорито със сегашното мощно облекчаване на паричната политика, тъй като стремежът към инфлация от 2% се запазва. В ситуация, при която има голяма несигурност по отношение на икономическото и ценовото развитие, е важно да се поддържа умерена икономическа експанзия, като се избягва натрупването на дисбаланси и е от съществено значение да се продължи с сегашното облекчаване на паричната политика, като внимателно се проучат положителните ефекти и страничните ефекти на политиката. Опитът да се нормализира паричната политика преждевременно, преди да се постигне целта за ценова стабилност, може да утежни страничните ефекти. Тъй като въздействието на тези ефекти е кумулативно, необходимо е целта за ценова стабилност да бъде постигната възможно най-рано, като се извърши допълнително облекчаване на паричната маса и се засили ангажиментът. В съответствие с укрепването на рамката за непрекъснато мощно облекчаване на паричната маса през юли, дългосрочните доходности следва да се оставят временно отрицателни. Естествено за такива доходности се движат нагоре и надолу повече или по-малко симетрично от около нула процента. Желателно е да се увеличи или намали размерът на покупките на японски държавни облигации (JGB) по гъвкав начин, като се има предвид приблизителната сума, която трябва да бъде закупена от около GPY 80 трилиона. Ще бъде по-трудно да се преодолее дефлацията напълно, ако посоките на фискалната и паричната политика са различни. По-нататъшната координация между двете политики е важна.

Народна банка на Китай

Размерът на задължителните резерви, които китайските банки държат в централната банка, ще бъдат намалени с 1%, намалявайки с 0,5% на 15 януари и с още 0,5% на 25 януари. Последното намаление е първото задължително намаляване на задължителните резерви от март 2016 г. Съответно намалява ставката за големите банки на 14% от 15 януари и 13,5% от 25 януари. На 15 януари китайската централна банка инжектира нетна 560 млрд. китайски ренминби юана (83 млрд. щатски долара) в банковата система, най-високата досега регистрирана за един ден в знак, че икономиката може да бъде изправена пред съществен стрес.

Централната банка на Китай направи по-нататъшна стъпка, за да осигури ликвидност на забавящата се икономика, на фона на тревогата на инвеститорите от перспективата и очакванията, че ще бъдат предприети още по-силни мерки. Размерът на задължителните резерви, които китайските банки държат в централната банка, ще бъдат намалени с 1%, намалявайки с 0,5% на 15 януари и с още 0,5% на 25 януари, съобщи PBoC. Намаляването ще отпусне ликвидност в размер на 800 млрд. китайски ренминби юана (117 млрд. щатски долара) и ще компенсира свиването на финансирането преди китайската Нова година, се казва в отделно изявление. Последното намаление е първото задължително намаляване на задължителните резерви от март 2016 г. Съответно намалява ставката за големите банки на 14% от 15 януари и 13,5% от 25 януари. Китайското ръководство търси подходящ баланс между затаянето и разхлабването през 2019 г., като част от по-широко усилие за увеличаване на стимулите за подкрепа на растежа. Днешното намаление е все още "целенасочено" облекчаване, а не широкообхватен стимул, каза PBoC, добавяйки, че нейната "предпазлива парична политика не се е променила." Прилагането на намалението в две фази гарантира, че "общата банкова ликвидност остава разумна и достатъчна, докато балансира вътрешни и външни фактори за поддържане на обменния курс на юана на разумно и равновесно ниво", се казва в него. PBoC е намалила четири пъти през 2012 г. коефициентите на задължителните резерви за някои банки, а наскоро въведе целевата версия на своя Средносрочен кредитен механизъм, за да пре-

достави по-евтино финансиране на банките, което анализаторите виждат като умерена версия на понижаване на лихвения процент. На 15 януари китайската централна банка инжектира нетна 560 млрд. китайски ренминби юана (83 млрд. щатски долара) в банковата система, най-високата досега регистрирана за един ден, в знак, че икономиката може да бъде изправена пред съществен стрес. "В момента е периодът за плащане на данъци, а общата ликвидност на банковата система намалява доста бързо", се казва в изявление на централната банка.

Централна банка на Турция

Решение на Комитета по паричната политика на Турската централна банка от 16 януари 2019 г. Комитетът по паричната политика (Комитетът) реши да запази основният лихвен процент (едноседмичен процент на репо сделките) постоянен на стойност 24%. Въпреки че развитието на цените на вноса и условията на вътрешното търсене са довели до известно подобрене на прогнозата за инфлацията, рисковете от ценовата стабилност продължават да преобладават. Съответно Комитетът реши да запази строгата позиция на паричната политика, докато прогнозата за инфлацията не покаже значително подобрене

Решение на Комитета по паричната политика на Турската централна банка от 16 януари 2019 г.

Комитетът по паричната политика (Комитетът) реши да запази основният лихвен процент (едноседмичен процент на репо сделките) постоянен на стойност 24%. Наскоро публикуваните данни показват, че тенденцията на ребалансиране в икономиката е станала по-забележима. Външното търсене запазва силата си, докато забавянето на икономическата активност продължава, отчасти поради тесните финансови условия. Очаква се балансът по текущата сметка да запази тенденцията за подобряване. Въпреки че развитието на цените на вноса и условията на вътрешното търсене са довели до известно подобрене на прогнозата за инфлацията, рисковете от ценовата стабилност продължават да преобладават. Съответно Комитетът реши да запази строгата позиция на паричната политика, докато прогнозата за инфлацията не покаже значително подобрене. Централната банка ще продължи да използва всички налични инструменти за постигане на целта за ценова стабилност. Инфлационните очаквания, ценовото поведение, забавеното въздействие на неотдавнашните решения за паричната политика, приносят на фискалната политика към процеса на ребалансиране и други фактори, влияещи върху инфлацията, ще бъдат наблюдавани внимателно и, ако е необходимо, ще бъде постигнато допълнително затягане на паричната политика. Трябва да се подчертае, че всякакви нови данни или информация могат да накарат Комитета да преразгледа своята позиция.

Международни цени на борсови стоки

Петрол

Суровият петрол се увеличи с 0,41 USD / BBL или с 0,79% до 52,48 във вторник 18 декември от 52,07 по време на предишната търговска сесия. Брент се увеличи с 0,40 USD / BBL или 0,65% до 61,58 във вторник 18 декември от 61,18 на предишната търговска сесия. Производството в САЩ е нараснало с 2,4 млн. барела на ден от януари 2018 г., предизвиквайки по този начин опасения за пренасищане на пазара. За да спре пренасищането на пазара Организацията на страните износителки на петрол (ОПЕК) заедно с Русия полагат усилия за ограничаване на предлагането.

Цените на петрола се понижават на 17 януари, след като производството на суров петрол в САЩ достигна безпрецедентните близо 12 млн. барела на ден в момент, когато се появяват притеснения за отслабване на търсенето. Фючърсите върху американския суров петрол WTI с доставка през февруари поевтиняват с 0,69% до 51,95 долара за барел. Сортът Брент отчита спад в цената си с 0,55% до 60,98 долара за барел. Производството на американски суров петрол достигна рекордните 11,9 млн. барела на ден в седмицата, приключваща на 11 януари, съобщи на 16 януари от Администрацията за енергийна информация. За сравнение, само седмица по-рано щатската продукция беше на ниво от 11,7 млн. барела. Производството в САЩ е нараснало с 2,4 млн. барела на ден от януари 2018 г., предизвиквайки по този начин опасения за пренасищане на пазара. Заедно с рязкото покачване на добива на суров петрол в САЩ и износът също нараства, като достига рекордните 3,2 млн. барела на ден в края на миналата година. Растящото предлагане на петрол от страна на САЩ обаче се случва в момент, когато се засилват притесненията за търсенето заради забавянето на глобалната

икономика, което според някои анализатори ще се превърне в рецесия. За да спре пренасищането на пазара Организацията на страните износителки на петрол (ОПЕК) заедно с Русия полагат усилия за ограничаване на предлагането. Именно това предотвратява по-сериозно поевтиняване на цените на петрол.

Селскостопански продукти

В периода 08-11 01.2019 г. няма големи промени в цените на основните зърнени култури по световните борсови пазари. След известни колебания надолу, в Чикаго цената на пшеницата сега се повиши с 3,00 USD до 224,00 USD/тон, във Франция, Украйна и Русия промяната е нулева и котировките останаха както преди – съответно 209,00 EUR/тон, 237,00 USD/тон и 248,00 USD/тон. У нас в подкръг „Зърно“ на Софийска стокова борса АД търговците започват годината на по-бавни обороти. Хлебна пшеница се търсеше от 350,00 до 360,00 BGN/тон, продавачите оферираха 380,00-390,00 BGN/тон

В периода 08-11 01.2019 г. няма големи промени в цените на основните зърнени култури по световните борсови пазари. След известни колебания надолу, в Чикаго цената на пшеницата сега се повиши с 3,00 USD до 224,00 USD/тон, във Франция, Украйна и Русия промяната е нулева и котировките останаха както преди – съответно 209,00 EUR/тон, 237,00 USD/тон и 248,00 USD/тон. При царевицата (цени FOB) промените са слаби – САЩ плюс 2,00 USD до 170,00 USD/тон, Украйна няма промяна от 171,00 USD/т, Франция е с минус 4,00 EUR до 176,00 EUR/тон. Рапицата в EURпейския съюз /Euronext/ отново леко се повиши с 1,75 EUR и се котираше на 367,50 EUR/тон, а ечемикът във Франция и Германия следва тенденция на поевтиняване – с 5,00 EUR в първата държава и с нулева разлика във втората и съответни цени от 205,00 и 199,50 EUR/тон. Нерафинираното слънчогледово олио на борсата в Ротердам спря движението си надолу и поскъпна с 7,00 USD до 677,00 USD/тон. Рафинираната захар е стоката, която поднесе най-яръкия обрат в началото на годината след дълги спад – тя се изстреля нагоре с цели 19,90 USD до 344,10 USD/тон в Лондон. У нас в подкръг „Зърно“ на Софийска стокова борса АД търговците започват годината на по-бавни обороти. Хлебна пшеница се търсеше от 350,00 до 360,00 BGN/тон, продавачите оферираха 380,00-390,00 BGN/тон. Царевицата също показва само оферти „купува“ за доставка февруари – 250,00 BGN/тон, за незабавна доставка цената варира от 270,00-280,00 BGN/тон при търсенето до 300,00 BGN/тон при предлагането. Всички цени са без ДДС.

БЪЛГАРИЯ

ВЪНШЕН СЕКТОР

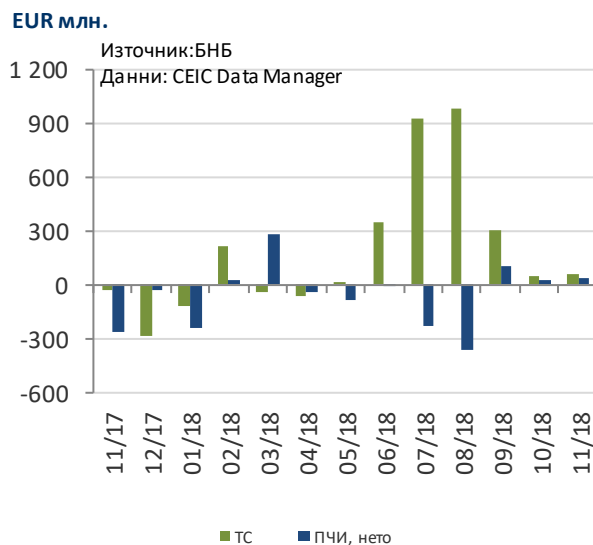
Платежен баланс

За януари – ноември 2018 г. текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 3257,2 млн. евро и заема 5,9% от БВП

Текущата и капиталова сметка е положителна и възлиза на 141,4 млн. евро при излишък от 26,1 млн. евро за ноември 2017 г. За януари – ноември 2018 г. текущата и капиталовата сметка е положителна и възлиза на 3257,2 млн. евро (5,9% от БВП) при излишък от 4081,2 млн. евро (7,9% от БВП) за януари – ноември 2017 г. За ноември 2018 г. салдото по текущата сметка е положително и възлиза на 58,6 млн. евро при дефицит от 26,1 млн. евро за ноември 2017 г. За януари – ноември 2018 г. текущата сметка е положителна и възлиза на 2657,1 млн. евро (4,8% от БВП) при излишък от 3650,1 млн. евро (7,1% от БВП) за януари – ноември 2017 г. Търговското салдо за ноември 2018 г. е отрицателно в размер на 167,2 млн. евро при дефицит от 119,5 млн. евро за ноември 2017 г. За януари – ноември 2018 г. търговското салдо е отрицателно в размер на 1998,3 млн. евро (3,6% от БВП) при дефицит от 371,3 млн. евро (0,7% от БВП) за същия период на 2017 г. Износът на стоки е 2595,3 млн. евро за ноември 2018 г., като се повишава със 147,7 млн. евро (6%) в сравнение

с този за ноември 2017 г. (2447,6 млн. евро). За януари – ноември 2018 г. износът е 25 393,1 млн. евро (46% от БВП), като нараства с 547,5 млн. евро (2,2%) в сравнение с този за същия период на 2017 г. (24 845,6 млн. евро, 48,1% от БВП). Износът за януари – ноември 2017 г. нараства на годишна база със 17,9%. Вносът на стоки за ноември 2018 г. е 2762,5 млн. евро, като нараства със 195,5 млн. евро (7,6%) спрямо ноември 2017 г. (2567,1 млн. евро). За януари – ноември 2018 г. вносът е 27 391,4 млн. евро (49,6% от БВП), като се увеличава с 2174,4 млн. евро (8,6%) спрямо същия период на 2017 г. (25 217 млн. евро, 48,8% от БВП). Вносът за януари – ноември 2017 г. нараства на годишна база с 15,1%. Салдото по услугите е положително в размер на 108,7 млн. евро при положително салдо от 56,2 млн. евро за ноември 2017 г. За януари – ноември 2018 г. салдото е положително в размер на 3210,3 млн. евро (5,8% от БВП) при положително салдо от 2735,6 млн. евро (5,3% от БВП) за януари – ноември 2017 г. Салдото по статия Първичен доход (която включва доход, свързан с факторите на производството (работна сила, капитал или земя), данъци върху производството и вноса и субсидии) е положително в размер на 11,8 млн. евро при отрицателно салдо от 46 млн. евро за ноември 2017 г. За януари – ноември 2018 г. салдото е отрицателно в размер на 375,9 млн. евро (0,7% от БВП) при отрицателно салдо от 447,4 млн. евро (0,9% от БВП) за януари – ноември 2017 г. Салдото по статия Вторичен доход (която отразява преразпределението на доход) е положително в размер на 105,4 млн. евро при положително салдо от 83,2 млн. евро за ноември 2017 г. За януари – ноември 2018 г. салдото е положително в размер на 1821,1 млн. евро (3,3% от БВП) при положително салдо от 1733,2 млн. евро (3,4% от БВП) за същия период на 2017 г. Капиталовата сметка е положителна в размер на 82,8 млн. евро при положителна стойност от 52,2 млн. евро за ноември 2017 г. За януари – ноември 2018 г. капиталовата сметка е положителна – 600,1 млн. евро (1,1% от БВП), при положителна стойност от 431,1 млн. евро (0,8% от БВП) за януари – ноември 2017 г. Финансовата сметка за ноември 2018 г. е отрицателна в размер на 150 млн. евро при отрицателна стойност от 300,1 млн. евро за ноември 2017 г. За януари – ноември 2018 г. финансовата сметка е положителна – 2602,3 млн. евро (4,7% от БВП), при положителна стойност от 1685,5 млн. евро (3,3% от БВП) за същия период на 2017 г. Салдото по статия Преки инвестиции, представена съгласно изискванията на шестото издание на Ръководство по платежен баланс и международна инвестиционна позиция, е положително в размер на 33,7 млн. евро при отрицателно салдо от 266,5 млн. евро за ноември 2017 г. За януари – ноември 2018 г. салдото е отрицателно в размер на 515,6 млн. евро (0,9% от БВП) при отрицателно салдо от 1045,7 млн. евро (2% от БВП) за същия период на 2017 г. Преките инвестиции

Платежен баланс

– активи се повишават с 35,2 млн. евро при увеличение с 45,9 млн. евро за ноември 2017 г. За януари – ноември 2018 г. те се увеличават с 670,2 млн. евро (1,2% от БВП) при увеличение с 445,3 млн. евро (0,9% от БВП) за същия период на 2017 г. Преките инвестиции – пасиви нарастват с 1,5 млн. евро при увеличение с 312,3 млн. евро за ноември 2017 г. За януари – ноември 2018 г. те нарастват с 1185,9 млн. евро (2,1% от БВП) при увеличение с 1491 млн. евро (2,9% от БВП) за януари – ноември 2017 г. Салдото по статия Портфейлни инвестиции е положително в размер на 417,9 млн. евро при положителна стойност от 354,5 млн. евро за ноември 2017 г. За януари – ноември 2018 г. салдото е положително в размер на 1336,9 млн. евро (2,4% от БВП) при положително салдо от 2338,2 млн. евро (4,5% от БВП) за същия период на 2017 г. Портфейлните инвестиции – активи за ноември 2018 г. се понижават с 64 млн. евро при увеличение със 190,3 млн. евро за ноември 2017 г. За януари – ноември 2018 г. те нарастват с 818,3 млн. евро (1,5% от БВП) при увеличение с 1505 млн. евро (2,9% от БВП) за същия период на 2017 г. Портфейлните инвестиции – пасиви за ноември 2018 г. намаляват с 481,9 млн. евро при понижение със 164,1 млн. евро за ноември 2017 г. За януари – ноември 2018 г. портфейлните инвестиции – пасиви намаляват с 518,6 млн. евро (0,9% от БВП) при намаление с 833,2 млн. евро (1,6% от БВП) за същия период на 2017 г. Салдото по статия Други инвестиции е отрицателно в размер на 614 млн. евро при отрицателно салдо от 375,6 млн. евро за ноември 2017 г. За януари – ноември 2018 г. салдото е положително в размер на 1185,5 млн. евро (2,1% от БВП) при положително салдо от 1977 млн. евро (3,8% от БВП) за януари – ноември 2017 г. Други инвестиции – активи се понижават с 411,1 млн. евро при намаление със 198,9 млн. евро за ноември 2017 г. За януари – ноември 2018 г. те се повишават с 1981,7 млн. евро (3,6% от БВП) при увеличение с 1862 млн. евро (3,6% от БВП) за същия период на 2017 г. Други инвестиции – пасиви за ноември 2018 г. се повишават с 202,9 млн. евро при увеличение със 176,7 млн. евро за ноември 2017 г. За януари – ноември 2018 г. те нарастват със 796,2 млн. евро (1,4% от БВП) при понижение със 115 млн. евро (0,2% от БВП) за същия период на 2017 г. Резервните активи на БНБ се повишават с 34 млн. евро през отчетния месец при намаление с 3,2 млн. евро за ноември 2017 г. За януари – ноември 2018 г. те нарастват с 519 млн. евро (0,9% от БВП) при намаление с 1571,6 млн. евро (3% от БВП) за същия период на 2017 г. Статия Грешки и пропуски, нето е отрицателна в размер на 291,5 млн. евро при отрицателна стойност от 326,2 млн. евро за ноември 2017 г. По предварителни данни за януари – ноември 2018 г. статията е отрицателна в размер на 654,9 млн. евро (1,2% от БВП) при отрицателна стойност от 2395,7 млн. евро (4,6% от БВП) за същия период на 2017 г.

Преки чуждестранни инвестиции

За януари – ноември 2018 г., преките инвестиции в България възлизат на 795,4 млн. евро (1,4% от БВП), като са по-ниски с 40,9% на годишна база, когато са били в размер на 1345 млн. евро (2,6% от БВП)

По предварителни данни нетният поток на преките инвестиции в страната за януари – ноември 2018 г., отчетени съгласно принципа на първоначалната посока на инвестицията, възлиза на 795,4 млн. евро (1,4% от БВП), като е по-малък с 549,7 млн. евро (40,9%) спрямо този за януари – ноември 2017 г. (1345 млн. евро, 2,6% от БВП). През ноември 2018 г. той е отрицателен – 21,9 млн. евро, при 274,1 млн. евро за ноември 2017 г. Дяловият капитал (преведени/изтеглени парични и апортни вноски на нерезиденти в/от капитала и резервите на български дружества, както и постъпления/плащания по сделки с недвижими имоти в страната) е отрицателен и възлиза на 5,7 млн. евро за януари – ноември 2018 г. Той е по-нисък със 182,7 млн. евро от дяловия капитал за януари – ноември 2017 г., който е положителен в размер на 177 млн. евро. Нетните постъпления от инвестиции на чуждестранни лица в недвижими имоти са 7,1 млн. евро, при 18,7 млн. евро за януари – ноември 2017 г. По страни, най-голям дял в инвестициите в недвижими имоти имат Русия (3,4 млн. евро), Украйна (0,8 млн. евро) и Германия (0,8 млн. евро). По предварителни данни, нетният поток по подстатия Реинвестиране на печалба (показваща дела на чуждестранните инвеститори в текущата печалба или загуба на дружеството на база на счетоводни данни за финансовия резултат) е положителен и възлиза на 192,9 млн. евро, при положителна

стойност от 95,9 млн. евро за януари – ноември 2017 г. За януари – ноември 2018 г. нетният поток по подстатия Дългови инструменти (промяната в нетните задължения между дружествата с чуждестранно участие и преките чуждестранни инвеститори по финансови, облигационни и търговски кредити) възлиза на 608,2 млн. евро, при 1072,1 млн. евро за януари – ноември 2017 г. Най-големите нетни потоци по преки инвестиции в страната за януари – ноември 2018 г. са от Холандия (767,1 млн. евро), Германия (122 млн. евро) и Белгия (67,9 млн. евро). По предварителни данни нетният поток на преките инвестиции в чужбина за януари – ноември 2018 г. е положителен и възлиза на 279,7 млн. евро, при положителна стойност от 299,4 млн. евро за януари – ноември 2017 г. През ноември 2018 г. той възлиза на 11,8 млн. евро, при 7,7 млн. евро за ноември 2017 г. Съгласно предварителните данни, размерът на преките инвестиции в страната към края на третото тримесечие на 2018 г. е 41 936,2 млн. евро, при 41 362,9 млн. евро в края на 2017 г. Подстатия Дялов капитал и реинвестиране на печалба е в размер на 32 046.8 млн. евро, като нараства със 172.8 млн. евро спрямо декември 2017 г. (31 874 млн. евро). Подстатия Дългови инструменти е в размер на 9889.4 млн. евро и се увеличава с 400.5 млн. евро спрямо декември 2017 г. (9488.9 млн. евро).

Международни резерви

Към края на декември 2018 г. международните резерви на БНБ възлизат на 49,0 млрд. лева (25,1 млрд. евро) и нарастват с 3,8% на месечна база и с 6% на годишна база

По данни на БНБ международните резерви на България към края на 2018 г. са в размер на 49,0 млрд. лева (25,1 млрд. евро) и нарастват с 3,8% на месечна база и с 6% на годишна база. От страна на активите паричните средства и предоставените депозити в чуждестранна валута нарастват с 13,1% на месечна база при спад от 5,3% на годишна база. Вложенията в монетарно злато нарастват с 4,3% на месечна база и с 3,6% на годишна база. Инвестициите в ценни книжа намаляват с 2,3% на месечна база при 16,7% ръст на годишна база. От страна на пасивите, парите извън банки надхвърлят 17,3 млрд. лева и нарастват с 4,4% на месечна база и с 10,3% на годишна база. Задълженията към банки нарастват с 23,2% на месечна база и с 9,9% на годишна база. Задълженията към правителството и бюджетните организации спадат с 19,0% на месечна база и с 8,4% на годишна база. Задълженията към други депозанти намаляват с 0,5% на месечна база, при ръст от 32,3% на годишна база като надхвърлят 2,1 млрд. лева. Депозитът на управление „Банково“ е в размер на 5,7 млрд. лева и нараства с 3,8% на месечна база и 0,6% на годишна база. Международната ликвидна позиция на България, изчислена като съотношение на международните резерви към краткосрочния външен дълг към края на октомври 2018 г. е 297,8%, 304,8% към края на септември, 314,1% към края на декември 2017 г. и 306,8% през октомври 2017 г.

РЕАЛЕН СЕКТОР

Бизнес климат

През декември 2018 г. общият показател на бизнес климата намалява с 0,5 пункта в сравнение с предходния месец до 25,9% в резултат на по-неблагоприятния бизнес климат в промишлеността

През декември 2018 г. общият показател на бизнес климата намалява с 0,5 пункта в сравнение с предходния месец до 25,9% в резултат на по-неблагоприятния бизнес климат в промишлеността.

Промишленост. Съставният показател „бизнес климат в промишлеността“ се понижава с 2,7 пункта до 24,3% главно поради по-резервираните очаквания на промишлените предприемачи за бизнес състоянието на предприятията през

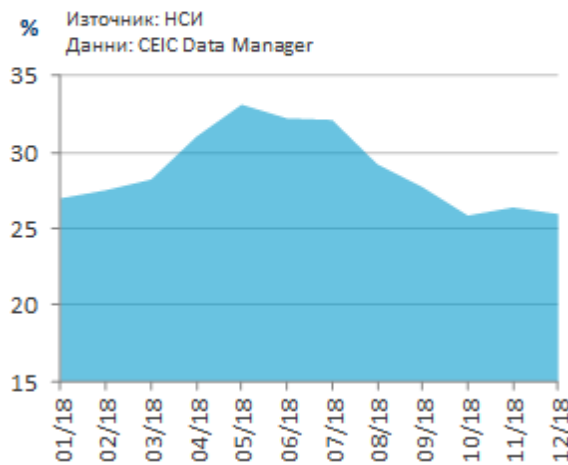
следващите шест месеца. По тяхно мнение настоящата производствена активност се запазва, като очакванията им за дейността през следващите три месеца са по-благоприятни. Несигурната икономическа среда и недостигът на работна сила остават най-сериозните пречки за развитие на бизнеса, посочени съответно от 37,0 и 34,1% от предприятията. По отношение на продажните цени в промишлеността по-голяма част от мениджърите предвиждат запазване на тяхното равнище през следващите три месеца.

Строителство. През декември съставният показател „бизнес климат в строителството“ запазва приблизително нивото си от предходния месец от 26,5%. Анкетата регистрира подобрене в оценките на строителните предприемачи относно настоящото бизнес състояние на предприятията, докато очакванията им за следващите шест месеца са по-резервирани. Основните проблеми за дейността продължават да бъдат свързани с недостига на работна сила, несигурната икономическа среда и конкуренцията в бранша, макар че през последния месец се отчита намаление на негативното им влияние. Относно продажните цени в строителството мениджърите не очакват промяна през следващите три месеца.

Търговия на дребно. Съставният показател „бизнес климат в търговията на дребно“ нараства с 3,2 пункта до 41,8%, което се дължи на оптимистичните оценки и очаквания на търговците на дребно за бизнес състоянието на предприятията. Същевременно обаче очакванията им както за обема на продажбите, така и за поръчките към доставчиците през следващите три месеца са по-неблагоприятни. Най-сериозното затруднение за бизнеса остава конкуренцията в бранша, посочено от 57,0% от предприятията. През последния месец се наблюдава и засилване на негативното влияние на фактора „недостатъчно търсене“, който измества на трето място фактора „несигурна икономическа среда.“ Търговците на дребно предвиждат продажните цени в сектора да запазят своето равнище през следващите три месеца.

Услуги. Съставният показател „бизнес климат в сектора на услугите“ остава приблизително на равнището си от ноември на 13,0%. По отношение на търсенето на услуги настоящата тенденция се оценява като намалена, като и очакванията за следващите три месеца са по-резервирани. Конкуренцията в бранша и несигурната икономическа среда продължават да са основните пречки за дейността на предприятията. Относно продажните цени в сектора на услугите мениджърите очакват те да останат без промяна през следващите три месеца.

Общ показател на бизнес климата

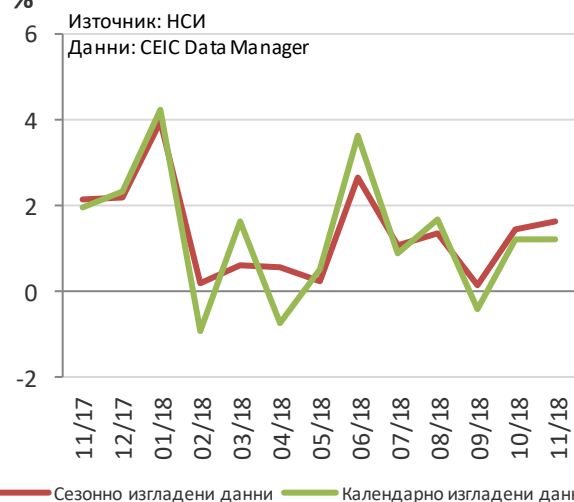

Индекс на промишлено производство

По предварителни данни през ноември 2018 г. индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, се увеличава с 0,4% в сравнение с октомври 2018 година. През ноември 2018 г. при календарно изгладения индекс на промишленото производство е регистриран ръст от 1,2% спрямо съответния месец на 2017 година

По предварителни данни на НСИ през ноември 2018 г. индексът на промишленото производство, изчислен от сезонно изгладените данни, се увеличава с 0,4% в сравнение с октомври 2018 година. През ноември 2018 г. при календарно изгладения индекс на промишленото производство е регистриран ръст от 1,2% спрямо съответния месец на 2017 г. През ноември 2018 г. увеличение спрямо предходния месец е регистрирано в добивната промишленост - с 3,2%, в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 1,3%, и в преработващата промишленост - с 0,3%. По-значителен ръст в преработва-

Индекс на промишленото производство,
% изменение на годишна база

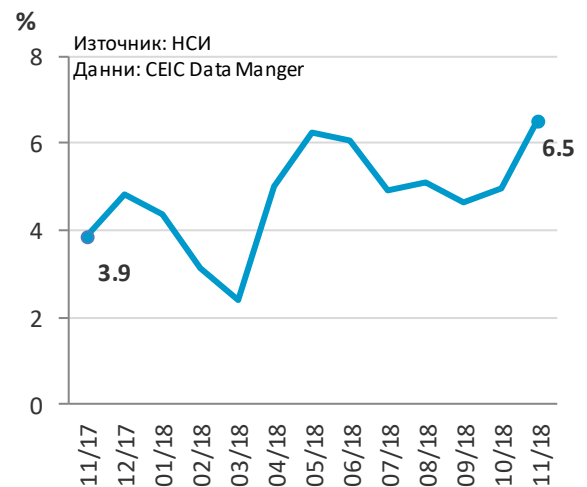
щата промишленост се наблюдава при: производството на лекарствени вещества и продукти - с 5,2%, производството на облекло - с 3,9%, производството на изделия от каучук и пластмаси и производството на електрически съоръжения - по 3,6%, производството на метални изделия, без машини и оборудване - с 3,5%. Спад е регистриран при: производството на химични продукти - с 15,8%, производството на тютюневи изделия - с 10,4%, производството на хартия, картон и изделия от хартия и картон - със 7,5%, производството на компютърна и комуникационна техника, електронни и оптични продукти - с 5,8%. На годишна база ръст на промишленото производство, изчислен от календарно изгладените данни, е отчетен в преработващата промишленост - с 2,0%, а спад е регистриран в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 3,9%, и в добивната промишленост - с 2,6%. По-значително увеличение в преработващата промишленост спрямо предходната година се наблюдава при: производството на превозни средства, без автомобили - с 46,3%, производството на напитки - с 18,1%, производството на електрически съоръжения - със 17,9%, производството на автомобили, ремаркета и полуремаркета - със 17,7%. Намаление е отчетено при: производството на химични продукти - с 14,6%, производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 11,2%, производството на облекло - с 9,8%, производството на текстил и изделия от текстил, без облекло - с 6,5%.

Търговия на дребно

По предварителни сезонно изгладени данни през ноември 2018 г. оборотът в раздел Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети по съпоставими цени нараства с 0,8% спрямо предходния месец. През ноември 2018 г. оборотът в търговията на дребно, изчислен въз основа на календарно изгладени данни, бележи ръст от 6,5% в сравнение със същия месец на предходната година

По предварителни сезонно изгладени данни на НСИ през ноември 2018 г. оборотът в раздел „Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети“ по съпоставими цени нараства с 0,8% спрямо предходния месец. През ноември 2018 г. оборотът в търговията на дребно, изчислен въз основа на календарно изгладени данни, бележи ръст от 6,5% в сравнение със същия месец на предходната година. През ноември 2018 г. се наблюдава по-значителен ръст на оборота спрямо предходния месец при: търговията на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия - с 5,5%, търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали - с 2,4%, и търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия - с 1,1%. Намаление е отбелязано при търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки - с 1,0%, и търговията на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита - с 0,6%. През ноември 2018 г. в сравнение със същия месец на 2017 г.

Индекс на оборота "Търговия на дребно", % изменение на годишна база

оборотът нараства по-значително при: търговията на дребно чрез поръчки по пощата, телефона или интернет - с 15,0%, търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки - с 14,9%, търговията на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия и търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия - по 9,0%. Намаление е регистрирано при търговията на дребно с компютърна и комуникационна техника - с 5,4%.

Строителство

По предварителни данни през ноември 2018 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 1,2% под равнището от предходния месец. През ноември 2018 г. в сравнение със същия месец на 2017 г. календарно изгладеният индекс на строителната продукция намалява с 1.8%

По предварителни данни на НСИ през ноември 2018 г. индексът на продукцията в сектор „Строителство“, изчислен въз основа на сезонно изгладени данни, е с 1,2% под равнището от предходния месец. Календарно изгладените данни показват намаление от 1,8% на строителната продукция през ноември 2018 г. в сравнение със същия месец на 2017 годи-

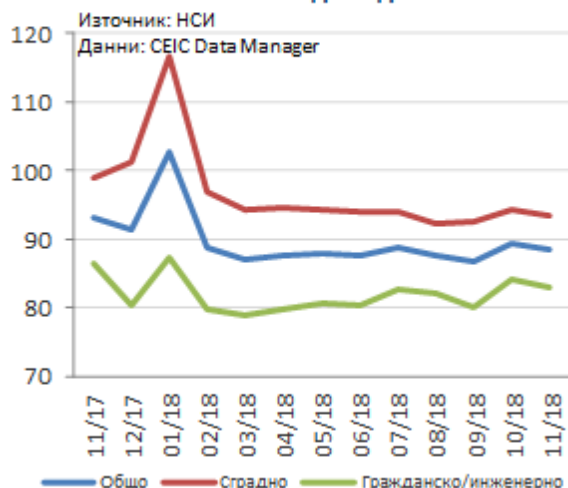
на. През ноември 2018 г. индексът на произведената строителна продукция, изчислен от сезонно изгладени данни, е под равнището от предходния месец, като продукцията от гражданското/инженерното строителство намалява с 1,4%, а от сградното строителство - с 1,0%. На годишна база понижението на строителната продукция през ноември 2018 г., изчислено от календарно изгладени данни, се определя от отрицателния темп при сградното строителство, където спадът е с 2,0%, а при гражданското/инженерното строителство - с 1,5%.

Туризм

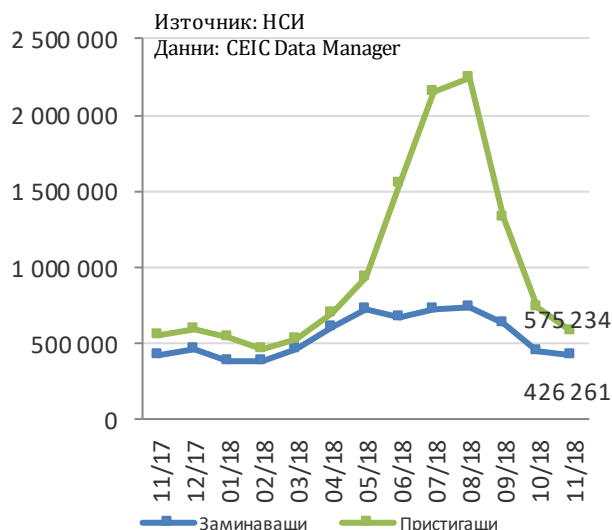
Пътуванията на български граждани в чужбина през ноември 2018 г. са 426,3 хил., или с 2,1% над регистрираните през ноември 2017 година. През ноември 2018 г. посещенията на чужденци в България са 575,2 хил., или с 3,4% повече в сравнение с ноември 2017 година

По данни на НСИ пътуванията на български граждани в чужбина през ноември 2018 г. са 426,3 хил. или с 2.1% над регистрираните през ноември 2017 година. Увеличение на пътуванията на български граждани в сравнение със същия месец на предходната година е отчетено към: Турция - с 11,7%, Австрия - с 8,8%, Италия - с 4,1%, Сърбия - с 3,8%, Германия - с 3,2%, Белгия - с 0,8%, и други. Същевременно намаляват пътуванията на български граждани към: Обединеното кралство - със 7,1%, Румъния - с 1,2%, Гърция - с 1,0%, бившата югославска република Македония - с 0,8%, и други. В сравнение с ноември 2017 г. е регистрирано увеличение при всички наблюдавани цели: със служебна цел - с 3,8%, с други цели - с 1,8%, и с цел почивка и екскурзия - с 0,7%. Най-голям относителен дял от общия брой пътувания на български граждани в чужбина през ноември 2018 г. формират пътуванията с други цели (гостуване, обучение, посещение на културни и спортни мероприятия) – 46,0%, следвани от пътуванията със служебна цел – 28,3%, и пътуванията с цел почивка и екскурзия – 25,7%. През ноември 2018 г. най-голям брой пътувания на български граждани са осъществени към: Турция – 121,9 хил., Гърция – 73,8 хил., Румъния – 40,7 хил., Сърбия – 33,1 хил., Германия – 21,9 хил., бившата югославска република Македония – 20,9 хил., Италия – 15,9 хил., Австрия – 15,2 хил., Обединеното кралство – 12,6 хил., Испания – 10,1 хиляди. През ноември 2018 г. посещенията на чужденци в България са 575,2 хил. или с 3,4% повече в сравнение с ноември 2017 година. Регистрирано е увеличение при пътуванията с други цели (вкл. гостувания и транзитни преминавания) - със 7,8%, и с цел почивка и екскурзия - с 0,6%, докато тези със служебна цел намаляват с 1,4%. Транзитните преминавания през страната са 28,6% (164,3 хил.) от всички посещения на чужденци в България. От общия брой чужденци, посетили България през ноември 2018 г., делът на гражданите от Европейския съюз е 54,8%, или с 1,1% повече в сравнение със същия месец на предходната година. Увеличават се посещенията на граждани от Полша - с 52,6%, Италия - с 23,7%, Обединеното кралство - с 14,6%, Нидерландия - с 5,8%, Румъния - с 1,4%, и други. Същевременно намаляват посещенията на граждани от Германия - с 10,6%, Австрия - с 6,3%, Франция - с 3,3%, Гърция - с 3,0%, и други. Увеличават се и посещенията на граждани от групата „Други европейски страни“ - със 7,0%, като най-голям е ръстът на посещенията на граждани от Сърбия - с 20,7%. През ноември 2018 г. преобладава делът на посещенията с други цели – 47,4%, следвани от посещенията с цел почивка и екскурзия – 31,9%, и със служебна цел – 20,7%. Най-много посещения в България през ноември 2018 г. са реализирали гражданите от: Румъния – 130,1 хил., Гърция – 94,0 хил., Турция – 87,6 хил., Сърбия – 49,4 хил., бившата югославска република Македония – 46,4 хил., Украйна – 16,7 хил., Германия – 15,2 хил., Обединеното кралство – 11,5 хил., Италия – 10,8 хил., Полша – 9,0 хиляди.

Индекс на строителната продукция, сезонно изгладени данни

Общо пристигащи/заминаващи

Приходите от нощувки през ноември 2018 г. достигат 38.1 млн. лв., или с 1.9% повече в сравнение с ноември 2017 година

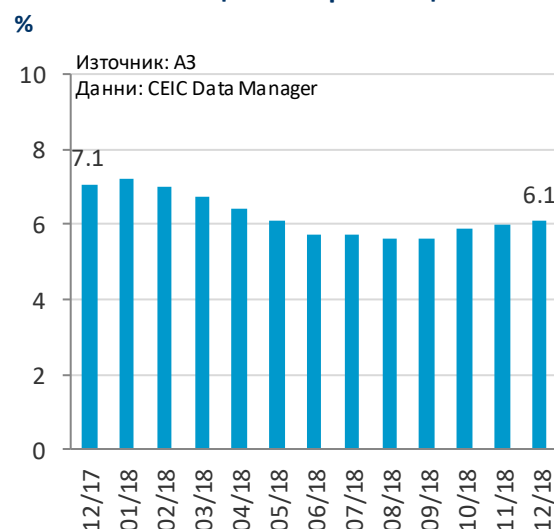
През ноември 2018 г. в страната са функционирали 1 844 места за настаняване с над 10 легла - хотели, мотели, къмпинги, хижи и други места за краткосрочно настаняване. Броят на стаите в тях е 54,1 хил., а на леглата – 109,8 хиляди. В сравнение с ноември 2017 г. общият брой на местата за настаняване, функционирали през периода, както и на леглата в тях се увеличават с по 3,2%. Общият брой на нощувките във всички места за настаняване, регистрирани през ноември 2018 г., е 684,6 хил., или с 3,7% по-малко в сравнение със същия месец на предходната година, като най-голямо намаление на нощувките (с 10,2%) се наблюдава в местата за настаняване с 1 и 2 звезди. През ноември 2018 г. в хотелите с 4 и 5 звезди са реализирани 69,1% от общия брой нощувки на чужди граждани и 37,3% - на българи. В местата за настаняване с 3 звезди са осъществени 21,6% от нощувките на чужди граждани и 31,5% - на българи, докато в останалите места за настаняване (с 1 и 2 звезди) те са съответно 9,3 и 31,2%. Броят на пренощуващите лица в местата за настаняване през ноември 2018 г. намалява с 0,2% в сравнение със същия месец на 2017 г. и достига 371,1 хил., като е регистрирано намаление с 2,9% при чуждите граждани и увеличение с 0,9% при българите. Българските граждани, нощували в местата за настаняване през ноември 2018 г., са 273.2 хил. и са реализирали средно по 1,8 нощувки. Чуждите граждани са 97,9 хил. и са реализирали средно по 2,0 нощувки, като 73,1% от тях са нощували в хотели с 4 и 5 звезди. Общата заетост на леглата в местата за настаняване през ноември 2018 г. е 21,%, като намалява с 1,5 процентни пункта в сравнение с ноември 2017 година. Най-висока е заетостта на леглата в хотелите с 4 и 5 звезди – 27,2%, следват местата за настаняване с 3 звезди – 22,7%, и с 1 и 2 звезди – 14,6%. Приходите от нощувки през ноември 2018 г. достигат 38,1 млн. лв., или с 1,9% повече в сравнение с ноември 2017 година. Регистрирано е увеличение на приходите от български граждани с 3,9%, докато тези от чужди граждани намаляват с 0,7%.

Безработица

През 2018 г. средногодишната безработица в България е 6,2% и намалява с 1 процентен пункт на годишна база

По данни на Агенцията по заетостта средногодишната безработица през 2018 г. е била 6,2%, като спрямо предходната година коефициентът се е понижил с 1 пр. пункт на годишна база. Изминалата година бележи исторически най-ниските стойности на броя регистрирани безработни в България, показват данните. Средномесечният им брой през 2018 г. е бил 202 995 – с 33 757 по-малко в сравнение с 2017 г. Най-съществено е намалението в броя на продължително безработните. За година техният брой е намалял с 19 247 лица или с 26%. Средномесечният им брой на годишна база за 2018 г. е 65 074 лица, което е 32,1% от средногодишния брой безработни през годината. Така средната продължителност на регистрацията в бюрата по труда намалява от 5,8 месеца през декември 2017 г. на 4,8 месеца през декември 2018 г. Данните за декември 2018 г. отчитат безработица от 6,1% - с 1 пр. пункт по-ниско в сравнение със същия месец на 2017 г., като броят на регистрираните безработни е 201 466. Спрямо ноември 2018 г. броят на безработните се е повишил с малко над 3500 души. Лекият ръст е сезонно обусловен от понижената икономическа активност на бизнеса в края на годината. Новорегистрираните като безработни през декември са 25 562, като от тях 1036 са били неактивни, т.е. не са били нито заети, нито учащи и не са търсили работа. От началото на годината трудовите посредници са активирали 69 239 лица чрез организиране на трудови борси, информационни събития и др. През декември общо 15 322 лица са постъпили на работа, като 79,5% от тях са устроени в реалната икономика. В субсидирана заетост са включени 3139 лица: 3069 – по схеми на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, 43 – по програми, и 27 по мерки за обучение и заетост. От началото на годината общо 16 119 безработни са включени в обученията за придобиване на нова квалификация и ключови компетентности, а завършилите успешно са 14 489 души. Заявените работни места на първичния пазар на труда през декември са 7526, като 80,4% от тях са в частния сектор. Най-голям дял свободни работни места са

Равнище на безработица

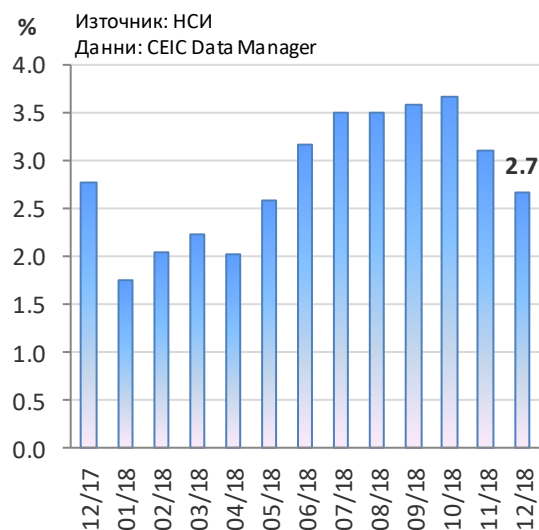
заявени в преработващата промишленост (31,0%), търговията, ремонта на автомобили и мотоциклети (15,2%), хотелиерството и ресторантьорството (7,8%), административните и спомагателните дейности (7,7%), строителството (5,6%), и др. Най-търсените групи професии през месеца са: оператори на стационарни машини и съоръжения; продавачи; работници в добивната и преработващата промишленост, строителството и транспорта; работници по събиране на отпадъци и сродни на тях; стопански и административни техници и приложни специалисти; персонал, зает в сферата на персоналните услуги (бармани, сервитьори, готвачи, камериери и др.); квалифицирани работници по производството на храни, облекло, дървени изделия и сродни; металурзи, машиностроители и сродни на тях и занаятчии; водачи на МПС и подвижни съоръжения и др.

Инфлация

През декември 2018 г. годишната инфлация в България се забавя до 2,7%

По данни на НСИ индексът на потребителските цени за декември 2018 г. спрямо ноември 2018 г. е 100,0%, т.е. месечната инфлация е 0,0%. Годишната инфлация за декември 2018 г. спрямо декември 2017 г. е 2,7%. Средногодишната инфлация за периода януари - декември 2018 г. спрямо периода януари - декември 2017 г. е 2,8%. Големият двигател на растежа на цените през 2018г. са цените на горивата, които тръгнаха нагоре в резултат на покачващите се котировки на петрола на международните пазари. Очаквано, в транспорта поскъпването е най-осезаемо - инфлацията достига 4,9% спрямо 2017 г. Ефект от по-високите цени на петрола е видим и в групата на жилищата и комуналните услуги, където течните горива поскъпват с 10,6%, природният газ с 8,5%, а топлоенергията - с 11,6% за годината. Цените на услугите по събиране, отвеждане и третиране на отпадъчни води също се повишават значително (с 13,7% през 2018 г.) след взето решение за това в края на 2017 г. от страна на Комисията по енергийно и водно регулиране (КЕВР). ВиК услугите заедно с цените на краткосрочното настаняване в хотели (с 13,8% по-високи) са основните фактори, които извеждат инфлацията в услугите до 3,9% през годината. За сравнение, година по-рано поскъпването беше едва 0,5%. Най-голямата група стоки в потребителската кошница - храните (малко под една трета от всички наблюдавани стоки и услуги), поскъпват относително слабо през 2018 г. Инфлацията тук е 2,2% спрямо 2017 г., като определящи са по-високите цени на хляба и зърнените продукти, които се повишиха след лошата зърнена реколта в България и ЕС. Хармонизираният индекс на потребителските цени за декември 2018 г. спрямо ноември 2018 г. е 100,0%, т.е. месечната инфлация е 0,0%. Годишната инфлация за декември 2018 г. спрямо декември 2017 г. е 2,3%. Средногодишната инфлация за периода януари - декември 2018 г. спрямо периода януари - декември 2017 г. е 2,6%. Основната разлика между стойностите на ИПЦ и ХИПЦ произтича от по-малкото тегло, с което се взимат административните увеличения на тока, топлоенергията, водата и природния газ. Храните също са с по-слаб ефект върху общата инфлация в Европа, тъй като по-малка част от доходите на средния европеец отиват за тях. Прогнозите за инфлацията са предпазливи, защото като малка и отворена икономика България е подвластна на външни ценови ефекти. Като цяло обаче значително ускорение на растежа на цените в страната през тази година не се очаква. Според икономическата прогноза на МВФ и Европейската комисия темпът ще се забави през 2019 г. От друга страна, Министерството на финансите предвижда ръст до 3%. Българската народна банка очаква забавяне от 2,2% през 2019г.

Инфлация на годишна база

Общ индекс на цените на производител в промишлеността

Общият индекс на цените на производител през ноември 2018 г. се понижава с 0,3% в сравнение с предходния месец и се покачва с 3,4% спрямо ноември 2017 година. Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през но-

Януари 2019 г.

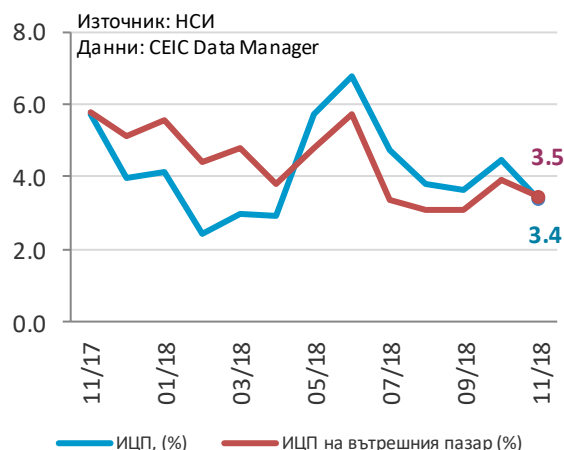
ември 2018 г. остава непроменен спрямо предходния месец, а спрямо съответния месец на предходната година е регистриран ръст от 3,5%

Общият индекс на цените на производител през ноември 2018 г. се понижава с 0,3% спрямо предходния месец. По-ниски цени са регистрирани в преработващата промишленост - с 0,8%, а покачване се наблюдава в добивната промишленост - с 1,3%, и при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 0,8%. По-съществено намаление на цените в преработващата промишленост е отчетено при производството на мебели и при производството на изделия от каучук и пластмаси - по 0,7%. Повишение е отбелязано при производството на химични продукти - с 1,2%, и при производството на лекарствени вещества и продукти и ремонта и инсталирането на машини и оборудване - по 0,4%. **Общият индекс на цените на производител** през ноември 2018 г. нараства с 3,4% в сравнение със същия месец на 2017 година. Увеличение на цените е регистрирано при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 6,8%, и в преработващата промишленост - с 2,7%, докато в добивната промишленост е отчетено намаление - с 3,6%. В преработващата промишленост по-съществен ръст на цените се наблюдава при: производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 4,5%, производството на химични продукти - с 4,1%, и производството на хартия, картон и изделия от хартия и картон - с 4,0%. По-ниски цени са регистрирани при производството, некласифицирано другаде - с 0,3%.

Индексът на цените на производител на вътрешния пазар през ноември 2018 г. остава непроменен спрямо предходния месец. Покачване на цените е отбелязано в добивната промишленост - с 1,1%, и при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 0,3%, а в преработващата промишленост е отчетено намаление - с 0,2%. В преработващата промишленост по-ниски цени спрямо предходния месец се наблюдават при производството на мебели - с 1,2%, и при производството на електрически съоръжения - с 0,5%. Цените се покачват при производството на химични продукти - с 2,2%. **Индексът на цените на производител на вътрешния пазар** през ноември 2018 г. нараства с 3,5% в сравнение със същия месец на 2017 година. Ръст на цените е регистриран при производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ - с 5,2%, и в преработващата промишленост - с 3,0%. В добивната промишленост се наблюдава намаление - с 3,7%. През ноември 2018 г. по-високи цени в преработващата промишленост спрямо ноември 2017 г. са отчетени при производството на химични продукти - с 6,7%, и при ремонта и инсталирането на машини и оборудване - с 4,4%. Понижение на цените е регистрирано при производството на основни метали - с 2,8%, и при производството на изделия от каучук и пластмаси - с 0,9%.

Индексът на цените на производител на международния пазар през ноември 2018 г. намалява с 0,9% в сравнение с предходния месец. В преработващата промишленост цените се понижават с 1,3%, като по-съществено намаление е регистрирано при производството на изделия от каучук и пластмаси - с 1,2%, и при производството на хранителни продукти - с 0,5%, докато покачване се наблюдава при производството на лекарствени вещества и продукти - с 1,3%. **Индексът на цените на производител на международния пазар** през ноември 2018 г. нараства с 3,4% в сравнение със същия месец на 2017 година. В преработващата промишленост е регистриран ръст с 2,5%. По-високи цени са отчетени при: производството на дървен материал и изделия от него, без мебели - с 4,9%, производството на хартия, картон и изделия от хартия и картон - с 4,4%, и обработката на кожи и производството на изделия от обработени кожи без косъм - с 4,2%. Намаление на цените се наблюдава при производството на мебели - с 0,5%.

Индекс на цените на производител в промишлеността, % изменение на годишна база

ФИСКАЛЕН СЕКТОР

Бюджетно салдо

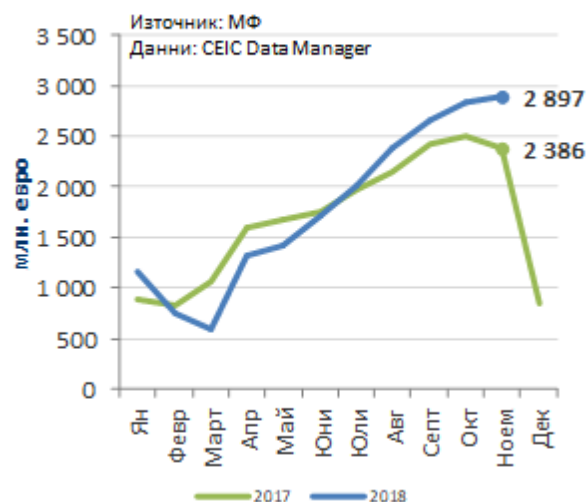
По данни на МФ салдото по КФП на касова основа към месец ноември 2018 г. е положително в размер на 2 896,5 млн. лв. и заема 2,7% от прогнозния БВП

Януари 2019 г.

По данни на МФ салдото по КФП на касова основа към месец ноември 2018 г. е положително в размер на 2 896,5 млн. лв. (2,7% от прогнозния БВП) и се формира от излишък по националния бюджет в размер на 3 286,2 млн. лв. и дефицит по европейските средства в размер на 389,7 млн. лева. Постъпилите приходи и помощи по КФП към ноември 2018 г. са в размер на 35 809,6 млн. лв. или 93,7% от годишните разчети. Съпоставени със същия период на предходната година, данъчните и неданъчните приходи нарастват с 3 448,3 млн. лв. (11,2%), а постъпленията от помощи нарастват с 457,9 млн. лв. (36,8%). Общата сума на данъчните постъпления, вкл. приходите от осигурителни вноски, възлиза на 29 273,2 млн. лв., което представлява 94,0% от планираните за годината данъчни приходи. Съпоставено с данните към месец ноември 2017 г. данъчните постъпления нарастват номинално с 9,3% (2 495,1 млн. лева). Приходите от преки данъци са в размер на 5 246,4 млн. лв. или 91,1% от предвидените в разчетите за годината, като спрямо същия период на предходната година нарастват с 428,2 млн. лева (8,9%). Приходите от косвени данъци са в размер на 14 397,0 млн. лв., което е 95,0% от разчетите за годината. Съпоставено с данните към ноември 2017 г., постъпленията в групата нарастват с 989,5 млн. лв. (7,4%). Постъпленията от ДДС са в размер на 9 302,2 млн. лв. или 95,1% от планираните. Размерът на невъзстановения ДДС към 30.11.2018 г. е 61,3 млн. лева. Приходите от акцизи възлизат на 4 844,9 млн. лв. (94,1% от разчетените за годината). Постъпленията от мита са 212,5 млн. лв. или 111,8% спрямо разчета за годината. Постъпленията от други данъци (вкл. имуществени данъци и др. данъци по ЗКПО) са в размер на 1 043,9 млн. лв. или 95,1% изпълнение на годишните разчети. Приходите от социални и здравноосигурителни вноски са 8 585,8 млн. лв., което представлява 94,0% от разчетените за годината. Съпоставено със същия период на предходната година, приходите от осигурителни вноски нарастват номинално с 13,2% (1 002,8 млн. лева).

Неданъчните приходи са в размер на 4 833,5 млн. лв., което представлява 102,8% спрямо годишните разчети. Приходите от помощи са в размер на 1 702,9 млн. лева. Разходите по КФП (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) към ноември 2018 г. възлизат на 32 913,1 млн. лв., което е 83,7% от годишните разчети. За сравнение разходите за същия период на предходната година са в размер на 29 517,5 млн. лева. Номиналното нарастване се дължи както на по-високия размер на разходите по националния бюджет, така и на нарастването на разходите по сметките за средствата от Европейския съюз. Ръстът на разходите по националния бюджет се дължи основно на по-високия размер на здравноосигурителните и социалните плащания (базов ефект при разходите за пенсии от увеличението от юли 2017 г. и увеличението на две стъпки през 2017 г. на размера на минималната пенсия от юли и октомври, както и новото увеличение на пенсиите от юли 2018 г.), по-високите разходи за персонал основно поради увеличението на възнагражденията на педагогическия персонал в системата на средното образование и др., докато по сметките за средства от ЕС нарастват основно капиталовите разходи. Нелихвените разходи са в размер на 31 266,2 млн. лв., което представлява 83,9% от годишните разчети. Текущите нелихвени разходи към ноември 2018 г. са в размер на 28 335,4 млн. лв., капиталовите разходи (вкл. нетния прираст на държавния резерв) възлизат на 2 880,6 млн. лева. Предоставените текущи и капиталови трансфери за чужбина са в размер на 50,2 млн. лева. Лихвените плащания са в размер на 652,7 млн. лв. или 90,4% от планираните за 2018 година. Частта от вноската на Република България в бюджета на ЕС, изплатена към 30.11.2018 г. от централния бюджет, възлиза на 994,2 млн. лв., което е в изпълнение на действащото към момента законодателство в областта на собствените ресурси на ЕС. Размерът на фискалния резерв към 30.11.2018 г. е 11,3 млрд. лв., в т.ч. 11,0 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 0,3 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.

Бюджетна позиция

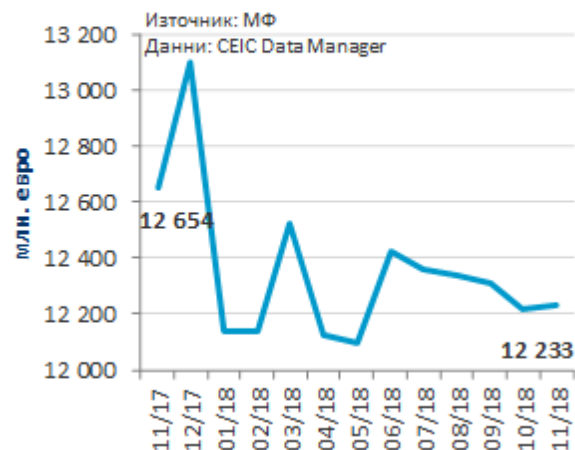

Държавен дълг

Към края на ноември 2018 г. дългът на подсектор „Централно управление“ възлиза на 12 233,2 млн. евро. и заема 22,1% от прогнозния БВП

По данни на МФ дългът на подсектор „Централно управление“ към края на ноември 2018 г. възлиза на 12 233,2 млн. евро. Вътрешните задължения са 3 119,1 млн. евро, а външните 9 114,2 млн. евро. В края на отчетния период съотношението на дълга на подсектор „Централно управление“ към БВП възлиза на 22,1%, като делът на вътрешния дълг е 5,6%, а на външния дълг – 16,5%. В структурата на дълга на подсектор „Централно управление“ в края на периода вътрешните задължения заемат дял от 25,5%, а външните – от 74,5%. Гарантираният дълг на подсектор „Централно управление“ към 30 ноември 2018 г. е в размер на 91,3 млн. евро. Вътрешните гаранции са 35,0 млн. евро, а външните – 56,3 млн. евро. Съотношението гарантиран дълг на подсектор „Централно управление“/БВП е в размер на 0,2%. Съгласно водения от МФ, на основание на чл. 38, ал. 1 от Закона за държавния дълг (ЗДД), официален регистър на държавния и държавногарантирания дълг, държавният дълг към края на ноември 2018 г. достига до 11 302,4 млн. евро или 20,4% от брутния вътрешен продукт (БВП). Вътрешните задължения са в размер на 2 788,7 млн. евро, а външните – в размер на 8 513,7 млн. евро. Държавногарантираният дълг през ноември 2018 г. възлиза на 958,6 млн. евро. Вътрешните гаранции са 35,0 млн. евро, а съотношението държавногарантиран дълг/БВП - 1,7%.

Дълг подсектор "Централно управление"

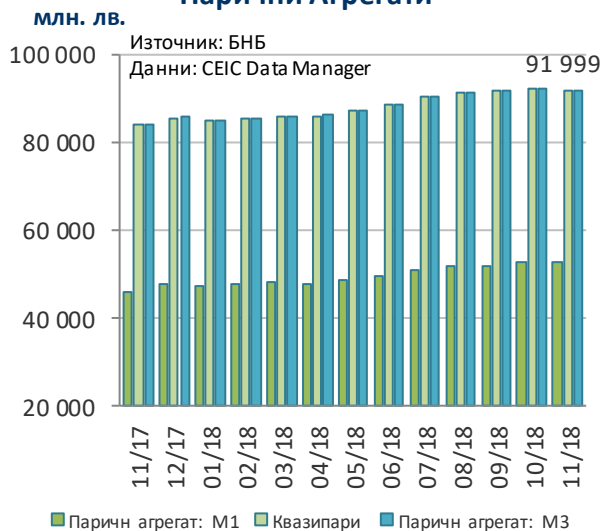

ПАРИЧЕН СЕКТОР

През януари-ноември 2018 г. широките пари (паричния агрегат М3) са в размер на 91,999 млрд. лв. (89,1% от БВП) и се увеличават на годишна база с 9,3%. Вътрешният кредит, възлиза на 56,997 млрд. лв. и нараства с 6,5% на годишна база

По данни на БНБ през януари-ноември 2018 г. широките пари (паричния агрегат М3) се увеличават на годишна база с 9,3% при годишно нарастване от 9,7% през октомври 2018 година. В края на ноември 2018 г. широките пари са 91,999 млрд. лв. (89,1% от БВП) при 92,408 млрд. лв. към октомври 2018 г. (89,5% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат М1, се увеличава през ноември 2018 г. с 14,5% на годишна база (14,8% годишен ръст през октомври 2018 година). В края на ноември 2018 г. депозитите на неправителствения сектор са 76,566 млрд. лв. (74,2% от БВП), като годишното им увеличение е 7,9% (8,4% годишно повишение през октомври 2018 година). Депозитите на Нефинансови предприятия са 23,080 млрд. лв. (22,4% от БВП) в края на ноември 2018 година. В сравнение със същия месец на 2017 г. те се увеличават с 6,7% (12,1% годишно повишение през октомври 2018 година). Депозитите на финансовите предприятия нарастват със 17,1% на годишна база през ноември 2018 година (5,5% годишно понижаване през октомври 2018 г.) и в края на месеца достигат 3,024 млрд. лв. (2,9% от БВП). Депозитите на Домакинства и НТООД са 50,462 млрд. лв. (48,9% от БВП) в края на ноември 2018 година. Те се увеличават с 8% спрямо същия месец на 2017 г. (7,5% годишно нарастване през октомври 2018 година). Нетните вътрешни активи са 56,137 млрд. лв. в края на ноември 2018 година. Те се увеличават със 7% спрямо същия месец на 2017 г. (7,7% годишно повишение през октомври 2018 година). В края на месеца основният им компонент – вътрешният кредит, възлиза на 56,997 млрд. лв. и нараства спрямо ноември 2017 г. с 6,5% (7,3% годишно увеличение през октомври 2018 година). През ноември 2018 г. вземанията от неправителствения сектор се увеличават с 8,7%, като достигат 59,144 млрд. лв. (8,4% годишно увеличение през октомври 2018 година). В края на ноември 2018 г. кредитите за неправителствения сектор са 57,617 млрд. лв. (55,8% от БВП) при 57,122 млрд. лв. към октомври 2018 г. (55,3% от БВП). През ноември 2018 г. те се увеличават на годишна база с 8,2% (7,8% годишно повишение през октомври

Парични Агрегати

2018 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно и от нетните продажби на кредити от Други парично-финансови институции (Други ПФИ), чиито обем за последните дванадесет месеца е 140,6 млн. лева. На годишна база продадените кредити от Други ПФИ са 160,1 млн. лв. (в т. ч. 22,2 млн. лв. през ноември 2018 година), а обратно изкупените кредити – 19,5 млн. лв. (през ноември 2018 г. няма обратно изкупени кредити). Кредитите за Нефинансови предприятия нарастват с 5,5% на годишна база през ноември 2018 г. (4,8% годишно повишение през октомври 2018 г.) и в края на месеца достигат 33,054 млрд. лв. (32% от БВП). Кредитите за Домакинства и НТО-ОД са 21,757 млрд. лв. (21,1% от БВП) в края на ноември 2018 година. Спрямо същия месец на 2017 г. те се увеличават с 10% (10% годишно повишение през октомври 2018 година). В края на ноември 2018 г. жилищните кредити са 10,415 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 10,2% (10,2% годишно увеличение през октомври 2018 година). Потребителските кредити възлизат на 9,098 млрд. лв. и се увеличават с 16% спрямо ноември 2017 г. (15,9% годишно повишение през октомври 2018 година). На годишна база другите кредити намаляват с 22,5% (20,7% годишно понижение през октомври 2018 г.), като достигат 873,7 млн. лева. Кредитите, предоставени на финансови предприятия, са 2,805 млрд. лв. (2,7% от БВП) в края на ноември 2018 година. В сравнение с ноември 2017 г. те се увеличават с 32,3% (32,1% годишно повишение през октомври 2018 година).

КАПИТАЛОВ ПАЗАР

Към края на декември 2018 г. четирите индекса на борсата SOFIX, BGBX 40, BG TR30 и BGREIT) отчитат повишение съответно до 595,65 пункта, 116.10 пункта, 496.59 пункта и 121,19 пункта

По данни на БФБ-София през декември 2018 г. основният индекс на БФБ-София отчете ръст от 0,60% до 595,65 пункта. Припомняме, че измерителят на "сините чипове" завърши 2017 година с повишение от 15,77% на годишна база до 677,45 пункта. Индексът на най-ликвидните компании BGBX 40 се повиши с 0,85% до 116,10 пункта. Равнопретегленият BG TR30 се повиши с 1,43% до 496,59 пункта. Измерителят на имотните компании BGREIT се повиши с 3,18% до 121,19 пункта. През декември лидер по пазарна капитализация е Химимпрот (478 094 303 лв.), изпреварвайки Софарма (474 488 604). Челната петорка се допълва от ТБ Първа инвестиционна банка (370 700 000 лв.), Еврохолд България (318 016 216 лв.) и Монбат (308 100 000 лв.), изпреварвайки М+С хидравлик (301 755 780 лв.). В SOFIX след 25 септември останаха пет холдинга, от които през декември два са на печалба - Холдинг Варна (+12,23%) и Трейс груп холд (+1,43%), и три са на загуба - Сирма Груп Холдинг (-5,24%), Стара планина холд (-2,96%) и Еврохолд България (-0,62%). Компанията с най-голям оборот за месец декември 2018 г. е Велграф Асет Мениджмънт АД, с реализиран обем от 20 336 728 лева. На второ място се нарежда Родна Земя Холдинг АД с реализиран обем от 6 663 760 лева. В класацията има три представителя на дружествата със специална инвестиционна цел. С най-малък брой сключени сделки в класацията са Уеб финанс холдинг АД, Парк АДСИЦ и Родна Земя Холдинг АД, а с най-голям Градус АД, Адванс Терафонд АДСИЦ и Велграф Асет Мениджмънт АД. Най-печеливша компания през месец декември 2018 г. е Парк АДСИЦ, което постига трицифрен ръст от 105,00%. На второ място се нарежда Северкооп Гъмза Холдинг АД, следвано от Проучване и добив на нефт и газ АД с ръст от 21,95%. Последните две компании в класацията отбелязват също двуцифрени ръстове, съответно Захарни заводи АД с ръст от 20,86% и Холдинг Варна АД с ръст от 17,22%. Топ 5 на губещите компании през месец декември 2018 г. се оглавява от Сирма Груп Холдинг АД със спад от 5,83%. На второ място е Българска фондова борса АД със спад от 5,26%. Останалите три компании в класацията отбелязват също едноцифрени спадове.

Индексите на БФБ на месечна база				
Дата	Sofix	BGBX40	BGREIT	BGTR30
12.2017	677.5	132.0	116.1	556.0
01.2018	712.7	138.2	115.4	571.6
02.2018	686.4	133.3	116.5	558.0
03.2018	649.2	128.5	114.9	536.3
04.2018	658.1	130.0	115.5	540.4
05.2018	636.6	126.3	115.5	528.3
06.2018	634.3	124.9	116.2	525.4
07.2018	634.0	122.7	115.9	525.5
08.2018	631.8	122.3	117.1	521.6
09.2018	624.4	121.9	117.8	520.3
10.2018	596.8	117.0	117.2	499.3
11.2018	592.1	115.1	117.5	489.6
12.2018	594.5	115.9	121.1	496.1

Източник: Българска фондова борса-София

БАНКОВ СЕКТОР

За периода януари-ноември 2018 г. агрегираната печалба на банковата система е в размер на 1470 млн. лв. и нараства с 35,1% на годишна база. БНБ предупреждава банките за рискове заради бързия ръст на кредитирането в България

По данни на БНБ за периода януари-ноември 2018 г. агрегираната печалба на банковата система е в размер на 1470 млн. лв. (при 1088 млн. лв. за същия период на миналата година) и нараства с 35,1% на годишна база. Разходите за обезценка на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, към 30 ноември 2018 г. са 450 млн. лв. (при 640 млн. лв. година по-рано). Към 30 ноември 2018 г. нивата на показателите за възвръщаемост на активите (ROA) и за възвръщаемост на капитала (ROE) на банковата система на годишна база са съответно 1.5% и 12.7%.

Показател (BGN'000)	30.11. 2017	30.11. 2018	Годишно изменение (%)
Приход от лихви	2 788 481	2 773 469	-0.5
Разход от лихви	339 996	271 798	-20.1
Нетен лихвен доход	2 448 485	2 501 671	2.2
Обезценки	640 245	449 637	-29.8
Приходи от такси и комисиони	1 047 978	1 140 639	8.8
Разходи за такси и комисиони	137 861	166 853	21.0
Нетен доход от такси	910 117	973 786	7.0
Административни разходи	1 457 406	1 549 616	6.3
Разходи за персонал	724 760	779 380	7.5
Нетен оперативен приход	3 503 507	3 787 902	8.1
Нетна печалба	1 088 190	1 470 229	35.1

Източник: БНБ, Изчисления: ОББ

Към края на ноември 2018 г. активите на банковата система възлизат на 103,7 млрд. лв. и нарастват с 8,2% на годишна база в резултат на нарастването на кредитите и авансите, които заемат 65% от активите на банковата система. Относителният дял на активите на банковата система в БВП е 98,7%.

Брутните кредити и аванси надхвърлят 61,3 млрд. лева и нарастват за периода януари – ноември с 0.8% на месечна база и с 8,5% на годишна база. Спрямо същия период на предходната година се увеличават всички видове кредити с изключение на „микро-кредитите и другите кредити“.

Кредитите за домакинства и за нефинансови предприятия се увеличават съответно с 10,2% и 5,3% на годишна база, а тези за други финансови предприятия и за сектор „държавно управление“ – съответно с 36,6% и с 19,4%.

За единият месец на 2018 г. привлечените средства от клиенти в банковата система нарастват с 8,9% на годишна база до 83,6 млрд. лева, като всички видове депозити се увеличават спрямо същия период на предходната година. През ноември депозитите на домакинствата нарастват с 0,8% при месечно намаление на тези на нефинансовите предприятия и на сектор „държавно управление“, съответно с 33,9% и с 5,8%. Средствата от домакинства и от нефинансови предприятия в края на ноември заемат съответно 58,9% и 28,3% от общите депозити.

България	30.11.2017	31.12.2017	31.10.2018	30.11.2018	Изменение	Изменение	Изменение	Дял в
Показатели за посредничество	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	m/m (%)	y/y (%)	yend (%)	БВП (%)
АКТИВИ НА БАНКОВАТА СИСТЕМА	95 850 484	95 850 484	104 220 476	103 679 278	-0.5	8.2	8.2	95.9
Кредити за държавно управление	614 592	614 592	738 186	734 110	-0.6	19.4	19.4	0.7
Кредити за нефинансови предприятия	33 516 791	33 516 791	34 976 693	35 309 078	1.0	5.3	5.3	32.7
Кредити на финансови предприятия	2 352 930	2 352 930	3 187 998	3 215 077	0.8	36.6	36.6	3.0
Кредити на домакинствата общо, в т.ч.	19 972 030	19 972 030	21 899 508	22 008 360	0.5	10.2	10.2	20.4
Жилищни	9 444 146	9 444 146	10 607 399	10 788 901	1.7	14.2	14.2	10.0
Потребителски	9 264 095	9 264 095	10 314 361	10 338 185	0.2	11.6	11.6	9.6
Микро и други кредити	1 263 789	1 263 789	977 748	881 274	-9.9	-30.3	-30.3	0.8
ОБЩО КРЕДИТИ	56 456 343	56 456 343	60 802 385	61 266 625	0.8	8.5	8.5	56.7
ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ КЛИЕНТИ в т.ч.	76 747 619	76 747 619	84 124 872	83 569 589	-0.7	8.9	8.9	77.3
Депозити на Държавно управление	1 824 421	1 824 421	2 753 048	2 594 527	-5.8	42.2	42.2	2.4
Депозитина Нефинансови предприятия	23 709 705	23 709 705	26 208 159	25 184 969	-3.9	6.2	6.2	23.3
Депозити на Други финансови предприятия	2 842 120	2 842 120	3 092 275	3 323 128	7.5	16.9	16.9	3.1
Депозити на Домакинства	48 371 373	48 371 373	52 071 390	52 466 965	0.8	8.5	8.5	48.5
Собствен капитал	12 468 136	12 468 136	12 575 648	12 628 479	0.4	1.3	1.3	11.7
Нетна печалба	1 088 190	1 088 190	1 379 375	1 470 229	6.6	35.1		
Банкови показатели (%)								
ROE	9.5	9.5	13.2	12.7	-0.5	3.2	3.2	
ROA	1.2	1.2	1.6	1.5	0.0	0.3	0.3	
Капиталова адекватност	n.a.	22.1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	
Ликвидно покритие (%)	37.1	n.a.	289.4	282.3	-7.1	n.a.	n.a.	
Проблемни кредити	n.a.	10.2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	
БВП	101 043 000	101 043 000	108 141 000	108 141 000				
EUR/BGN	1.95583	1.95583	1.95583	1.95583				

Източник: БНБ, МФ; Изчисления: ОББ

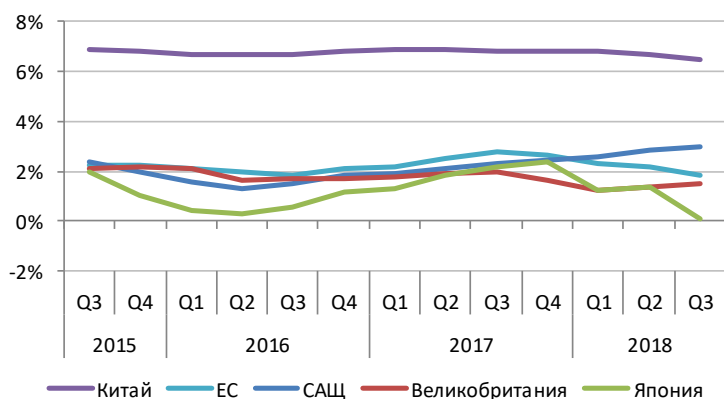
За периода януари – ноември собственият капитал в баланса на банковата система нараства с 32 млн. лв. (0,3%) и в края на ноември е 12,6 млрд. лв. Ликвидният буфер и нетните изходящи ликвидни потоци в края на ноември са съответно 26,2 млрд. лв. и 9,3 млрд. лв. Съотношението на двете величини – отношението на ликвидно покритие, е 282,3%.

БНБ предупреждава банките за рискове заради бързия ръст на кредитирането у нас в бюлетина си "Банките в България" за третото тримесечие на 2018 г. Делът на кредитите и авансите в общата структура на активите се е повишил от 61,5% на 62,6% през тримесечието при общи активи на банковата система към края на септември 103,2 млрд. лева. Брутният кредитен портфейл на банковата система се е увеличил със 1,4 милиарда лева (2,4%) до 60,3 млрд. лв. Кредитите за домакинствата са нараснали с 375 млн. лв., за нефинансови предприятия - с 537 млн. лв., за други финансови предприятия - с 414 млн. лв. и вземанията от сектор „държавно управление“ - с 97 млн. лв. Бързото нарастване на кредита може да създаде циклични рискове, които да се проявят при бъдещо покачване на лихвите или отслабване на икономическата активност. Това може да доведе до затруднения на кредитополучателите да обслужват кредитите си. Лихвите в България може да тръгнат нагоре например при затягане на монетарните условия в еврозоната. Хората с кредити в заварено положение не могат да очакват лихвите им да останат същите, защото в общия случай договорите предвиждат промяна на лихвите в зависимост от пазарните условия. Фиксираният лихвен процент пък важи за по-малко от 1 г. в 97% от договорите за кредит през последните 10 г. Други рискове за икономическия растеж в ЕС, които могат да се отразят на България, поставят: търговската политика на САЩ, несигурността относно икономическите аспекти на оттеглянето на Великобритания от ЕС; несигурността около политическата ситуация и състоянието на публичните финанси в Италия. Негативно влияние върху финансовото състояние на кредитополучателите би оказало навлизане на икономическия цикъл в низходящата му фаза, каквото ще настъпи в рамките на матуритета на кредитите с по-дълга срочност, главно жилищните. БНБ посочва като риск и течащите преглед на качеството на активите и стрес тестове, които са част от процедурата за влизане на България в Банковия съюз на ЕС и валутния механизъм ERM II. Те ще обхванат трите най-големи банки по активи (Уникредит Булбанк, ДСК и ОББ) и най-големите с местна собственост (ПИБ, ЦКБ и Инвестбанк), като резултатите се очакват през юли 2019. БНБ посочват в тази връзка: "Наред със споменатите възможни промени в нагласите на банките спрямо настоящите и потенциалните им клиенти предстоящите преглед на качеството на активите и стрес тест биха могли да повлияят върху поведението на пазарните участници, включително и в зависимост от начина, по който се интерпретират резултатите за участващите кредитни институции". През третото тримесечие на 2018 г. делът на необслужваните кредити в банките е над средното ниво за ЕС, като "при някои кредитни институции високите му стойности

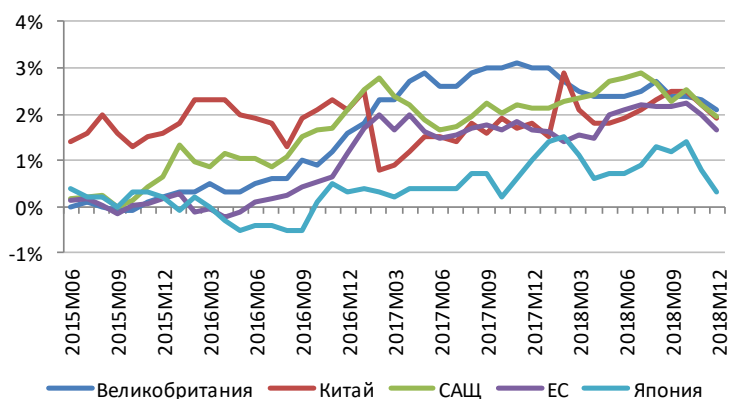
са съчетани и с по-ниско от средното за системата покритие с обезценка". Все пак размерът на brutните необслужвани кредити и аванси на ниво банкова система е намалял до 7,4 млрд. лв. за тримесечието. В края на септември делът им е понижен с 0.6 пр. п. до 8.5%. Нетният размер на необслужваните кредити и аванси е спаднал до 3.4 млрд. лв. (4.1% от нетните кредити и аванси). Към края на септември 2018 г. капиталът, превишаващ регулаторното изискване от 8% и определените капиталови буфери, покрива изцяло размера на нетните необслужвани кредити в банковата система (остатъчния кредитен риск). За да се предпазят от възможните последствия при реализирането на рисковете пред системата, банките следва да прилагат кредитни стандарти, които отчитат не само текущото, но и бъдещото финансово състояние на потенциалните кредитополучатели и да не занижават стандартите под натиска на конкуренцията, както и да не пренебрегват склонността на значителна част от потенциалните кредитополучатели да надценяват капацитета си за поемане на дълг. От БНБ подчертават, че в момента капиталовата и ликвидната позиция на банковата система като цяло са достатъчно силни, за да позволят абсорбирането на евентуална бъдеща реализация на кредитен, пазарен и ликвиден риск. Продължително увеличаване на дела на активите с по-висока степен на риск и по-ниска ликвидност обаче би могло да отслаби устойчивостта на банковия сектор спрямо материализация на рисковете. Освен това, макар на ниво система кредитните институции да разполагат с капитал над изискваните равнища, капиталовият излишък е неравномерно разпределен в рамките на банковия сектор. От тази гледна точка съхраняването и допълнителното укрепване на капиталовата позиция би увеличило устойчивостта на кредитните институции.

ПРИЛОЖЕНИЕ

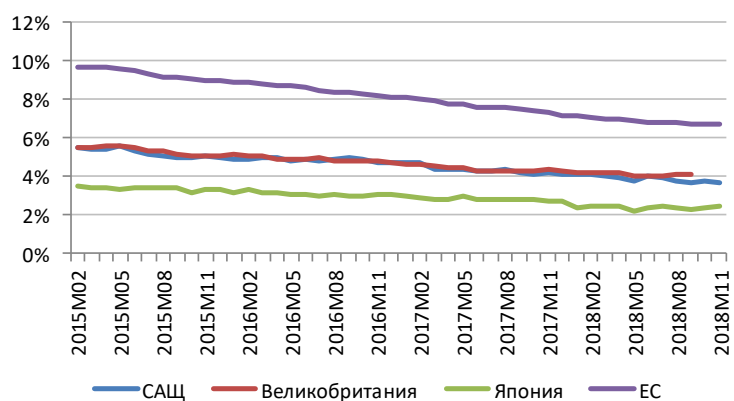
Напреднали икономики: Ръст на БВП спрямо съответното тримесечие на предходната година

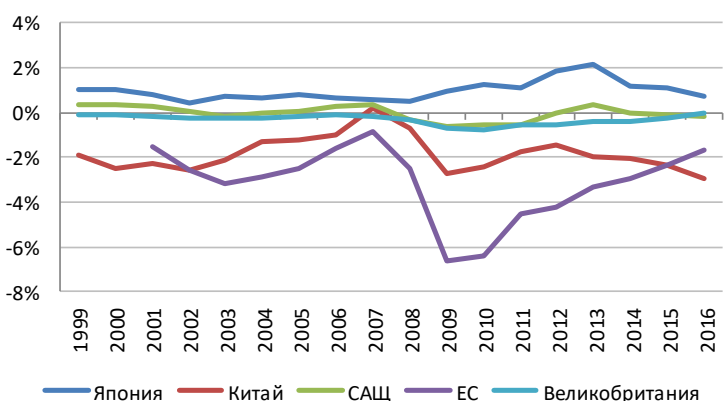
Напреднали икономики: Инфлация по страни, месечно (на годишна база)

Напреднали икономики: Коефициент на безработица (%) по страни, месечно

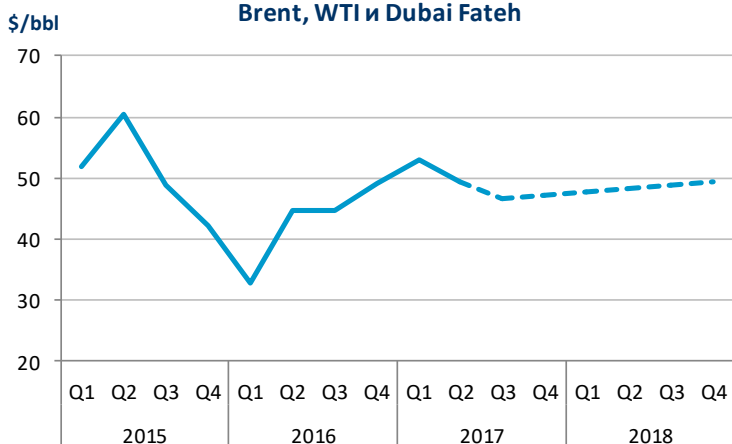

Напреднали икономики: Съотношение на Бюджетен излишък/дефицит към БВП (%)

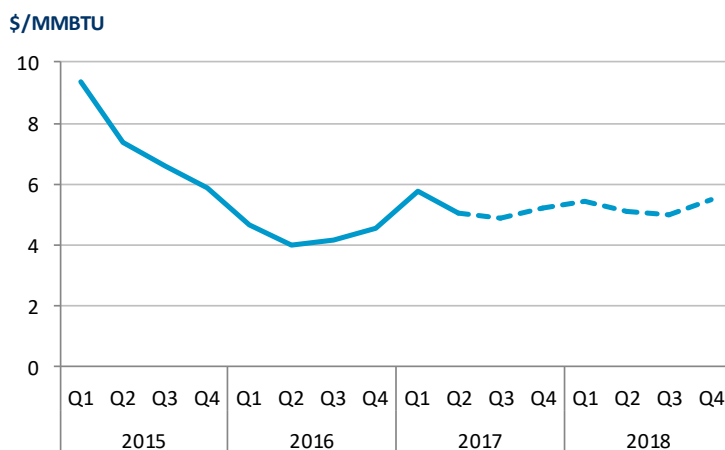

Международни цени на петролни продукти

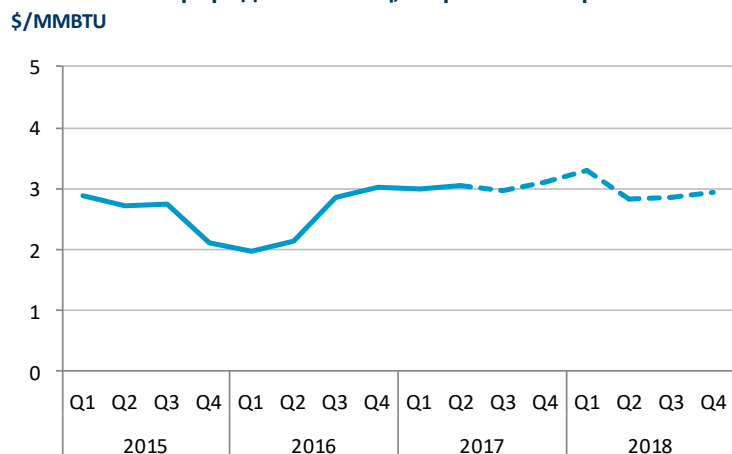
Петрол - средно аритметично на три спот цени:
Brent, WTI и Dubai Fateh

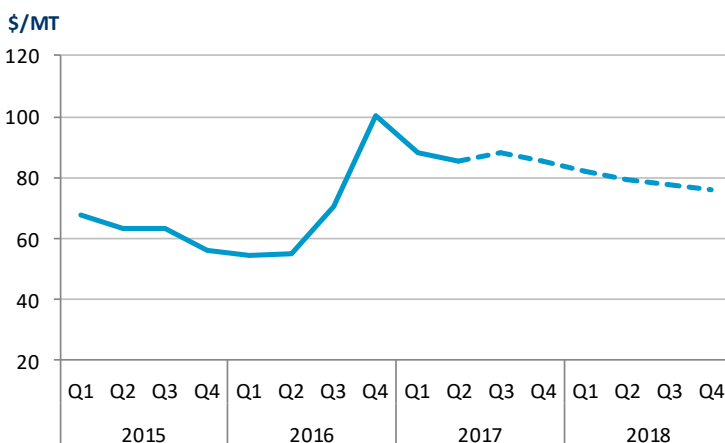
Природен газ: Руски природен газ в Германия

Природен газ: САЩ, вътрешен пазар

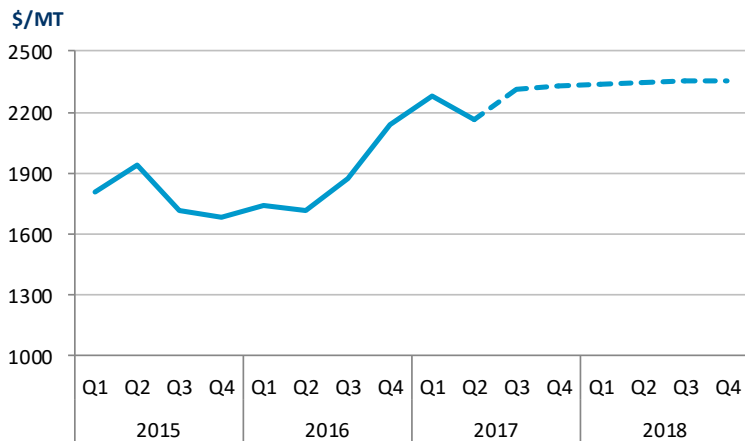

Въглища: Австралийски въглища, външни пазари

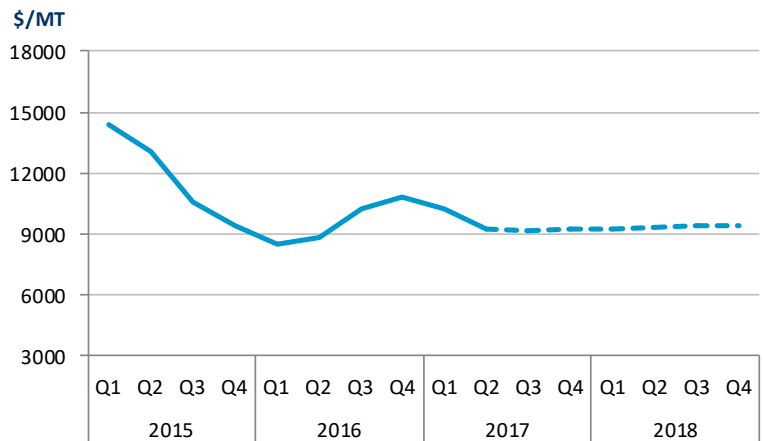

Международни цени на метали

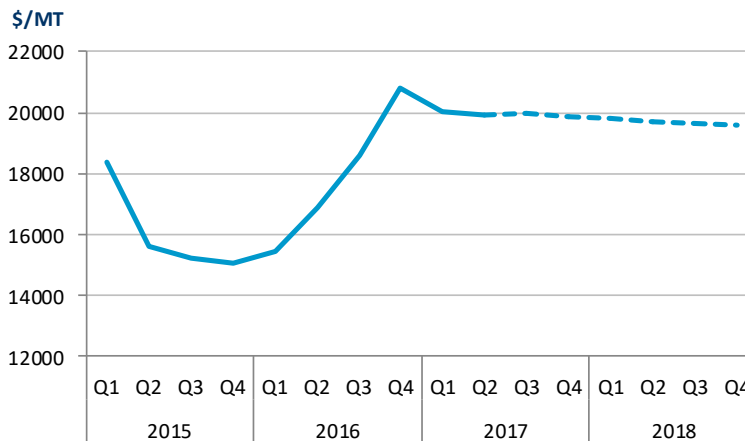
Олово

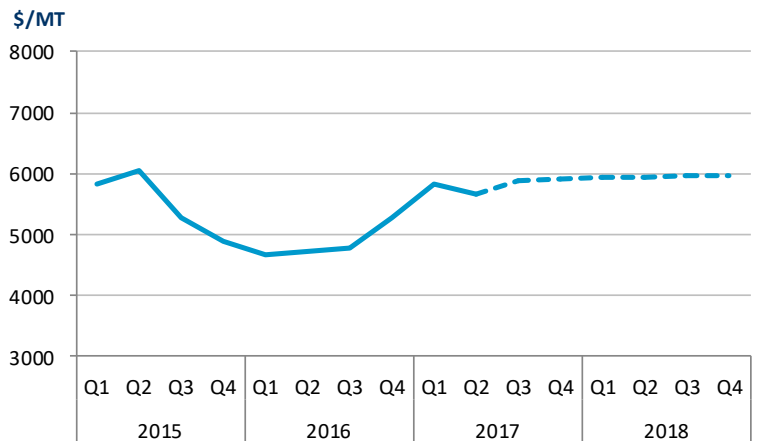
Никел

Калай

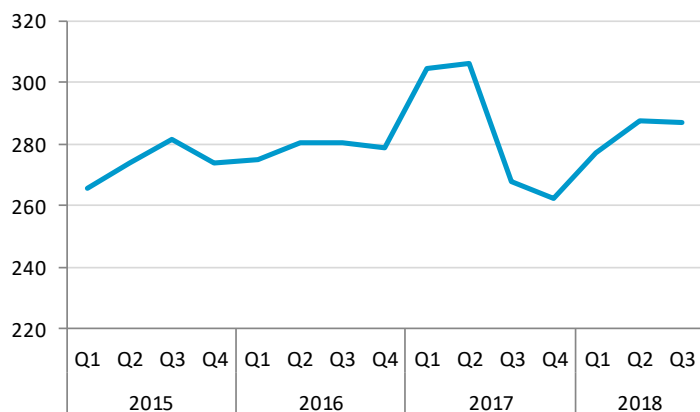
Мед

България: Цени на селскостопански продукти

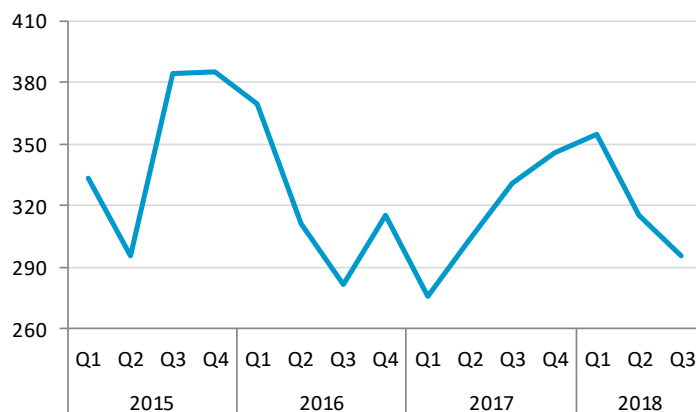
Царевица

лева за тон

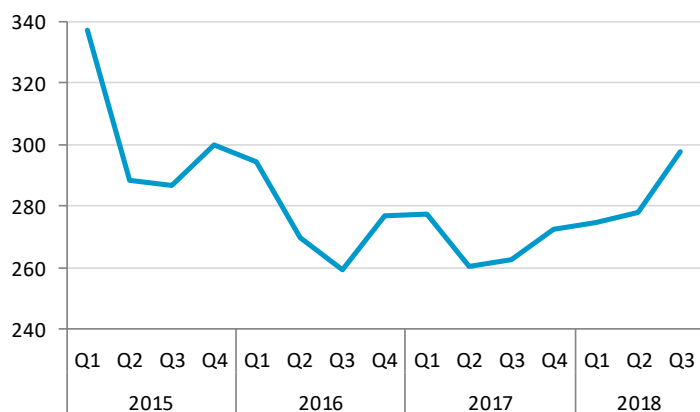
Твърда пшеница

лева за тон

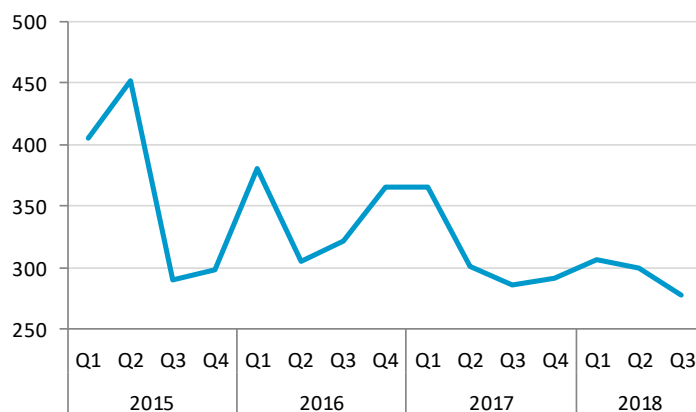
Ечемик

лева за тон

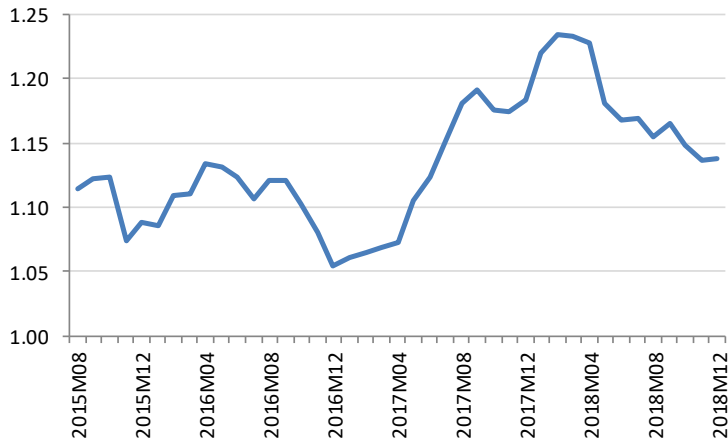
Овес

лева за тон

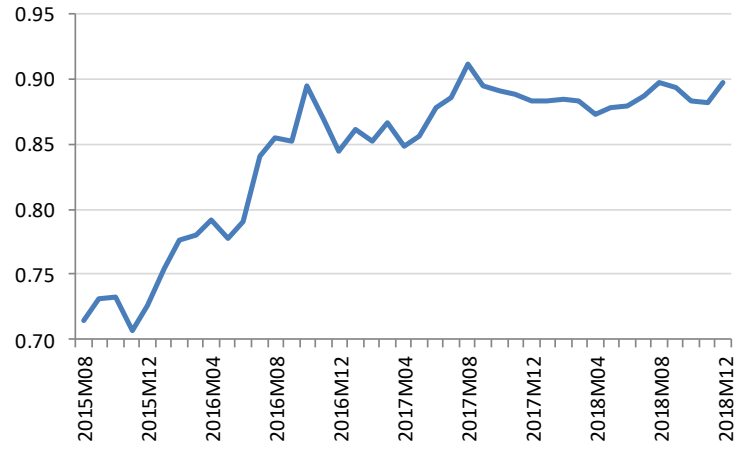

Международни валутни курсове

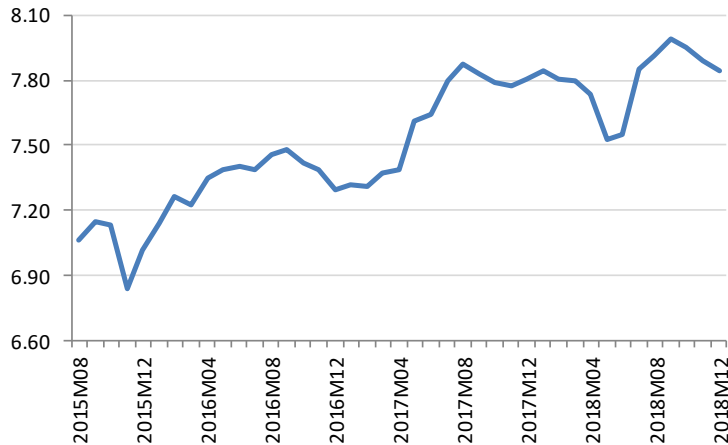
EUR/USD

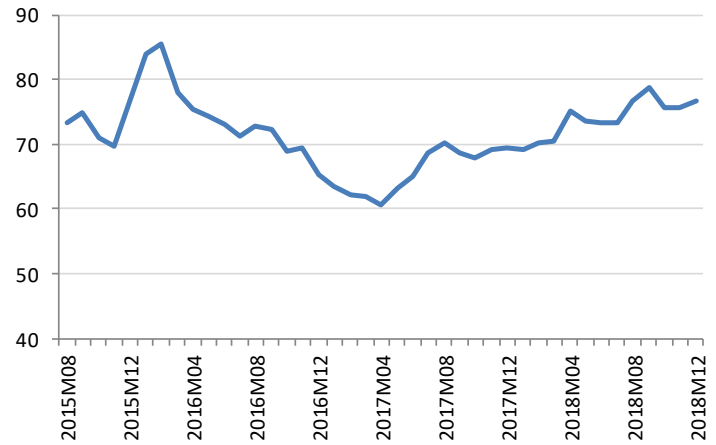
EUR/GBP

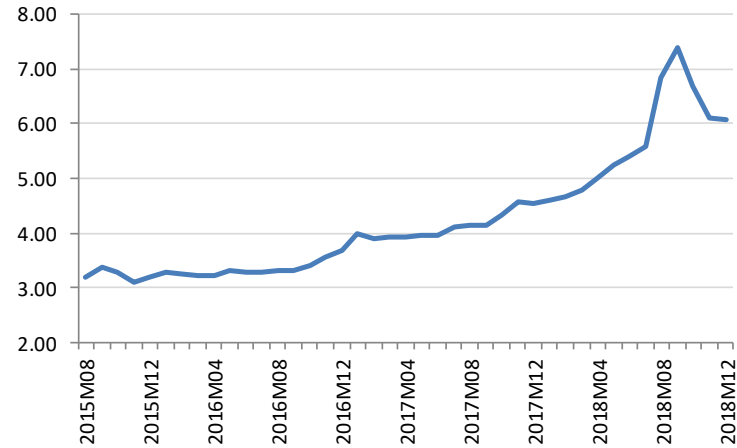
EUR/CNY

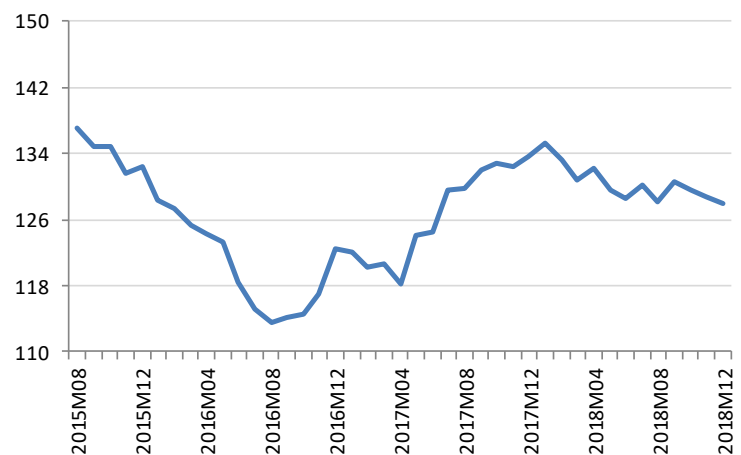
EUR/RUB

EUR/TRY

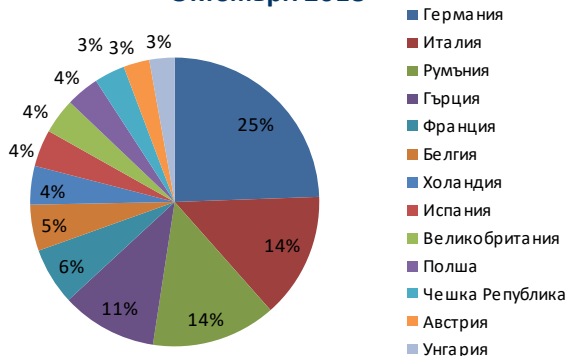

EUR/JPY

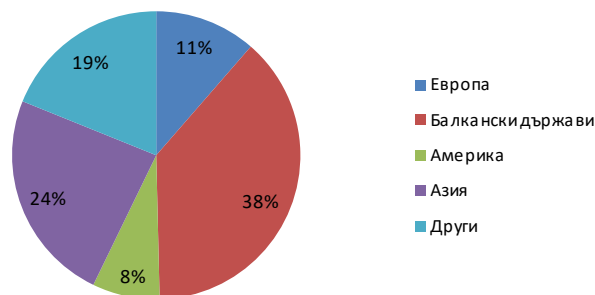

България: Външен сектор

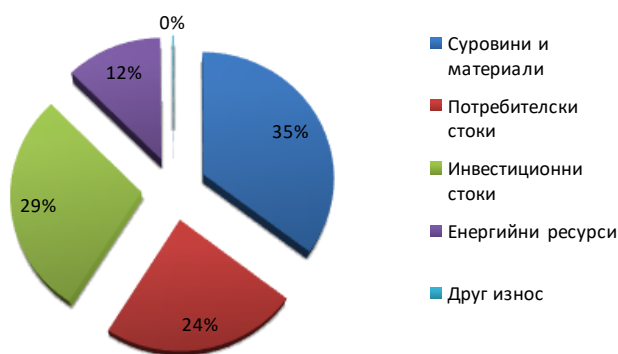
Износ: FOB по държави от ЕС: Януари - Октомври 2018

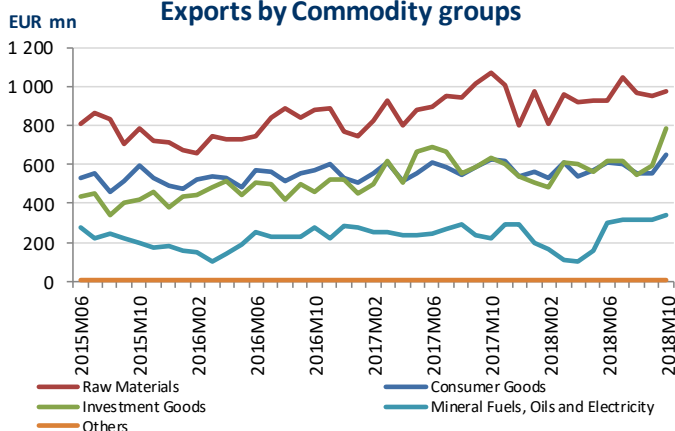
Износ: FOB по държави извън ЕС: Януари - Октомври 2018

Износ: FOB: Групи стоки - относителен дял към Октомври 2018

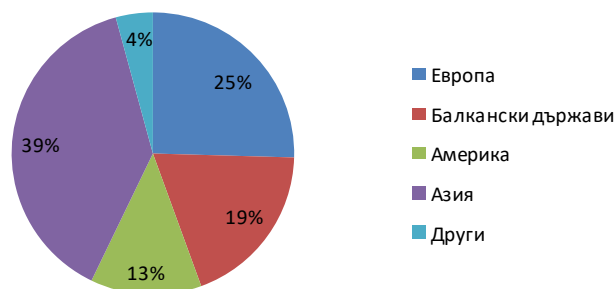
Exports by Commodity groups

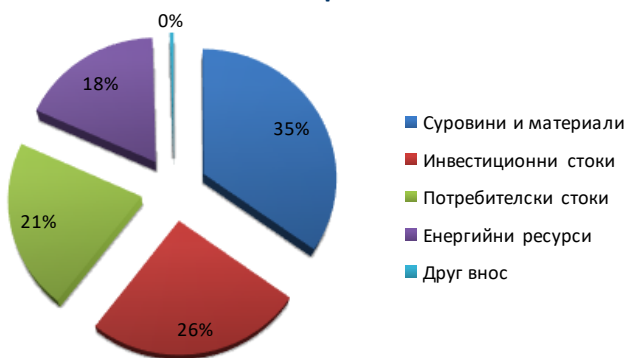
Внос: CIF по държави от ЕС: Януари - Октомври 2018

Внос: CIF по държави извън ЕС: Януари - Октомври 2018

Внос: CIF - Групи стоки - относителен дял към Октомври 2018

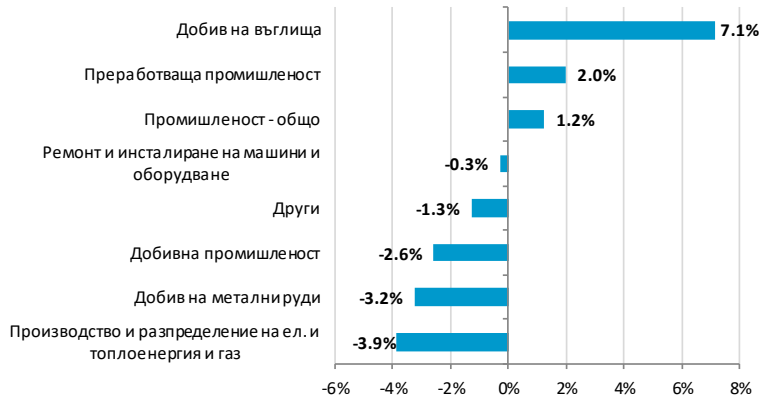

Внос по Групи стоки

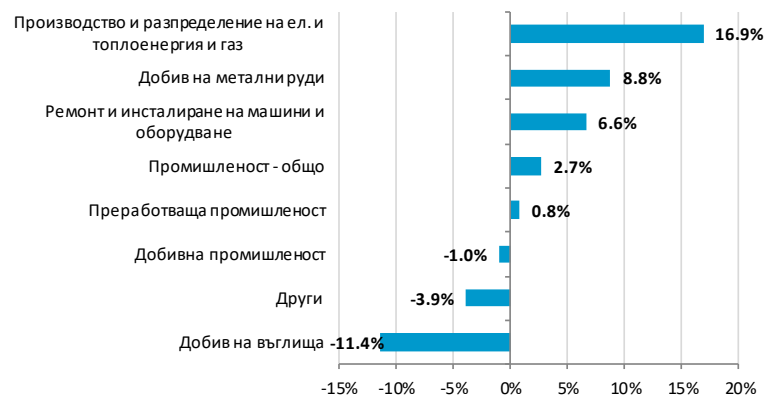

България: Реален сектор

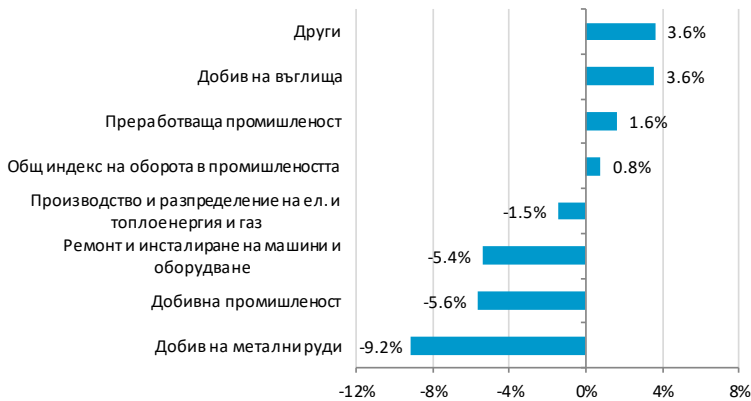
Индекс на промишленото производство: %
изменение през Ноември 2018 г. на годишна база

Индекс на промишленото производство: %
изменение през Ноември 2018 г. на месечна база

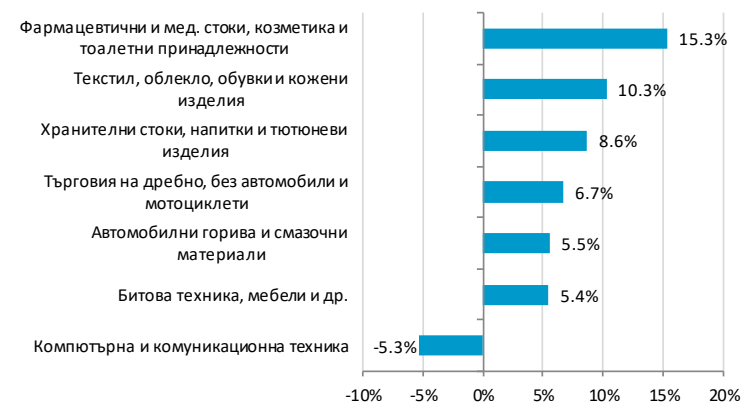
Индекс на оборота в промишлеността: %
изменение през Ноември 2018 г. на годишна база

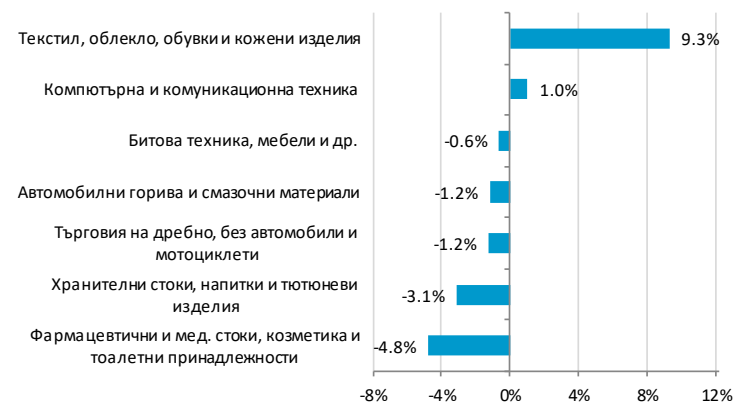
Индекс на оборота в промишлеността: %
изменение през Ноември 2018 г. на месечна база

Индекс на оборота в раздел "Търговия на дребно": %
изменение през Ноември 2018 г. на годишна база

Индекс на оборота в раздел "Търговия на дребно": %
изменение през Ноември 2018 г. на месечна база

България: Реален сектор

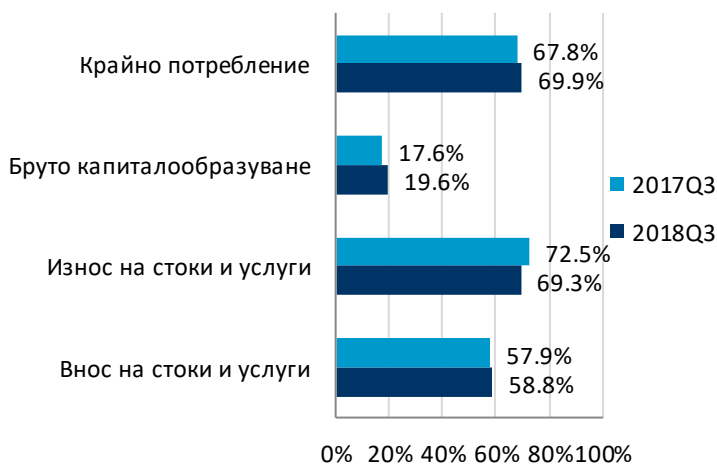
Брутна добавена ст-ст по ик. сектори: Ръст - III-то трим. на 2018 г. спрямо предходното тримесечие

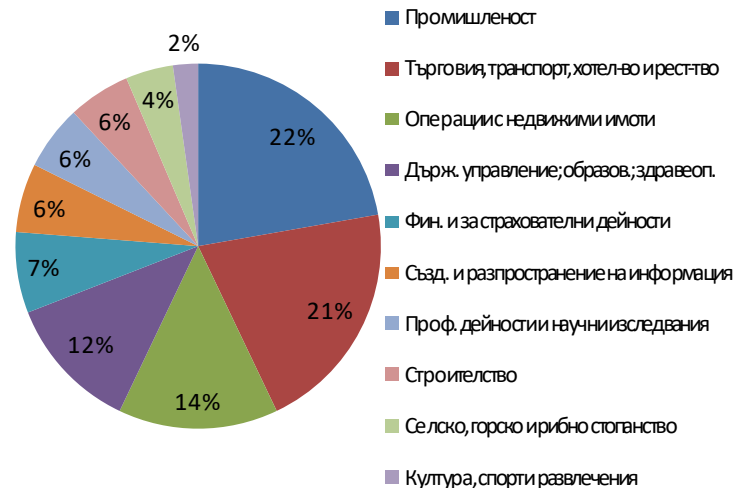
Брутна добавена ст-ст по ик. сектори: Ръст - III-то трим. на 2018 г. спрямо съответното тримесечие на предх. година

БВП по елементи на крайно използване през трето тримесечие на 2017 и 2018 г.

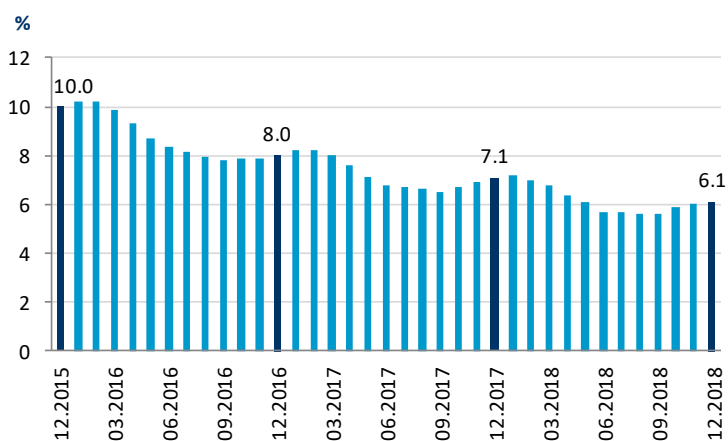

България: Отн. дял на ик. отрасли към Брутната добавена стойност (%) Q3 2018 г.

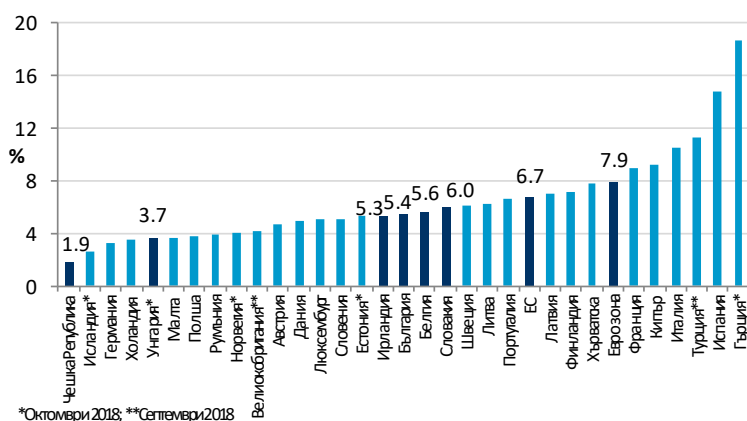

България: Реален сектор

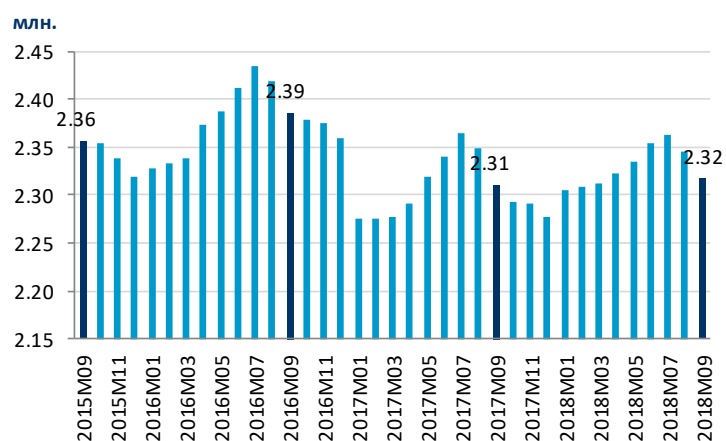
Равнище на безработица: Агенция по заетостта

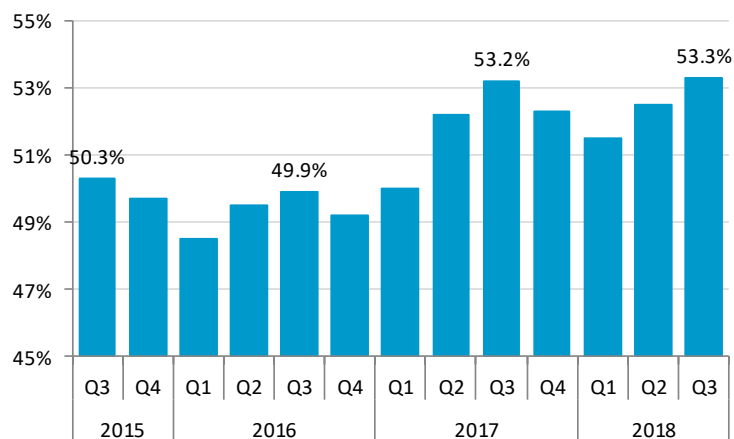
ЕС: Коефициент на безработица, сезонно изгладени данни, по страни към Ноември 2018г.

България: Брой наети лица

България: Коефициент на заетост

България: Реален сектор

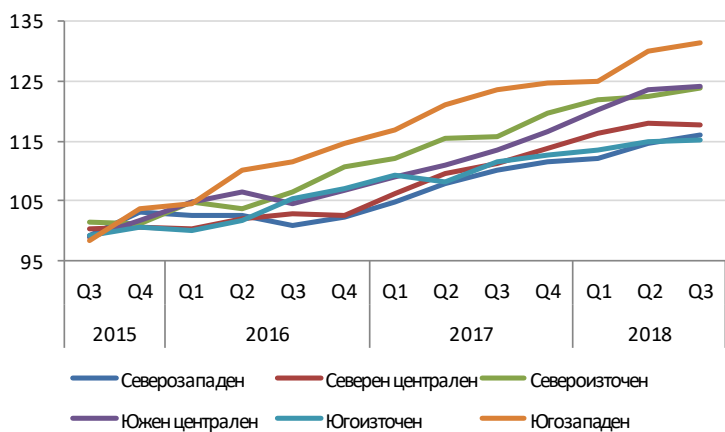
Индекс на цените на жилища (ИЦЖ)

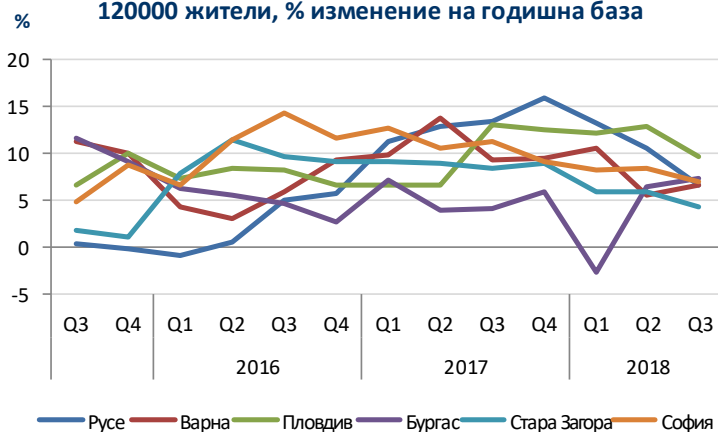
ИЦЖ: Нови и съществуващи жилища

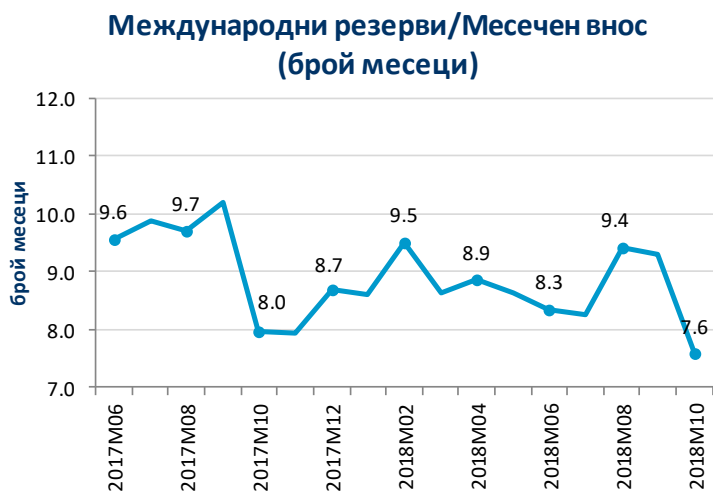
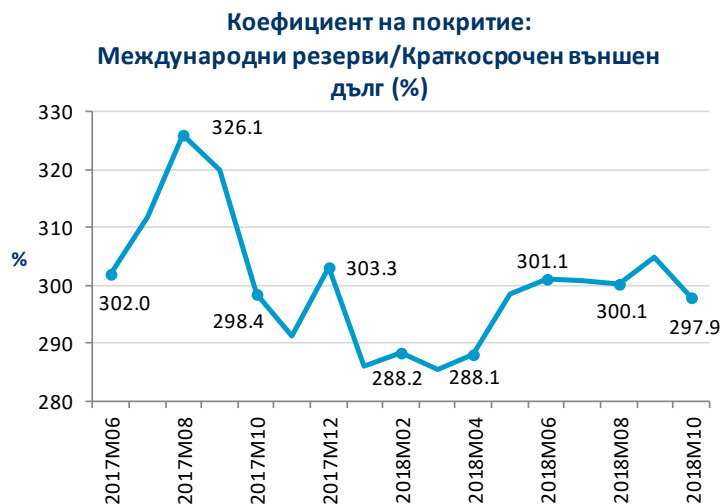
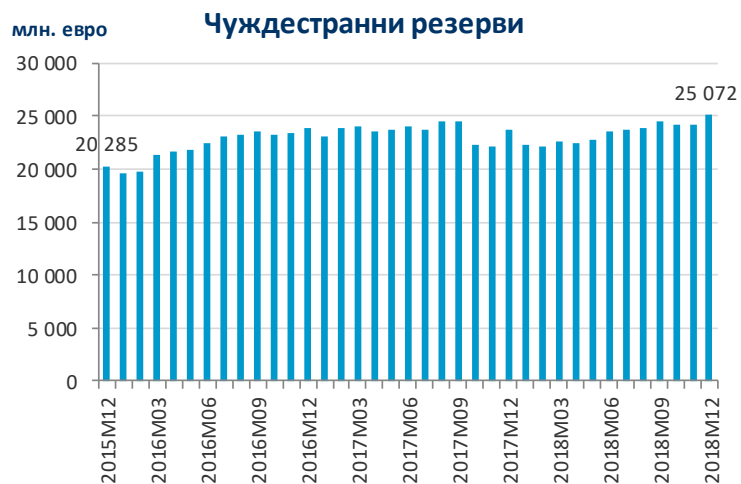
Индекс на цените на жилищата по региони

ИЦЖ за 6-те града в България с население над 120000 жители, % изменение на годишна база

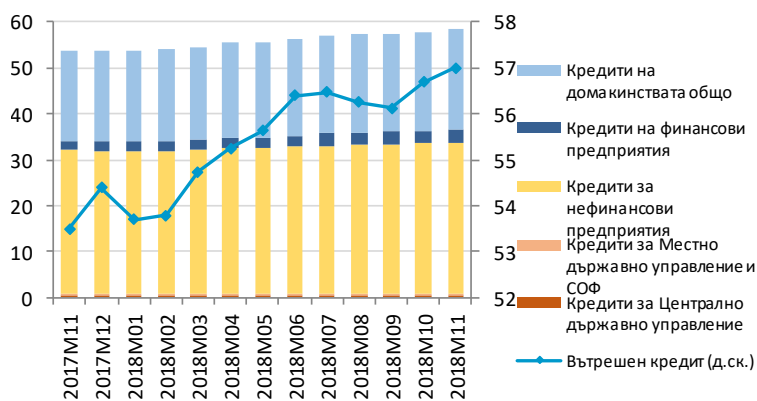

България: Паричен сектор

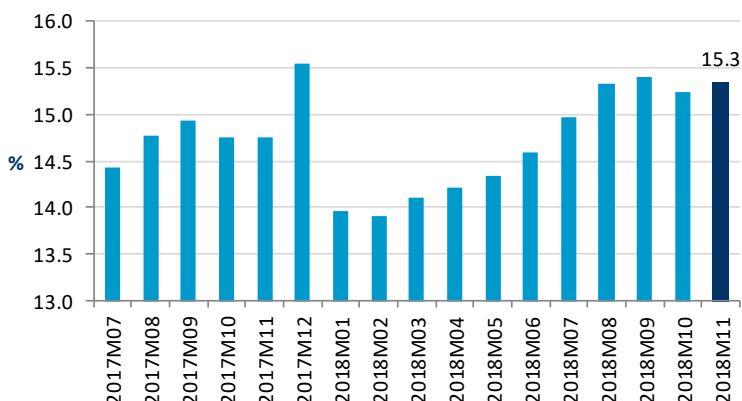

България: Паричен сектор

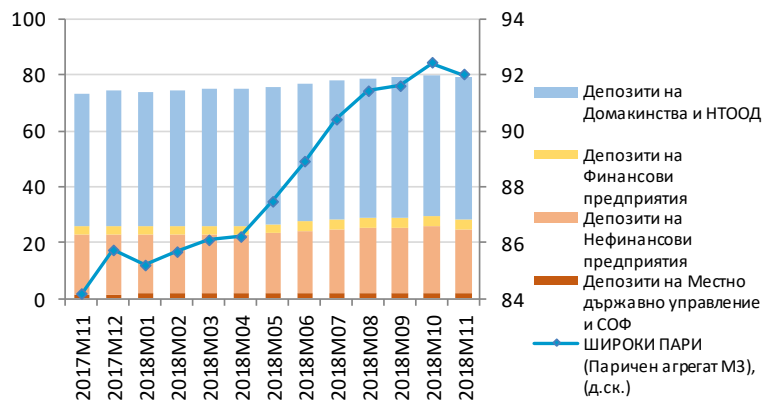
Кредити и вътрешен кредит (млрд. лв.)

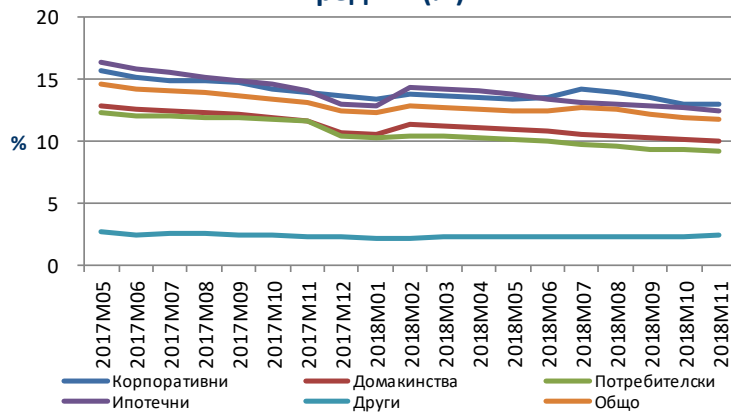
Пари в обращение/БВП (%)

Депозити и широки пари (М3), (млрд. лв.)

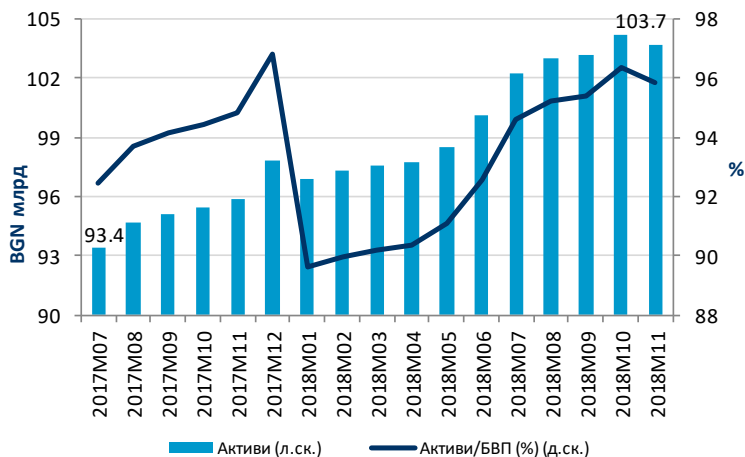

Банков сектор: Лоши и преструктурирани кредити (%)

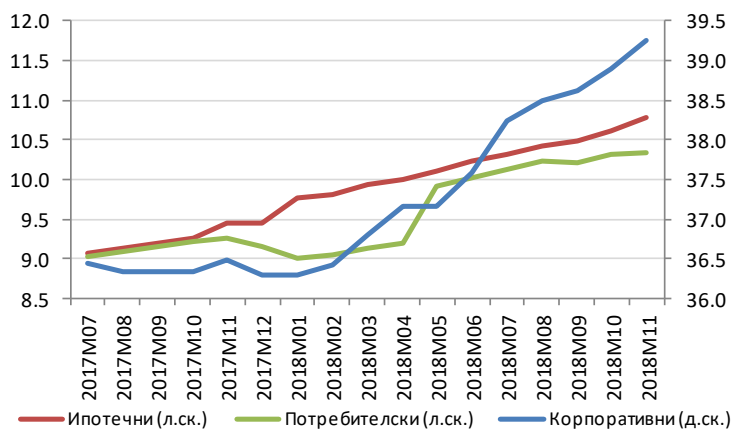

България: Банков сектор

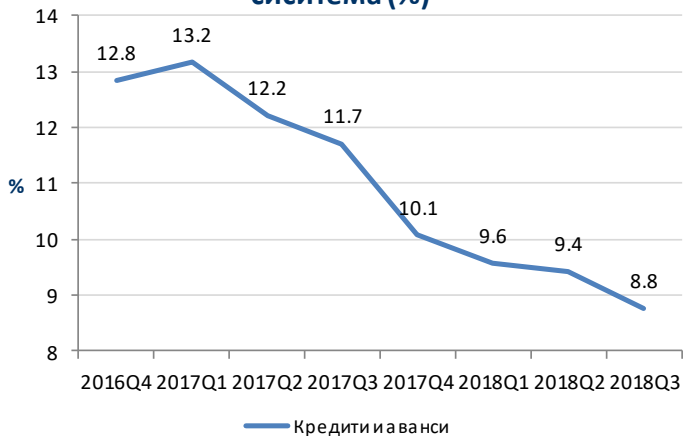
Активи

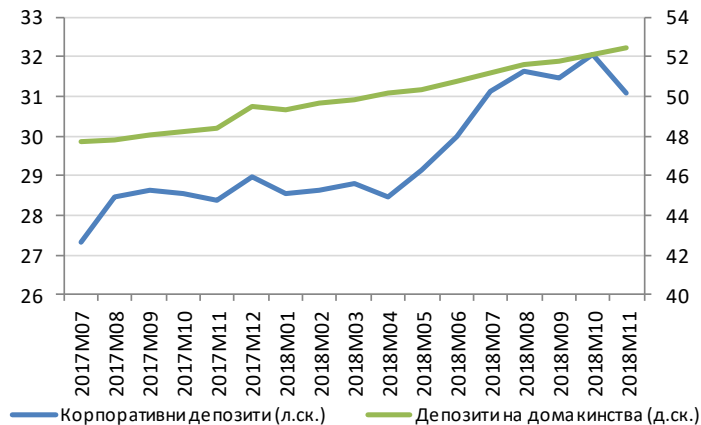
Кредити (BGN млрд)

Необслужвани кредити в банковата сиситема (%)

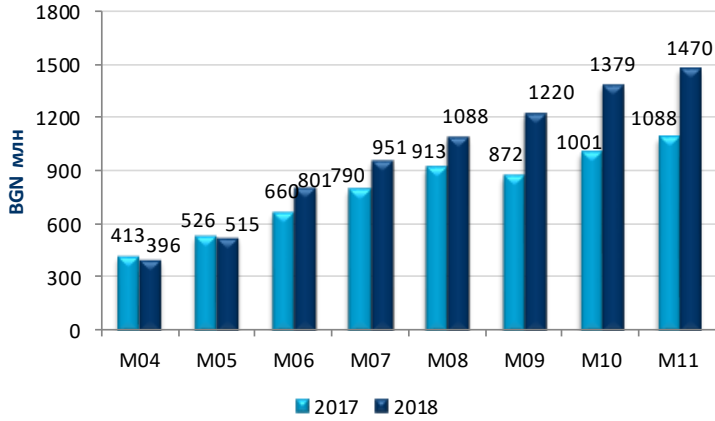

Депозити (BGN млрд)

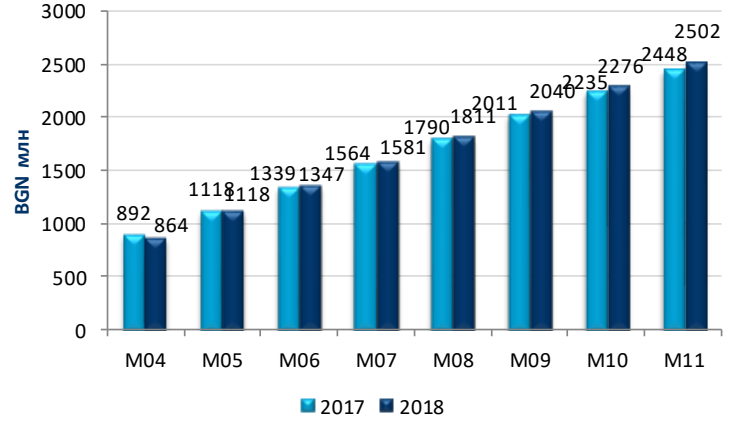

България: Банков сектор

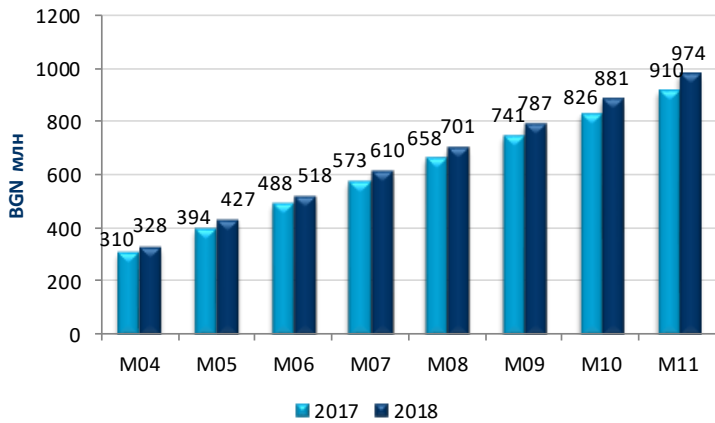
Нетна печалба

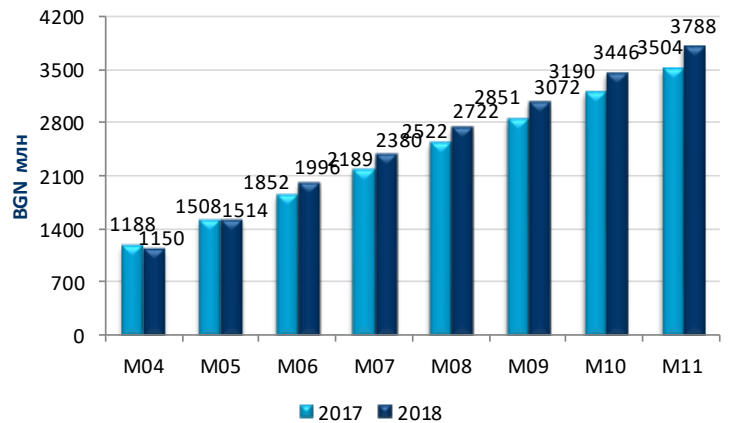
Нетен лихвен доход

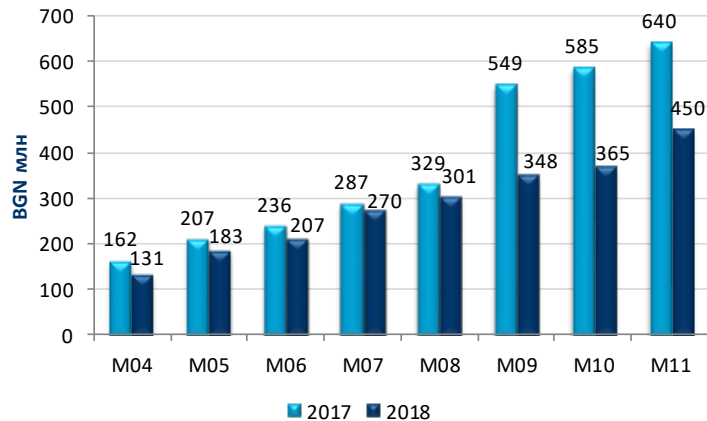
Нетен доход от такси

Нетен оперативен доход

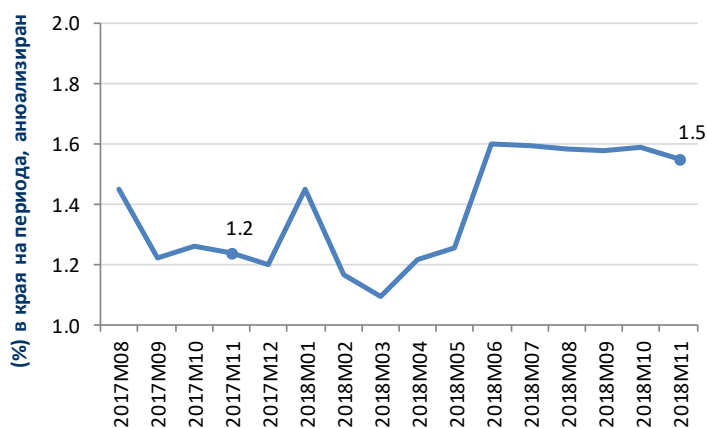

Обезценки

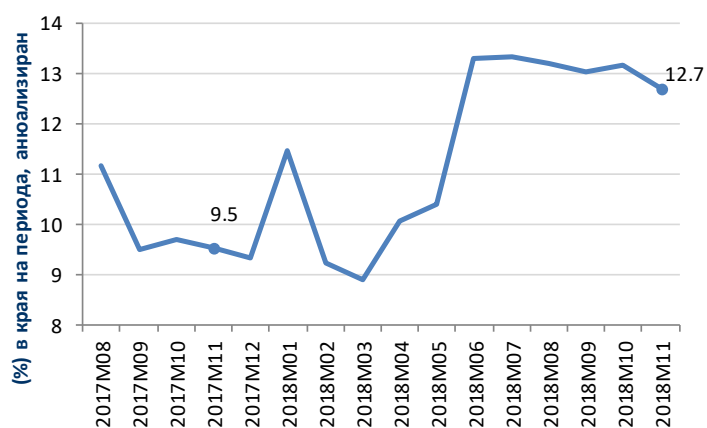

България: Банков сектор

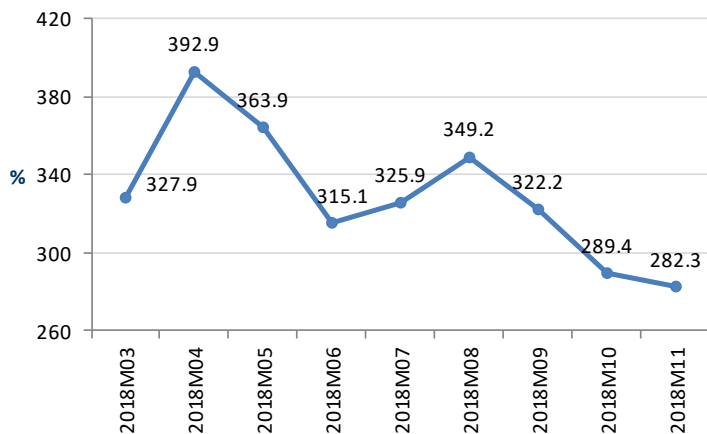
Възвръщаемост на активите (ROA)

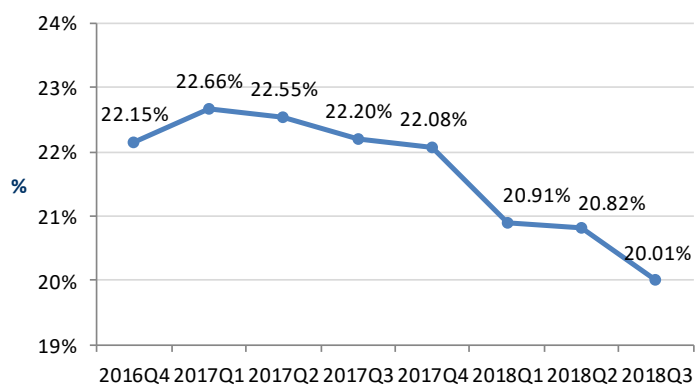
Възвръщаемост на капитала (ROE)

Коефициент на ликвидно покритие, %

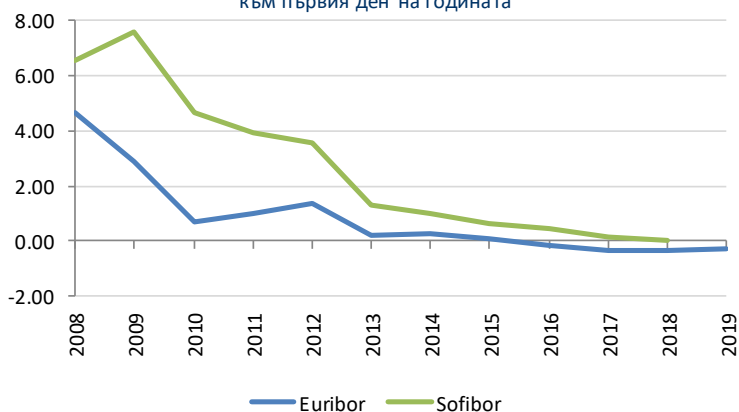
Съотношение на капиталова адекватност

България: Индекси и лихвени проценти

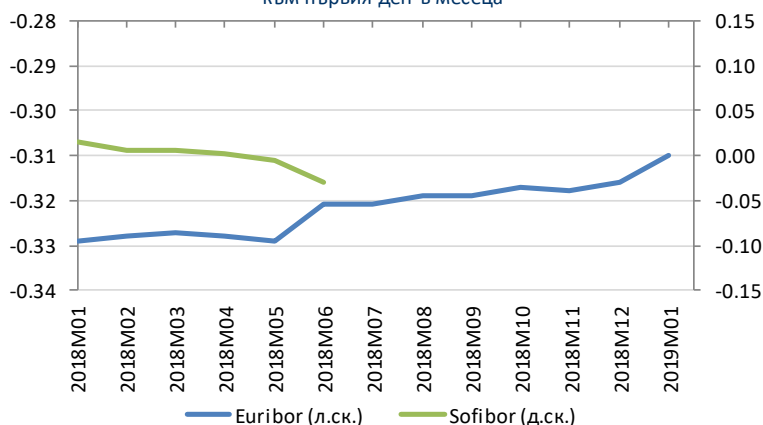
3-месечни индекси

към първия ден на годината

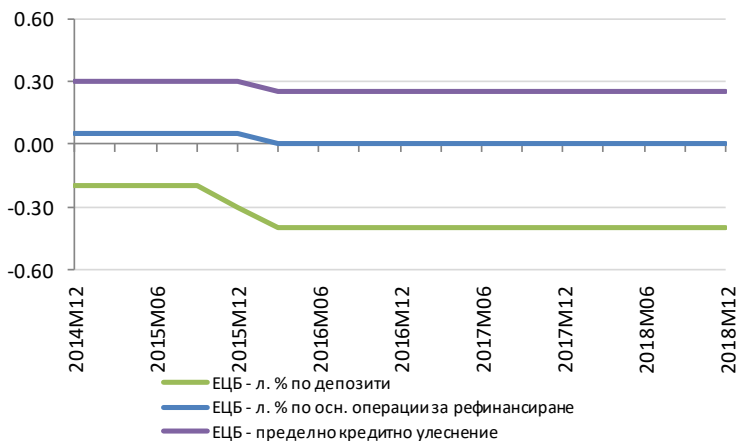

3-месечни индекси

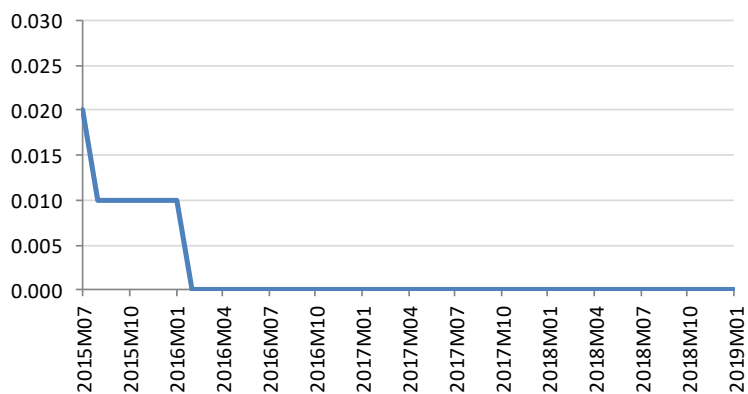
към първия ден в месеца

Лихвени проценти (%)

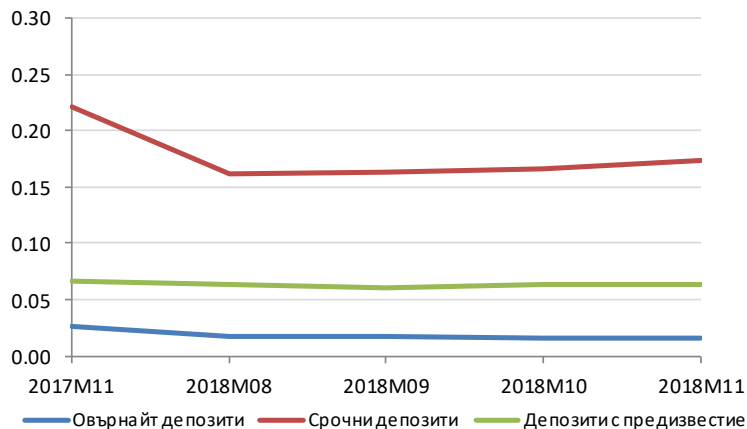

Основен лихвен процент на БНБ (%)

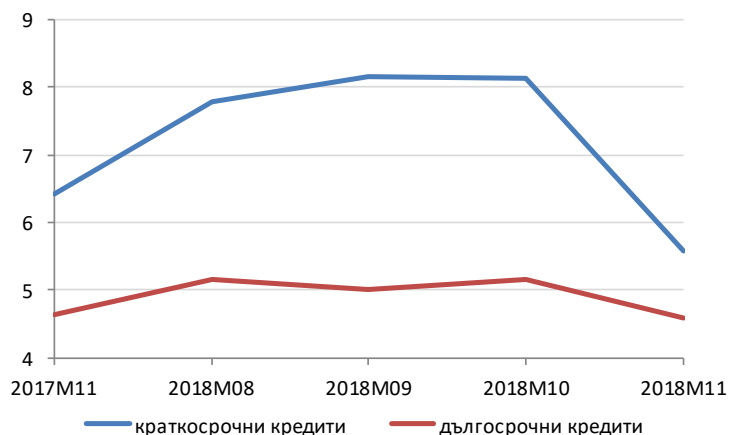

България: Лихвените проценти по нов бизнес по депозити и кредити

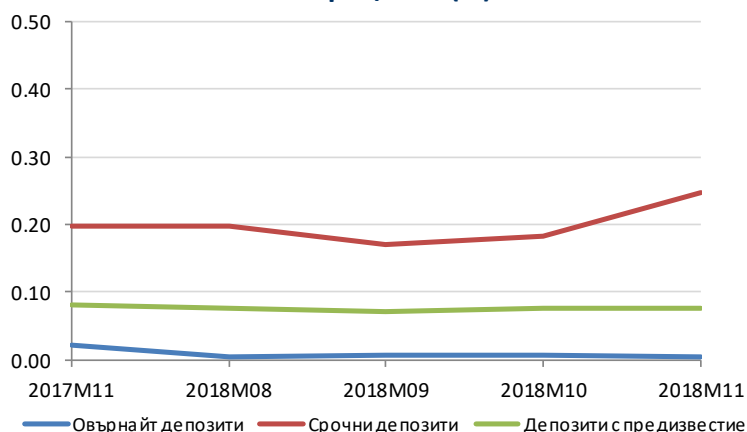
Лихвени проценти (%) в BGN

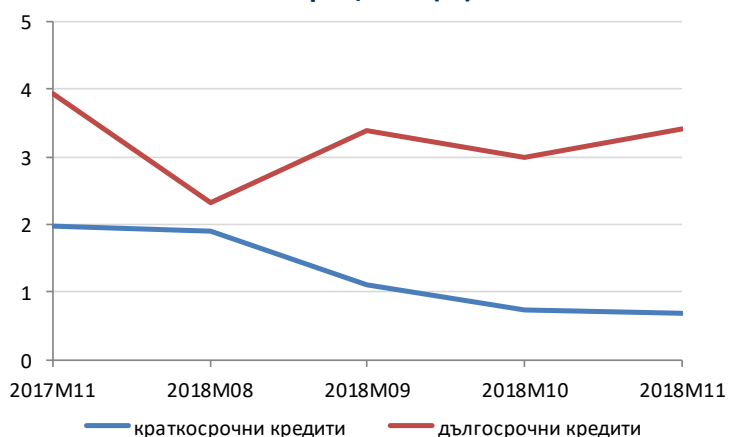
Лихвени проценти (%) в BGN

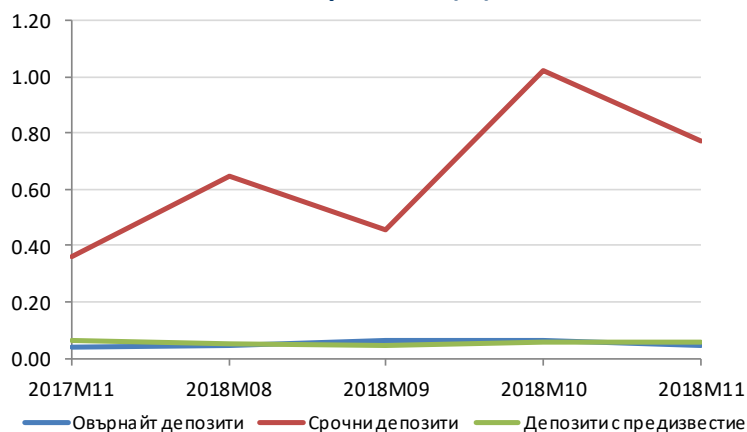
Лихвени проценти (%) в EUR

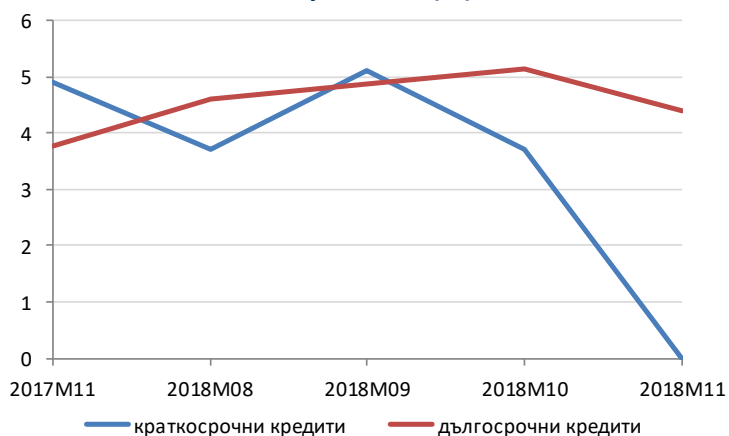
Лихвени проценти (%) в EUR

Лихвени проценти (%) в USD

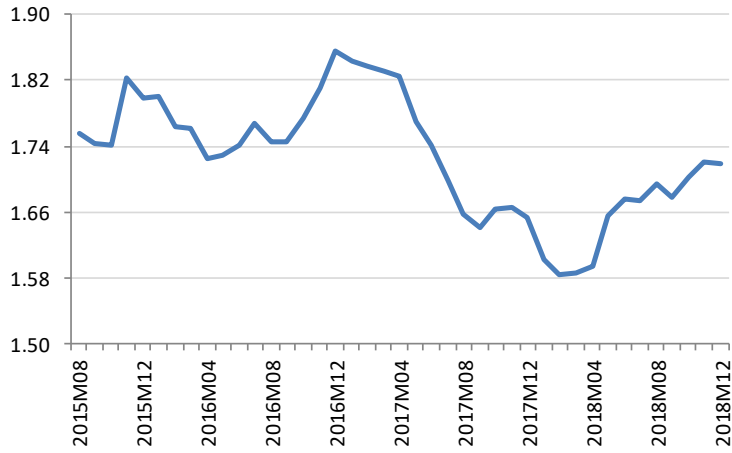

Лихвени проценти (%) в USD

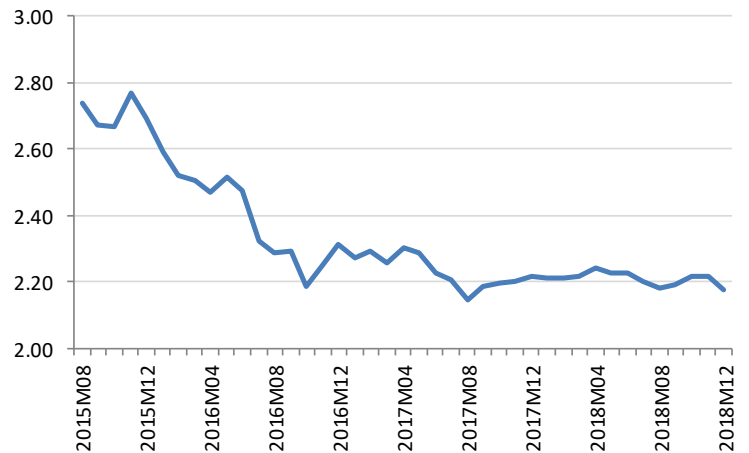

България: Валутни курсове

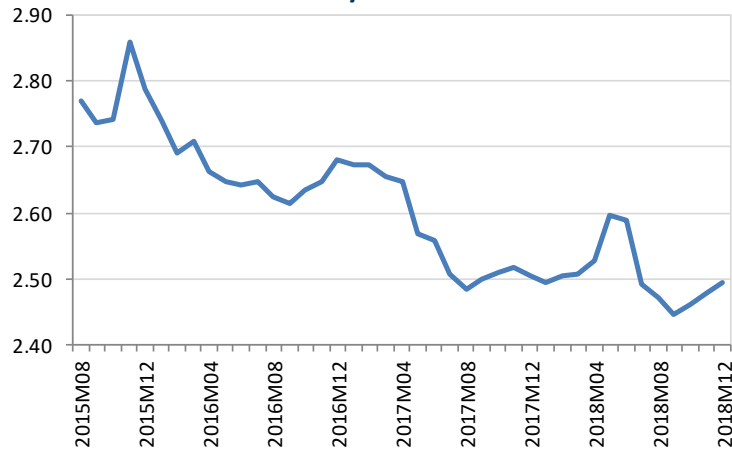
BGN/USD

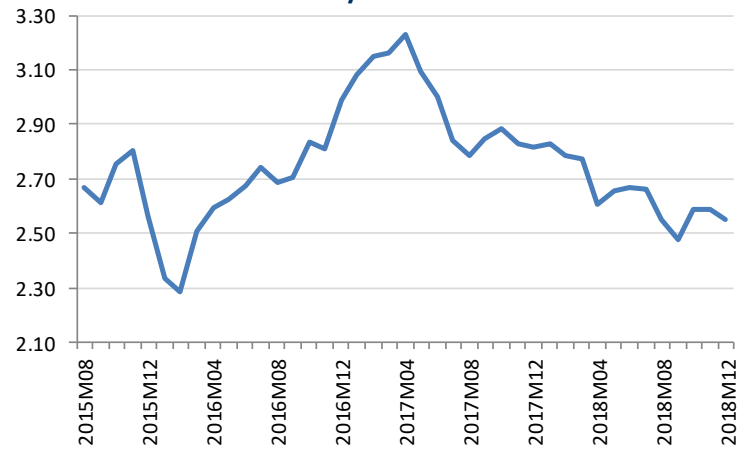
BGN/GBP

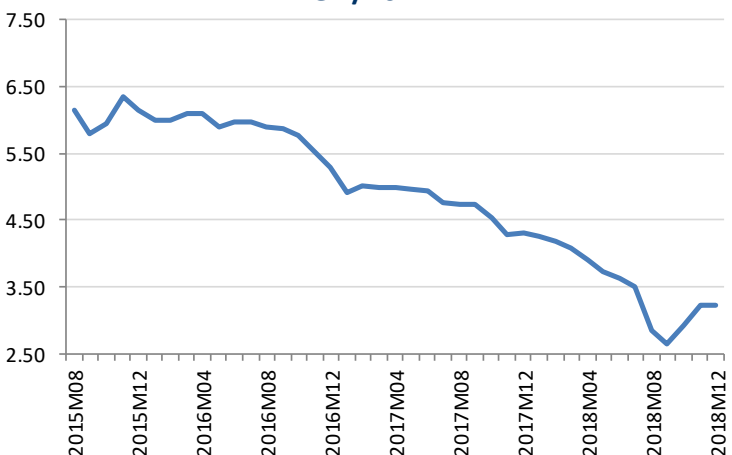
BGN/10CNY

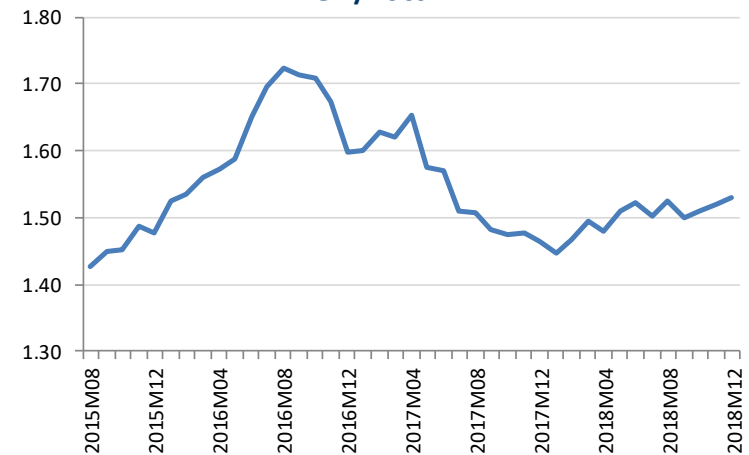
BGN/100RUB

BGN/10TRY

BGN/100JPY

ДЕФИНИЦИИ И МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ

Управителният съвет на ЕЦБ определя основните лихвени проценти за еврозоната, както следва: Лихвеният процент по основните операции по рефинансиране (MRO), който осигуряват основната ликвидност на банковата система. Процентът на MRO определя цената, при която банките могат да получат заем от централната банка за период от една седмица. Процентът на депозитното улеснение, който банките могат да използват за овърнайт депозити в Евросистемата. Лихвеният процент на депозитното улеснение е един от трите лихвени процента, който ЕЦБ определя на всеки шест седмици като част от своята парична политика. Ставката определя лихвата, която банките получават за внасяне на пари в централната банка за една нощ. От юни 2014 г. този процент е отрицателен. Ставката на пределното кредитно улеснение, която предлага овърнайт кредит на банките от Евросистемата. Ако банките имат нужда от пари през нощта, те могат да заемат от пределното кредитно улеснение срещу по-висок процент.

ВЪНШЕН СЕКТОР

ТЕКУЩА СМЕТКА

От 17 април 2015 г. в съответствие с Календара за разпространение на статистически данни БНБ започна регулярното публикуване на месечни данни за платежния баланс, съставени по шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция (МВФ, 2008). В европейския съюз преминаването към новите методологически изисквания на шестото издание на Ръководството бе координирано от европейската система на централните банки и европейската статистическа система. С шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция (МВФ, 2008) се въвеждат съществени методологически промени в отчитането на търговията със стоки и на търговията с услуги. На основата на тяхната икономическа същност отделни подстатии се прекласифицират от статия Стоки (внос и износ) в статия Услуги (внос и износ), и обратно. Тези методологически промени водят до различия между данните за износа и вноса на стоки, съставяни от БНБ за статистиката на платежния баланс, и тези съставяни от НСИ за статистиката на външната търговия. Поради това няма равенство между данните за износа, вноса и търговско салдо, съставяни от НСИ, и данните за износа, вноса и търговско салдо, съставяни от БНБ за статистиката на платежния баланс. Съгласно статистиката на външната търговия, износет на стоки за първите два месеца на 2015 г. е в размер на 3483,1 млн. EUR, като се увеличава с 249,1 млн. EUR (7,7 %) в сравнение със същия период на 2014 г. (3234 млн. EUR). Вносът на стоки за януари – февруари 2015 г. възлиза на 3856,9 млн. EUR, като се повишава с 58,9 млн. EUR (1,6 %) спрямо същия период на 2014 г. (3797,9 млн. EUR). За отчетния период на 2015 г. търговското салдо е отрицателно в размер на 373,8 млн. EUR (0,9 % от БВП), като дефицитът намалява със 190,2 млн. EUR спрямо януари – февруари 2014 г. (дефицит в размер на 564 млн. EUR, 1,3 % от БВП). Предвид аналитичното значение на данните за износа и вноса на стоки от статистиката на външната търговия БНБ ще продължи практиката да подготвя кратък текст за динамиката на външната търговия, както и поддържането на съответните серии от данни. Тези материали се съдържат в публикацията Платежен баланс и са публикувани на интернет страницата на БНБ. По-подробна информация за тези методологически промени има в материала Съставяне на статистиката на платежния баланс съгласно методологията на шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция. По отношение на преките инвестиции с шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция се въвежда съществено различен принцип при представянето им в платежния баланс – принципът Актив/Пасив. Предвид аналитичното значение на досегашното представяне – на база на принципа на първоначалната посока на инвестицията, в приложението Преки инвестиции към публикацията Платежен баланс и в таблиците за преките инвестиции данните ще продължат да бъдат представяни и в съответствие с принципа на първоначалната посока на инвестицията. В съответствие с принципа на първоначалната посока на инвестицията, преките чуждестранни инвестиции в страната за февруари възлизат на 53,9 млн. EUR (при 94,7 млн. EUR за февруари 2014 г.). За януари – февруари 2015 г. преките чуждестранни инвестиции в страната са в размер на 128,2 млн. EUR (при 137,7 млн. EUR за януари – февруари 2014 г.). Преките инвестиции в чужбина за февруари възлизат на 9,4 млн. EUR (при 5,7 млн. EUR за февруари 2014 г.). За януари – февруари 2015 г. преките инвестиции в чужбина са отрицателни в размер на 16,6 млн. EUR (при положителни в размер на 108,7 млн. EUR за януари – февруари 2014 г.). По-подробна информация за преките инвестиции има в приложението Преки инвестиции (януари – февруари 2015 г.) на публикацията Платежен баланс, а данни – в таблица 10 – Преки инвестиции на публика-

цията. Текущата сметка обхваща получаването и предоставянето на стоки и услуги, доход и текущи трансфери между страната и останалия свят. Потоците, записани в кредитната страна, представляват тази част на brutния вътрешен продукт, предоставени на останалия свят (износ на стоки и услуги), както и предоставянето на фактори на производство, изразени чрез получен (или който следва да бъде получен) доход – компенсации на наетите и инвестиционен доход (лихви, дивиденди и др.). Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно получени реални и финансови ресурси (трансфери). Потоците в дебитната страна представляват brutния продукт, създаден в останалата част на света и придобит от националната икономика (внос на стоки и услуги), както и придобиването на фактори на производство, изразени чрез платен (или който следва да се плати) доход. Включват се също така и компенсиращи записи за безвъзмездно предоставени реални и финансови ресурси. Статията Стоки в текущата сметка на платежния баланс обхваща преносими стоки, за които е налице смяна на собствеността между резиденти и нерезиденти. Данните за вноса и износа FOB (Free on board) са базирани на митнически декларации като кодовете, използвани в тях са по „Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките“, на Световната митническа организация, въведена през 1988 и допълнена през 1992. Считано с данните за януари 2006 Българската народна банка и Националният статистически институт съвместно прилагат разработена от тях методология за оценка на вноса по цени fob и на приходите и разходите за товарен транспорт. Методологията се базира на анализ на съотношенията cif – fob при вноса на стоки в зависимост от различните видове доставки по вноса, както и от използвания транспорт и националност на превозвача. При представяне на географското разпределение на данните за износа и вноса в платежния баланс на страната се следват следните правила:

Съгласно EURпейските Регламенти, при търговия със страни членки на ЕС:

- при пристигания - страната партньор е страната членка, от която стоките се изпращат за България.
- при изпращания - страната партньор е страната членка, за която се изпращат стоките.

При данните за търговията със страни извън ЕС:

- при внос - страната партньор е тази, която е произвела стоката, наречена “страна на произход”.
- при износа - страната партньор е тази, която ще потребява стоките наречена “страна на потребление”.

Статията Услуги обхваща транспортни, туристически и други услуги.

Българската народна банка извлича данните за товарния транспорт от данните за външната търговия и за пътническият транспорт от данните за туризма на базата на оценки. Считано с данните за м. януари 2006 БНБ въведе нова методология за оценка на приходите и разходите за товарен транспорт. Приходите от товарен транспорт се формират от оценката на приходите на местни превозвачи свързани с износа на стоки на страната. Разходите се калкулират като оценка на разходите направени от местни лица в полза на чуждестранни превозвачи, свързани с вноса на стоки в страната. Приходите и разходите се оценяват по типове транспорт и националност на превозвача. С въвеждането на системата „ИНТРАСТАТ“, от януари 2007 настъпиха промени и в начина на оценяване на приходите и разходите от товарен транспорт на България с останалите страни – членки на ЕС. Поради по-големия срок за получаване от НСИ на подробни данни за търговията на България с останалите страни – членки на ЕС, към датата на публикуване на първоначалния отчет за платежния баланс за съответния месец (42 дни след края на отчетния период) предварителната оценка за приходите и разходите от товарен транспорт е изчислена на база на данните от предходни години. Тези оценки подлежат на ревизия след получаване на предварителните подробни данни (с детайли по страни и стоки) за търговията с останалите страни – членки на ЕС за отчетния месец.

Статия Пътувания обхваща стоки и услуги, включително тези, свързани със здравни и образователни услуги, предоставени на туристи, пътуващи служебно или лично. До края на 2006 данните за туризма се базират на данни от Министерството на вътрешните работи относно броя на туристите, пресекли границата, както и на оценки на разходите, извършени от един турист на база на методология за оценяване на приходите и разходите от туристически услуги – „Методология за оценка на приходите и разходите от пътувания и туризъм в платежния баланс на България“ (Българска народна банка, Министерство на търговията и туризма, 18 ноември 1999). От началото на 2007 данните за броя на чуждестранните граждани, посетили страната се базират на информация от НСГП и дооценки на НСИ. С данните за м. януари 2010 БНБ въведе нова методология за оценка на приходите и разходите за пътувания и пътнически транспорт. Най-общо моделът за оценка на статия Пътувания се базира на производението на броя на презграничните пътувания по размера на направените разходите за едно пътуване от съответния тип (за по-подробна информация виж „Методология за оценка на статии „Пътувания“, “Пътнически транспорт” и “Компенсация на наетите - кредит” на платежния баланс на България“ (Българска народна банка, март 2010)). Оценките за броя и структурата на презграничните пътувания се базират на данни от Министерството на вътрешните работи относно броя на пресичанията на държавната граница и дооценки на Национал-

ният статистически институт. Оценка на размера на разходите, направени по време на едно пътуване са построени в резултат на данните събрани от проведеното от БНБ Проучване на границата сред пътуващите български и чуждестранни граждани (юли 2007 – август 2008). С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

Статията Други услуги обхваща постъпленията и плащанията по всички останали категории услуги, различни от тези, свързани с транспорт или пътувания (съобщителни, строително-монтажни, финансови, застрахователни, лизингови, услуги в областта на науката, културата и спорта и др.). Източници на информация по тази статия до края на 2009 са отчетите на банките за извършения от тях и техните клиенти износ и внос на нефакторни услуги и на фирмите, които предоставят тримесечна информация за сметките си в чужбина. От 1 януари 2010 влезе в сила Регламент (ЕО) № 924/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001, с който се повиши до 100 000 BGN прага, под който са премахнати задълженията за отчитане въз основа на сетълмент, наложени на доставчиците на платежни услуги за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти. Качеството и обхвата на събираната от банките информация зависи в голяма степен от размера на прага, над който банките докладват на БНБ информация за извършвани от тях операции между резиденти и нерезиденти. Въвеждането на праг от 50 000 EUR, считано от 1 януари 2010, при липса на алтернативен източник, би довело до силно влошаване качеството на данните за платежния баланс на страната и преди всичко на текущата сметка. Направеният анализ показва, че загубата на информация при някои видове услуги би достигнала до 90 %. Поради това БНБ промени методологията за събиране на данни за износа и вноса на услуги и някои други операции в текущата сметка на платежния баланс. От 1 януари 2010 влезе в сила Регламент (ЕО) № 924/2009 на европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001, с който се повиши до 100 000 BGN прага, под който са премахнати задълженията за отчитане въз основа на сетълмент, наложени на доставчиците на платежни услуги за целите на статистическото отчитане на платежния баланс, които са свързани с платежни операции на техни клиенти. Качеството и обхвата на събираната от банките информация зависи в голяма степен от размера на прага, над който банките докладват на БНБ информация за извършвани от тях операции между резиденти и нерезиденти. Въвеждането на праг от 50 000 EUR, считано от 1 януари 2010, при липса на алтернативен източник, би довело до силно влошаване качеството на данните за платежния баланс на страната и преди всичко на текущата сметка. Направеният анализ показва, че загубата на информация при някои видове услуги би достигнала до 90 %. Поради това БНБ промени методологията за събиране на данни за износа и вноса на услуги и някои други операции в текущата сметка на платежния баланс. От началото на 2010 БНБ провежда регулярно тримесечно проучване на постъпленията и плащанията между местни и чуждестранни лица във връзка с получаването и предоставянето на услуги, възнаграждения, осигуровки и безвъзмездните постъпления и плащания, които се включват в текущата сметка на платежния баланс. На база на данните събрани от това проучване, с данните за януари 2011 са публикувани ревизирани данни за месеците на 2010 За целите на месечното отчитане на платежния баланс се използват данните от банките за постъпленията и плащанията, свързани с износ и внос на услуги над прага от 100 000 BGN, както и дооценки на БНБ за постъпления и плащания под прага от 100 000 BGN След получаване на тримесечните данни от проучването сред предприятията извършващи внос и износ на други услуги данните подлежат на ревизия.

Статията Доход включва две категории: (1) компенсация на наетите и (2) инвестиционен доход. Компенсациите на наетите обхващат надници, заплати и други плащания към нерезиденти, работещи в страната, или получени от резидентите, работещи в чужбина. Компенсациите на наетите обхващат и доход реализиран в резултат на неофициална заетост. За периода от април 2001 до декември 2006 БНБ оценява този поток съгласно "Методология за оценка на потоците, дължащи се на неофициална заетост", 14 март 2006. С данните за януари 2010 бе въведена нова методология за оценка на кредитната страна на статия Компенсациите на наетите (виж „Методология за оценка на статии „Пътувания“, „Пътнически транспорт“ и „Компенсация на наетите - кредит“ на платежния баланс на България“ (Българска народна банка, март 2010). С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009. Инвестиционният доход покрива постъпления и плащания на доход, свързан с външни финансови активи и пасиви – по директни инвестиции (дивиденди и реинвестирана печалба), портфейлни инвестиции, други инвестиции и по резервни активи.

Трансфери са всички реални ресурси и финансови средства, предоставени безвъзмездно от една икономика на друга. Текущите трансфери засягат пряко нивото на разполагаемия доход на една икономика и потреблението на стоки и услу-

ги. В този смисъл, текущите трансфери намаляват дохода и потребителските възможности на страната донор и увеличават дохода и потребителските възможности на страната получател. В Текущи трансфери се включват постъпилите средства по предприсъединителните и присъединителните фондове на европейския съюз, парични преводи от частни лица, както и дарения, помощи, наследство, печалби от лотарии, пенсии, данъци, вноски за социални осигуровки и др. С данните за м. януари 2010 БНБ въведе нова Методология за оценка на статия „Парични преводи от българи, живеещи постоянно в чужбина“.

Статията „Парични преводи от българи, живеещи постоянно в чужбина“ е подстатия на статията „Текущи трансфери, кредит“ в текущата сметка на платежния баланс и е балансираща статия за безвъзмездно получени ресурси в брой или в натура. Въвеждането на новата методология за отчитане на тези потоци се налага основно поради промяна в официалния праг на отчитане на търговските банки и поради необходимост от обхващане на трансферите, извършени не само по официален път, но и по неофициални канали. Оценка на емигрантските преводи се базира на умножението на броя български емигранти, превеждащи пари към техни близки, по сума на средния трансфер. Тези изчисления се правят съответно за официалния и неофициалния канал на трансфериране. Сумирането на средствата трансферирани по двата канала представлява общата сума на преводите от български емигранти. Данните за броя на българските емигранти се базира на информация от Държавната агенция за българите в чужбина, българските посолства в чужбина и данни на EURстат. Данните за процента на български емигранти, трансфериращи към техни близки в страната, за дела на трансфериращи по официален канал и неофициален канал и за средния трансфер за всеки от трансферните канали се базира на данни от Проучване на границата сред пътуващите български и чуждестранни граждани (август 2007– юли 2008), проведено от БНБ чрез външен изпълнител. С публикуването на данните за месец януари 2010 бяха ревизирани данните за периода 2007 - 2009.

КАПИТАЛОВА СМЕТКА

Капиталовата сметка включва две категории: (1) капиталови трансфери и (2) придобиване или предоставяне на нематериални, нефинансови активи. Когато са в натура, капиталовите трансфери включват (1) прехвърляне на собственост на основни средства, или (2) безвъзмездно опрощаване на пасив от страна на кредитора. Когато е налице плащане, един трансфер е капиталов, когато е свързан със или зависим от придобиване или предоставяне на основни средства (например инвестиционни субсидии).

ФИНАНСОВА СМЕТКА

Финансовата сметка обхваща всички транзакции (реално извършени и начислени) във външните финансови активи и пасиви на една икономика. Външните активи и пасиви са класифицирани основно според типа на инвестицията. Финансовата сметка включва (1) преки инвестиции, (2) портфейлни инвестиции и (3) други инвестиции. Преки инвестиции включва преки инвестиции в чужбина, преки инвестиции в страната и сливания и придобивания. Пряка инвестиция е категория в международните инвестиции, при която резидент на една икономика – директен инвеститор – придобива дълготраен интерес (поне 10 % от дяловия капитал или правото на глас) в предприятие, намиращо се в друга икономика – директно инвестиционно предприятие. Директната инвестиция включва както първоначалната транзакция, чрез която се установява отношението между директния инвеститор и директното инвестиционно предприятие, така и всички последващи транзакции между тях. Транзакциите могат да касаят промяна в участието на директния инвеститор в капитала на инвестиционното предприятие, промяна във вътрешнофирмената задлъжнялост, както и дела на директния инвеститор в неразпределената печалба/загуба на предприятието за отчетния период. Преките инвестиции в чужбина се отчитат като актив, преките инвестиции в страната – като пасив

В подстатията Сливания и придобивания се отразяват всички сделки по сливания и придобивания, с цел да се елиминира тяхното влияние върху отчитаните данни за преките инвестиции в страната. Международната практика показва, че извършването на такива транзакции като цяло не води до увеличаване на производствените мощности и на заетостта, както и че направените изводи от анализа на данните за преките инвестиции в които са включени данните за сделки по сливане и придобиване могат да бъдат неточни относно размера на инвестициите, тяхната динамика, отраслова и географска структура. (Виж “European Central Bank, Eurostat, Foreign Direct Investment Task Force Report”, March 2004, para.332).

Портфейлни инвестиции включва портфейлни инвестиции, активи и портфейлни инвестиции, пасиви. Портфейлните инвестиции са вложения в акции, когато техният размер не надвишава 10 % от дяловия/акционерен капитал на дружеството, вложения в облигации, бонове, инструменти на паричния пазар или други търгуеми ценни книжа.

Други инвестиции включва търговски кредити, заеми, валутни депозити и други активи и пасиви.

В платежния баланс под търговски кредит се разбират вземания между партньори по търговска сделка, които не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа.

Статия Заеми включва получени и изплатени главници по дългосрочни и краткосрочни заеми между резидент и нерезидент, които заеми не са секюритизирани с търгуеми ценни книжа. От статия Заеми, пасиви се изключват транзакциите, свързани с получаване или погасяване на главници по кредити, отпуснати от МВФ, както и получаването на главници по заеми, отпуснати в подкрепа на платежния баланс. Последните се записват в съответните статии на група Д. Резерви и друго финансиране.

Статията Валута и депозити представя в актива си измененията във валутните депозити на резиденти в чужбина, а в пасива си – измененията в задълженията на банките, опериращи на територията на България към нерезиденти в местна и чужда валута. Съгласно основните принципи, залегнали в „Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), при отчитане на промените във валутните депозити, Българската народна банка елиминира промените в тях, дължащи се на валутно-курсови разлики.

Статиите Други активи и Други пасиви включват осъществените транзакции по разни разчети, непокрити в останалите категории и натрупаните просрочия на дъл

Грешки и пропуски (нето) е компенсаторна статия. Тя съществува в представянето на платежния баланс, защото системата за набиране на данни, която Българската народна банка използва, не е затворена, а представлява комбинация от различни източници на информация. За разлика от други статистически отчети, като например паричната статистика, набирането на информацията, необходима за съставяне на платежния баланс, не може да се ограничи само до използването на счетоводните отчети на банките като единствен източник на данни. Колебанията в Грешки и пропуски (нето), както в знака, така и в размера, се дължат главно на: (1) ревизии на данните за вноса и износа (2) усъвършенстване на методологията за компилиране на отделните статии на платежния баланс и (3) съществуването на обективни ограничения при събиране на информацията по отделни статии на баланса.

РЕЗЕРВИ И ДРУГО ФИНАНСИРАНЕ

Резервните активи включват тези външни активи, които са на разположение и са контролирани от централната банка (правителството), и се използват за пряко финансиране на дефицити на платежния баланс. Резервните активи включват монетарно злато, специалните права на тираж, резервната позиция при МВФ, валутните активи (включващи валутни депозити и ценни книжа) и други вземания. Записванията в тази категория се отнасят до транзакциите по активите на управление „Емисионно“ на БНБ. Данните за промените в резервните активи се включват в платежния баланс, като се изчистват от промените, предизвикани от валутно-курсовите разлики и ценовата преоценка.

Тази група в аналитичното представяне на платежния баланс включва също и Ползвани кредити от МВФ и статията Извънредно финансиране. Извънредното финансиране обхваща кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс, както и отсрочени/преструктурирани плащания и плащания на просрочия, произтичащи от проблеми с платежния баланс. В съответствие с методологията за отчитане на операциите по извънредното финансиране („Ръководството по платежен баланс“ (МВФ, 1993), т. 454), платените главници по кредитите, получени в подкрепа на платежния баланс се отразяват във Финансовата сметка в позицията Други инвестиции – Пасиви – Заеми – Държавно управление.

РЕАЛЕН СЕКТОР

БВП – производствен метод - национално ниво

Брутният вътрешен продукт, изчислен по производствения метод, характеризира крайния резултат от икономическата дейност и се измерва с добавената стойност, създадена при производството на стоки и услуги от единиците, резиденти на икономическата територия на страната. По производствения метод БВП по пазарни цени се изчислява като сума от брутната добавена стойност по базисни цени общо за икономиката и корективите, които включват нето данъци върху

продуктите, неприпадаем данък върху добавената стойност и мита върху вноса.

БВП - Метод на доходите - национално ниво

Методът на доходите е съставна част от сметките за първично разпределение на доходите. Чрез метода се отразяват доходите като елементи на добавената стойност създадена в процеса на производство. Балансова позиция на метода на доходите е брутният опериращ излишък/брутен смесен доход.

БВП - Разходи за крайно потребление - национално ниво

БВП по метода на крайното използване се изчислява като сума от индивидуалното потребление (вкл. крайни потребителски разходи на домакинствата, крайни потребителски разходи на нетърговските организации, обслужващи домакинствата, крайни разходи на правителството за индивидуално потребление), колективното потребление (крайните разходи на правителството за колективно потребление, които задоволяват потребностите на обществото като цяло), бруто образуване на основен капитал (направените инвестиции за дълготрайни активи), изменението на запасите и външнотърговското салдо на стоки и услуги (разликата между износа и вноса на стоки и услуги).

Наблюдение на бизнес тенденциите в промишлеността, строителството, търговията и услугите

Бизнес наблюденията в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите събират информация за мненията на предприемачите по отношение на състоянието и развитието на техния бизнес. Отговорите на въпросите, включени в отделните анкетни карти са представени в тристепенна категорийна скала. Резултати са под формата на баланси, които от своя страна се получават като разлика между позитивните и негативните варианти за отговор. Изчисляват се и така наречените съставни показатели, като: показател на доверието (средна аритметична от балансите на мненията на определени показатели), показател на бизнес климата (средна геометрична на балансите за настоящата и очаквана бизнес ситуация). Част от показателите представляват числова оценка, например осигуреност на производството с поръчки (брой месеци), натоварване на мощностите (%) и други.

Наблюдение на потребителите

Изследването е част от хармонизираната програма на Европейския съюз за наблюдения на бизнес тенденциите и наблюдение на потребителите и е представително за населението на 16 и повече години.

Обект на изследването са лицата на 16 и повече години, методът на подбор - случаен, гнездови и пропорционален на населението по райони, в т.ч. селско/градско население (154 гнезда с по 8 лица в гнездо). Методът на анкетиране е интервю - лице в лице. Анкетата съдържа стандартизирани въпроси, свързани с финансовото състояние на домакинствата, общата икономическа ситуация в страната, инфлацията, безработицата, спестяванията, намеренията за извършване на основни разходи за предмети с дълготрайна употреба и покупка на жилище или кола. Предлаганите варианти на отговор създават възможност за степенуването им от оптимистични през неутрални към песимистични. Балансът на мненията се получава като разлика между относителните дялове на положителните и относителните дялове на негативните мнения със следната особеност: на силно положителното и силно негативното мнение се дава коефициент 1, а на по-умерено положителните и по-умерено негативните мнения - коефициент 0,5.

С резултатите от наблюденията се цели да се улови посоката на изменение на изследваните променливи, в т.ч. в „нивото на доверие“ на потребителите, което, от своя страна, дава възможност да се изследват тенденциите в развитието на общественото мнение по основни икономически процеси и явления.

Показателят на доверие на потребителите е средна аритметична на балансите на очакванията за развитието през следващите дванадесет месеца на: финансовото състояние на домакинствата, общата икономическа ситуация в страната, спестяванията на домакинствата и безработицата, като последният баланс се взема с обратен знак.

Инвестиционна активност в промишлеността

Наблюдението събира информация за извършените инвестиции и инвестиционните планове на предприятията. Анкетиранието на мениджърите се провежда два пъти в годината - през м. март и м. октомври, като въпросниците имат различно съдържание. На базата на резултатите от мартенското наблюдение се изчислява очакваното процентно изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната. Въз основа на данните, получени от октомвриското наблюдение, се изчислява процентното изменение на инвестициите през текущата спрямо инвестициите през предходната, както и прогнозните инвестиции през следващата спрямо инвестициите през текущата.

Индекси на промишленото производство, индекси на оборота в промишлеността

Индексът на промишленото производство е най-важният краткосрочен икономически бизнес показател, който има за цел да измери месечните изменения в промишленото производство в продължение на дълъг период от време. Месечното наблюдение позволява да се проследи икономическото развитие в най-ранния му стадий т.е. навременният индекс на промишленото производство е подходящ за краткосрочно наблюдение на развитието на икономиката. Индексът на оборота отразява развитието на пазара на стоки и услуги, като измерва изменението в приходите от продажби на предприятията, включително приходите от продажби на стоки (купени и препродадени без допълнителна обработка) и приходите от услуги, предоставени на трети страни. Месечните индекси на производството и оборота измерват измененията в произведената продукция и оборота на промишлените предприятия. Тази информация е подходяща за проследяване на текущото икономическо развитие и за краткосрочни прогнози. Индексите не измерват действителното равнище на производството, а оценяват средното изменение на производството между два времеви периода.

Туризм

При наблюдението и разработката на данните за туризма Националният статистически институт (НСИ) е възприел дефинициите, препоръчани от Световната организация по туризъм и Методологическото ръководство на Евростат. Съгласно тези дефиниции международен турист е всеки посетител, пристигащ в друга страна, която не е страната на неговото постоянно местоживееие, поне за 24 часа, но за не повече от една година, и чиято основна цел не е извършване на дейност срещу заплащане.

Целите на посещение в дадена страна могат да бъдат:

- екскурзия, почивка или развлечения (посещения на културни или исторически забележителности, спортни мероприятия и др.);
- гостуване (при близки или познати);
- служебна цел (командировки, участие в конференции, конгреси и симпозиуми и др.);
- други (образование, лечение и др.).

Статистическите данни за пътуванията на българи в чужбина и посещенията на чужденци в България са получени на базата на месечна информация от Министерството на вътрешните работи (МВР) и извадково изследване на НСИ сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Данните за броя на пътуванията на граждани от Европейския съюз представляват оценки на базата на информация от МВР и летищните власти. Данните за влезлите в страната граждани на „трети страни“ са получени директно от МВР. Данните за целите на пътуванията са получени въз основа на регулярно провежданото от НСИ месечно извадково изследване сред преминаващите български и чужди граждани през граничните пунктове на страната.

Индекси на потребителските цени (ИПЦ)

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизирани индекси на потребителските цени (ХИПЦ)

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 2$.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година.

Индекси на цени на производител на вътрешния и на международния пазар в промишлеността

Индексите на цени на производител са един от основните краткосрочни икономически показатели, характеризиращи икономическата конюнктура в страната. Индексите измерват средното изменение на цените на промишлените продукти, произвеждани и продавани от българските предприятия на базата на постоянна извадка от групи продукти, произведени от дейността и продадени на вътрешния пазар или директно изнесени на международния пазар, която е представителна за цялото производство.

Нетни чуждестранни активи – получават се като разлика между brutните чуждестранни активи и пасиви на банковия сектор. Brutните чуждестранни активи са представени по инструменти и включват международните валутни резерви на страната и други чуждестранни активи на БНБ и търговските банки. Brutните чуждестранни пасиви отразяват задълженията на БНБ и търговските банки към външния сектор.

Индекси на цените на производител в селското стопанство

Изследванията за цените в селското стопанство се провеждат в съответствие с основните изисквания за Методологията на Евростат за индексите на селскостопанските цени (Handbook for Agricultural Price Indices). По този начин се постига хармонизация в областта на статистиката на цените и индексите в селското стопанство с практиката в ЕС по отношение на:

- използваните дефиниции;
- механизмите за регистрация на цените;
- типа на изчисляваните индекси;
- периодичността при провеждане на наблюденията;
- използваните номенклатури;
- дефинирането на подбраните продукти чрез качествени, количествени, видови и други ценообразуващи характеристики.

Обект на наблюдение са цените на производител на произведените от земеделските стопанства растителни и животински продукти и селскостопански животни и на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство.

Цената на производител в селското стопанство е цената, която земеделското стопанство получава за продадените от него селскостопански продукти/живи животни. Тя се отчита на първия пазарен етап от движението на стоките - „цена от производителя за пазара”. Цената на производител не включва получените от стопанството субсидии върху селскостопанските продукти/животни, транспортните разходи и данъците. ДДС също се изключва при формирането на цената.

Изследването за цените на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство (Input I), се осъществява чрез провеждането на пет наблюдения, в рамките на които се наблюдават цените на:

- минералните торове;
- фуражите;
- продуктите за растителна защита;
- ветеринарномедицинските продукти;

- посевния и посадъчния материал.

Наблюдаваната цена е цената, която купувачът действително е платил за средствата за закупуването на стоките и услугите за текущо потребление. Тя включва данъците и таксите и изключва субсидиите (ако има такива) и приспадаемия ДДС.

Единици на наблюдение

Единиците за наблюдение в рамките на изследванията на селскостопанските цени са земеделските стопанства - юридически и физически лица, и селскостопанските и ветеринарните аптеки. За всяко от наблюденията се формира списък от респонденти, като през годините се поддържа стабилен брой регистрации на цени по продукти/категории животни и средства за производство.

Наблюденията са изчерпателни и включват всички единици над определен стойностен праг. Критерий за подбора е стойността на продажбите на селскостопански продукти/животни - за цените на производител в селското стопанство, и стойността на разходите за покупки на стоки и услуги за междинно потребление - за цените на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство. За осигуряване на представителност на цените освен поддържането на определен брой регистрации в отчетния период се осигурява обхват на поне 50 % от стойността на продажбите за всеки отделен продукт/категория животни или от стойността на покупките на стоки и услуги за междинно потребление за съответната година.

Източници на информация

Източник на информация са еднократни статистически формуляри за събиране на данни за качествените и количествените характеристики на селскостопанските продукти/категории животни и стоки и услуги за текущо потребление и тримесечни въпросници за цените на производител на селскостопанските продукти/живите животни и за цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство.

С еднократните въпросници се осигурява информация за изграждането на номенклатура на наблюденията. Актуализация на номенклатурите се извършва периодично - обикновено в годините, завършващи на 0 и на 5, при смяна на базата на Евростат.

С тримесечните въпросници се осигурява регулярно информация за цените на включените в номенклатурите на наблюденията селскостопански продукти/категории животни и стоки и услуги за текущо потребление в селското стопанство.

Изчисляване на средни цени

В рамките на тримесечните изследвания се изчисляват средни месечни и тримесечни цени. Месечните цени се изчисляват като средни аритметични стойности от всички регистрирани цени. Тримесечните цени се изчисляват като средни аритметични стойности от месечните.

Изчисляване на индекси

Изчисляването на ценовите индекси се извършва по формулата на Ласпер. Този тип индекс има постоянна теглова структура, като базисният период за теглата и цените е един и същ. Като тегла за изчисляването на индексите на цените на производител в селското стопанство се използват стойностите на продажбите на селскостопанска продукция, а за индексите на цените на стоките и услугите за текущо потребление, използвани в селското стопанство - стойностите на покупките на междинно потребление. Теглата се изчисляват в рамките на сателитните икономически сметки за селското стопанство.

Индексите се изчисляват при три бази: предходна година, съответно тримесечие на предходната година и година, завършваща на 0 или 5 (база на Евростат).

За изчисляването на общия индекс на стоките и услугите за текущо потребление (Input 1) освен индексите, изчислени за всяка от петте групи продукти, се използват и индекси на стоки и услуги, наблюдавани в рамките на наблюдението на потребителските цени.

Използвани класификации

За изчисляването на индексите на цените на производител в селското стопанство е използвана Националната класификация на продукцията в селското, горското и рибното стопанство в България (ПРОДАГРО). Класификацията ПРОДАГРО се използва като база за разпад на продуктите за наблюдение съгласно техните качествени и количествени характеристики. За наблюденията на цените на стоките и услугите за текущо потребление се използват собствени класификации, изградени в рамките на еднократните проучвания за съставяне на списък с представителните продукти. За изчисляване и предоставяне на Евростат на хармонизирани индекси на цените в селското стопанство се използва класификацията PRAG (класификация на селскостопанските цени в базата данни на Евростат New CRONOS).

Отчитане на влиянието на качеството върху цените на селскостопанските продукти

За да бъдат елиминирани различията в цените, свързани с измененията в качеството, вида, количеството и опаковките, подобрите продукти са дефинирани чрез качествени, количествени, видови и други характеристики, които оказват влияние върху изменението на цените. Когато даден конкретен продукт отпада от изследването, той се заменя с нов, с близки характеристики на отпадналия от изследването. Новият продукт също трябва да бъде представителен.

Изчисляване на индекси на стоките и услугите с инвестиционно предназначение, използвани в селското стопанство (Input II)

Изчисляването на ценови индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение в селското стопанство също се извършва по формулата на Ласпер, като използваните тегла са стойностите на направените от земеделските стопанства покупки на стоки и услуги с инвестиционно предназначение, изчислени в рамките на сателитните икономически сметки за селското стопанство. За изчисляването на общия индекс на стоките и услугите с инвестиционно предназначение се използва информация от изследвания, провеждани от НСИ в областта на статистиката на потребителските цени, външната търговия и краткосрочната бизнес статистика.

На базата на изчислените индекси на стоките и услугите за текущо потребление и на стоките и услугите с инвестиционно предназначение се изчислява общ индекс на цените на средствата за производство в селското стопанство (Total Input).

ПАРИЧНИ АГРЕГАТИ

Вътрешен кредит – обединява кредита за консолидирания сектор държавно управление и за неправителствения сектор. Кредитът за консолидирания сектор държавно управление обхваща нетните вземания от централното държавно управление и брунтите вземания от местното държавно управление и социално-осигурителните фондове. Кредитът за неправителствения сектор включва брунтите вземания от нефинансови предприятия, финансови предприятия, домакинства и НТООД.

Широки пари (парично предлагане) – състоят се от пасиви с паричен характер на банките към резидентния сектор с изключение на тези към централното държавно управление и банковия сектор (сектори, притежаващи пари). Инструментите в паричните агрегати са групирани по степен на ликвидност и са представени по валута и по сектори. Използват се следните парични агрегати: М1, М2 и М3. Агрегат М1, известен като тесни пари, включва най-бързо ликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън банките и овърнайт депозити в левове и чуждестранна валута). Квазипарите и паричният агрегат М1 съставят паричния агрегат М2. Квазипарите се състоят от депозити с договорен матуритет до 2 години и депозити, договорени за ползване след предизвестие (вкл. спестовни депозити) до 3 месеца. Най-ниско ликвидните финансови инструменти са репосделките и издадените дългови ценни книжа до 2 години. Те са в левове и чуждестранна валута и заедно с паричния агрегат М2 формират най-широкия паричен агрегат М3, който е известен като парично предлагане (широки пари).

Дългосрочни пасиви на парично-финансовите институции – дългосрочните финансови пасиви включват пасивите на парично-финансовите институции с матуритет над 2 години или период на предизвестие над 3 месеца, както и капитала и резервите. Капитал и резерви включва основния капитал на банковата система; резервите и финансовия резултат.

Паричното предлагане се основава на мултиплицирането на паричната база (пари извън банките и банковите резерви) от търговските банки. За неговото определяне се използват паричните агрегати М1, М2 и М3.

Паричната база (резервните пари) се състои от парите извън банките и средствата на търговските банки (банковите резерви). Последните включват депозитите на търговските банки в БНБ и парите в касите им. Депозитите на търговските банки обхващат задължителните минимални резерви и свръхрезервите (овърнайт и депозити с договорен матуритет). Динамиката на резервите зависи от размера на задължителните резерви (които са фиксирана част от депозитите) и от свръхрезервите. Размерът на задължителните резерви се определя от УС на БНБ и е единственият инструмент на паричната политика на централната банка в условията на паричен съвет. Равнището на свръхрезервите отразява ликвидното състояние на търговските банки и склонността им към по-голяма сигурност.

Механизъм на паричното предлагане

Паричното предлагане (М3) може да се представя като произведение на паричната база и променливата паричен мултипликатор.

Паричен мултипликатор – характеризира степента на мултипликационния ефект от дейността на търговските банки. Измерва се чрез съотношенията на широки пари (М3) или на отделните агрегати (М1 и М2) към резервните пари. Парич-

ният мултипликатор е функция на съотношението пари извън банките / депозити и на банковите резерви към депозитите, известни като фактори за определяне на паричното предлагане. Съотношението между парите извън банките и депозитите зависи преди всичко от поведението на широката публика, а съотношението между банковите резерви и депозитите е резултат от поведението на търговските банки.

Източници на резервните пари

При стабилен паричен мултипликатор чрез въздействие върху източниците на резервните пари може да се повлияе върху общото предлагане на пари.

Чуждестранни активи (нето) – те отразяват увеличението/намалението на валутния резерв на страната. В условията на паричния съвет изменението на валутните резерви, когато е за сметка на депозитите на правителството, не влияе пряко върху паричната база и автоматично се стерилизира.

Вземания от централното държавно управление (нето) – нетната позиция се получава в резултат от нетиране на активите на централното държавно управление (салдата по левови заеми, отпуснати преди юни 1997 по силата на тогава действащия Закон за БНБ, и по валутните заеми съгласно чл. 45 на Закона за БНБ) с неговите пасиви.

Вземания от търговските банки – в баланса се отчитат салда по разрешени преди юни 1997 кредити и непогасените лихви по тях. Останали позиции (нето) включват неклаифицирани към някоя от останалите позиции активи и пасиви.

КАПИТАЛОВ ПАЗАР

Индекс SOFIX: Базисна дата: 20 октомври 2000; Базисна стойност: 100. SOFIX е индекс, базиран на пазарната капитализация на включените емисии обикновени акции, коригирана с фрий-флоута на всяка от тях. Индексът се състои от 15-те емисии акции, отговарящи на общите изисквания при избор на емисии, които са с най-голяма пазарна стойност на фрий-флоута. Емисия, включена в изчислението на SOFIX, трябва да отговаря и на следните допълнителни условия: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата, не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема първата дата на въвеждане за търговия; 2) да има пазарна капитализация, не по-малка от 40 000 000 (четиредесет милиона) BGN и фрий-флоут не е по-малък от 25 (двадесет и пет)* на сто от размера на емисията, или пазарна стойност на фрий-флоута не по-малка от 10 000 000 (десет милиона) BGN; броят акционери, притежатели на емисията, да не е по-малък от 500 (петстотин); 3) реализираният оборот през последната една да не е по-малък от 2 000 000 (два милиона) BGN; 4) броят на сключените сделки през последната една да не е по-малък от 750 (седемстотин и петдесет). * Размерът на фрий-флоута за изчисляване на SOFIX се определя, както следва: 1) от 1 септември 2010 – 15 (петнадесет) на сто; 2) от 1 март 2011 – 20 (двадесет) на сто; 3) от 1 септември 2011 – 25 (двадесет и пет) на сто.

Индекс BG REIT: Базисна дата: 03 септември 2007; Базисна стойност: 100

BG REIT е индекс, базиран на пазарната капитализация, коригирана с фрий-флоута и се състои от 7-те емисии обикновени акции на дружества със специална инвестиционна цел за секюритизация на недвижими имоти или земя с най-голяма пазарна стойност на фрий-флоута и най-висока медианна стойност на седмичния оборот за последните 6 месеца. Двата критерия имат еднаква тежест. Освен на общите изисквания при избор на емисии, емисия, включена в изчисляването на BG REIT, трябва да отговаря и на следните допълнителни условия: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата, не по-малко от 3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема първата дата на въвеждане за търговия; 2) да има пазарна капитализация, не по-малка от 5 000 000 (пет милиона) BGN; 3) фрий-флоутът да е равен на поне 25 (двадесет и пет)* на сто от размера на емисията; * Размерът на фрий-флоута за изчисляване на BG REIT се определя, както следва: 1) от 1 септември 2010 – 15 (петнадесет) на сто; 2) от 1 март 2011 – 20 (двадесет) на сто; 3) от 1 септември 2011 – 25 (двадесет и пет) на сто;

Индекс BG 40: Базисна дата: 01 февруари 2005; Базисна стойност: 100

BG 40 е индекс, базиран на изменението на цената на емисиите и се състои от 40-те емисии обикновени акции на дружествата с най-голям брой сделки и най-висока медианна стойност на дневния оборот за последните 6 месеца, като двата критерия имат еднаква тежест. Освен на общите изисквания емисия, включена в изчисляването на BG 40, трябва да отговаря и на следното допълнително условие: 1) да се е търгувала на пазар, организиран от Борсата не по-малко от

3 (три) месеца преди включването ѝ в индекса. В случаите, когато дадена емисия е преминала за търговия между различни сегменти, за начална дата на търговията се приема датата ѝ на първа котировка; 2) При повече от три компании от една икономическа група, отговарящи на допълнителното условие по-горе, до класацията се допускат само трите емисии на компании от дадена икономическа група с най-голям брой сделки и най-висока медианна стойност на дневния оборот. Ако в резултат на класирането се окаже, че две или повече емисии на компании от дадена икономическа група заемат едно и също място в него, приоритет при включването имат тези с по-голям брой сделки за последните 6 месеца.

Индекс BG TR30 : Базисна дата: 03 Септември 2007; Базисна стойност: 1000

BG TR30 е индекс, базиран на промяната на цените на обикновените акции, включени в него, като всяка една от участващите емисии е с равно тегло. Емисиите, включени в изчисляването на BG TR30, трябва да отговарят на следните условия: 1) да имат пазарна капитализация, не по-малка от 10 000 000 (десет милиона) BGN; 2) фрий-флоутът (общият брой акции в акционери, притежаващи не повече от 5 (пет) на сто от гласовете в общото събрание на емитента), да е равен на поне 10 (десет) на сто от размера на емисията; 3) броя акции от емисията да е не по-малък от 250 000 (двеста и петдесет хиляди) акции. Всички емисии, които отговарят на горепосочените условия се класират по следните критерии, имащи еднаква тежест: 1) Пазарна капитализация; 2) Брой сделки за последните шест месеца; 3) Оборот за последните шест месеца; 4) Фрий-флоут.

Отказ от права: Този документ е само за информация. Анализиранията цифрова информация е осигурена от надеждни, институционални източници като KBC, НСИ, МФ, БНБ, ОИСР, ЕЦБ, ЕК, ЕБВР, МВФ, СБ, EMIS Internet Securities-Bulgaria, CEIC Internet Securities-Bulgaria, EMD Holdings LLC. Обединена Българска Банка (ОББ) приема официално прецизността и пълнотата на изготвените от тях данни. Нито степенята, в която хипотезите, рисковете и прогнозите в този материал отразяват пазарните очаквания, нито техните реални шансове могат да бъдат гарантирани. Прогнозите са индикативни. Данните в тази публикация са от общ характер и е само за информационни цели. Тази публикация не следва да се използва като препоръка или предложение за закупуването или продажбата на никакви финансови инструменти и ценни книжа и не представлява предложение или проспект по смисъла на Закона за публично предлагане на ценни книжа, Закона за пазарите на финансови инструменти или други сходни регулаторни актове, включително чуждестранни. ОББ и KBC не носят отговорност за точността и пълнотата на тази информация. Повече информация по темите можете да получите при допълнително поискване.